

PROGRAMACIÓN DE CICLO

1º CICLO E.P.

CURSO 2013-2014

C.E.I.P. AGRO DO MUÍÑO

ORTOÑO, AMES, A CORUÑA

PROGRAMACIÓN DOCENTE. PRIMEIRO CICLO PRIMARIA

COMPOÑENTES:

Coordinador/a	Miguéns Otero M ^a Alicia	Ed. Física
Membros	Palacios García, M ^a Carmen	2º A
	Pena Blanco Ana L.	2º B
	Piñeiro Lorenzo E. Cristina	1º A
	González Marquina M ^a Dolores	1º B
	Rodríguez Otero, Amalia	Inglés

ÍNDICE

Páx

1.1 Coñecemento do medio natural, social e cultural	4
1.1.1 Obxectivos	4
1.1.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas.	6
1.1.3 Contidos de primeiro curso	8
1.1.4 Contidos de segundo curso	10
1.1.5 Criterios de avaliación de primeiro curso	12
1.1.6 Criterios de avaliación de segundo curso	14
1.1.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo	16
1.1.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de C. Do Medio	17
1.1.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado	17
1.2 Educación Artística	18
1.2.1 Obxectivos	18
1.2.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas.	20
1.2.3 Contidos de primeiro curso	23
1.2.4 Contidos de segundo curso	25
1.2.5 Criterios de avaliación de primeiro curso	29
1.2.6 Criterios de avaliación de segundo curso	30
1.2.7 Criterios mínimos de avaliación	31
1.2.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Ed. Artística	32
1.2.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado	32
1.3. Educación Física	33
1.3.1 Obxectivos	33
1.3.2 Contribución do área de E.F. ao desenvolvemento das competencias básicas.	34
1.3.3 Contidos de primeiro curso	37
1.3.4 Contidos de segundo curso	40
1.3.5 Criterios de avaliación de primeiro curso	42
1.3.6 Criterios de avaliación de segundo curso	44
1.3.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo	45
1.3.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Ed. Física	46
1.3.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado	46

1.4. Lengua Castellana y Literatura	47
1.4.1 Objetivos	47
1.4.2 Contribución de los objetivos del área al desarrollo de las competencias básicas.	48
1.4.3 Contenidos de primer curso	50
1.4.4 Contenidos de segundo curso	53
1.4.5 Criterios de evaluación de primer curso	55
1.4.6 Criterios de evaluación de segundo curso	57
1.4.7 Criterios mínimos de evaluación del ciclo	58
1.4.8 Criterios de calificación para la evaluación positiva en el área de Lengua	59
1.4.9 Procedimientos e instrumentos para la evaluación del aprendizaje del alumnado	59

1.5. Lingua galega	60
1.5.1 Obxectivos	60
1.5.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas.	62
1.5.3 Contidos de primeiro curso	64
1.5.4 Contidos de segundo curso	67
1.5.5 Criterios de avaliación de primeiro curso	69
1.5.6 Criterios de avaliación de segundo curso	70
1.5.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo	72
1.5.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Lingua galega	73
1.5.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado	73

1.6 Inglés	74
1.6.1 Obxectivos	74
1.6.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas	75
1.6.3 Contidos de primeiro curso	77
1.6.4 Contidos de segundo curso	80
1.6.5 Criterios de avaliación de primeiro curso	83
1.6.6 Criterios de avaliación de segundo curso	84
1.6.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo	84
1.6.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Inglés	85
1.6.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado	85

1.7. Matemáticas	86
1.7.1 Obxectivos	86
1.7.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas	87
1.7.3 Contidos de primeiro curso	89
1.7.4 Contidos de segundo curso	92
1.7.5 Criterios de avaliación de primeiro curso	95
1.7.6 Criterios de avaliación de segundo curso	97
1.7.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo	98
1.7.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Matemáticas	99
1.7.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado	99

1.8. Relixión	100
1.8.1 Obxectivos	100
1.8.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas	102
1.8.3 Contidos de primeiro curso	103
1.8.4 Contidos de segundo curso	104
1.8.5 Criterios de avaliación de primeiro curso	105
1.8.6 Criterios de avaliación de segundo curso	106
1.8.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo	107
1.8.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Relixión	107
1.8.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado	107

1.9 Avaliación do grao de consecución das competencias básicas	108
1.9.1. Criterios de promoción	109
1.10. Incorporación da educación en valores democráticos como contido transversal	109
1.11 Metodoloxía didáctica	110
1.12 Medidas de atención á diversidade	116
1.13 Medidas para o fomento da lectura	120
1.14 Acción titorial	122
1.15 Medidas para a incorporación das tics ao traballo de aula	122
1.16 Recursos didácticos	122
1.17 Actividades complementarias e extraescolares	123
1.18 Avaliación da programación	123
1.19 Anexos	126
1.19.1 Directrices e instrumentos para a Avaliación inicial	126

1.1 Coñecemento do medio natural, social e cultural

1.1.1 Obxectivos

- Adquirir e utilizar correctamente de forma oral e escrita, o vocabulario específico do área que permita o desenvolvemento da lectura comprensiva a través de textos sinxelos.
- Coñecer e valorar a importante achega da ciencia e a investigación para mellorar a calidade de vida e benestar dos seres humanos.
- Identificar algúns obxectos e recursos tecnolóxicos que son útiles para satisfacer determinadas necesidades humanas.
- Comportarse de acordo cos hábitos de saúde, coidado persoal e alimentación equilibrada que se derivan do coñecemento do corpo humano, respectando as diferenzas.
- Mostrar unha actitude de aceptación e respecto cara ás diferenzas individuais (idade , sexo...).
- Coñecer globalmente o seu corpo, afianzar a lateralidade, a percepción multisensorial e desenvolver a súa autonomía.
- Adquirir e desenvolver habilidades sociais que favorezan a participación en actividades de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario, respectando os principios básicos do funcionamento democrático.
- Participar en actividades de grupo respectando as normas e regras de convivencia (quendas de palabra, atención nas intervencións, achega de ideas e consideración das decisións e acordos tomados) e realizando as tarefas asignadas dunha forma responsable.
- Recoñecer as diferenzas e semellanzas entre grupos e valorar o enriquecemento que supón o respecto polas diversas culturas que integran o mundo sobre a base duns valores e dereitos universais compartidos.
- Recoñecer e apreciar a súa pertenza a certos grupos sociais (familia, escola, grupo de iguais) con características e trazos propios.
- Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no medio, valorándoa criticamente e adoptando un comportamento na vida cotiá de defensa e recuperación do equilibrio ecolóxico.
- Recoñecer e describir algunhas das actuacións humanas máis visibles na súa contorna (edificios, coches, parques, etc.) e expresar a súa opinión sobre os aspectos positivos e os negativos destas intervencións.

- Valorar e respectar os diferentes traballos realizados na contorna próxima, como medio para conseguir mellor calidade de vida.
- Participar na conservación e mellora da contorna: manter limpo o seu ámbito espacial, coidar os obxectos materiais (persoais e comúns) e respectar aos animais e ás plantas.
- Identificar os principais elementos da contorna natural, social e cultural, analizando a súa organización, as súas características e interaccións e progresando no dominio de ámbitos espaciais cada vez máis complexos.
- Recoñecer, situar e representar espacialmente os elementos máis significativos do ámbito próximo á experiencia cotiá.
- Identificar os elementos principais da contorna natural da comunidade (paisaxe, fenómenos atmosféricos, e animais e plantas máis comúns).
- Recoñecer no medio natural, social e cultural, cambios e transformacións relacionados co paso do tempo e indagar algunhas relacións de simultaneidade e sucesión para aplicar estes coñecementos á comprensión doutros momentos históricos.
- Recoñecer na súa propia persoa e nos ámbitos da súa contorna familiar e escolar as transformacións provocadas polo paso do tempo.
- Ordenar cronoloxicamente algúns feitos relevantes da súa vida persoal e utilizar para iso as unidades de tempo básicas: hora, día, mes e ano, así como coñecer a evolución que, co paso do tempo, prodúcese nalgúns aspectos da súa vida (cambios corporais, roupa, colexio, xogos, vacacións).
- Utilizar as nocións temporais que expresan duración, sucesión e simultaneidade e observar as manifestacións máis palpables destes cambios.
- Coñecer e valorar o patrimonio natural, histórico e cultural, respectando a súa diversidade e desenvolvendo a sensibilidade artística e o interese polo medio ambiente e a natureza, e colaborar activamente na súa conservación..
- Interpretar, expresar e representar feitos, conceptos e procesos do medio natural, social e cultural mediante códigos numéricos, gráficos, cartográficos e outros.
- Coñecer e interpretar feitos da vida cotiá a través de códigos sinxelos.
- Utilizar correctamente as nocións topolóxicas básicas de posición e proximidade (arriba-abaixo, dentro-fóra, dereita-esquerda, interior-exterior, etc.) e expresalas con debuxos, situacións e xogos sobre espazos limitados ou coñecidos.
- Identificar e resolver problemas sinxelos relacionados con elementos significativos da súa contorna natural e social, utilizando para iso estratexias de exploración de obxectos e situacións a través dos sentidos.

- Xerar o interese e a autonomía requiridos para buscar, recoller e analizar a información necesaria para resolver problemas sinxelos da contorna.
- Manifestar a súa capacidade de observación e o uso que fai de todos os sentidos para identificar formas e tamaños nos obxectos e para diferenciar os seres vivos dos inertes, recoñecendo as súas funcións básicas e superando os preconceptos polos que identifica ao ser vivo co que se move.
- Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación para obter información e como instrumento para aprender e compartir coñecementos, valorando a súa contribución a mellora das condicións de vida.
- Identificar algúns obxectos e recursos tecnolóxicos significativos no medio.
- Recoñecer a finalidade do uso de aparellos e máquinas próximos á súa experiencia (electrodomésticos, utensilios do fogar e escolares, coches, etc.) e valorar os aspectos positivos destes recursos tecnolóxicos.

1.1.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas.

Competencia en comunicación lingüística

- Adquirir vocabulario referente ao colexio e á rúa.
- Ler e comprender un texto informativo sinxelo.
- Adquirir vocabulario referente aos alimentos.
- Expresar adecuadamente pensamentos, ideas e emocións.
- Ler, comprender e interpretar instrucións.
- Adquirir vocabulario referente ao coidado e ás partes do corpo humano.
- Adquirir vocabulario referente ás tradicións, á familia e a casa.
- Descifrar mensaxes ocultas seguindo unhas instrucións e interpretando uns códigos.
- Adquirir vocabulario referente aos mamíferos, ás aves e aos peixes.
- Obter e interpretar información.
- Fomentar o interese por resolver encrucillados, sopas de letras e adiviñas.
- Adquirir vocabulario referente ás plantas, ao auga, ao sol e ao aire.
- escoitar, expoñer e dialogar.
- Adquirir vocabulario referente aos fenómenos atmosféricos.
- Adquirir vocabulario referente aos medios de comunicación, aos medios de transporte e ás vacacións.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico

- Interpretar o mundo físico a través dos conceptos aprendidos.
- Mostrar actitudes de respecto cara aos demais e cara a un mesmo.
- Interpretar un plano sinxelo dunha casa.
- Contribuír a conservar unha contorna física agradable e saudable.
- Realizar observacións.
- Obter e interpretar información acerca do medio físico que lles rodea.
- Valorar a importancia de conservar o medio ambiente.
- Fomentar a importancia de ter un consumo de auga racional e responsable.
- Adoptar unha disposición para unha vida saudable.
- Fomentar a importancia de conservar o hábitat dos animais.

Competencia matemática

- Utilizar táboas de dobre entrada para traballar conceptos aprendidos.
- Empregar o cálculo para resolver enigmas ou problemas.
- Interpretar e expresar informacións con números.
- Poñer en práctica procesos de razoamento.

Tratamento da información e competencia dixital

- Iniciarse no uso do ordenador.

Competencia social e cidadá

- Coñecer sentimentos e emocións en relación cos demais.
- Aceptar normas de convivencia.
- Utilizar a lingua como destreza para a convivencia, o respecto e o entendemento.
- Comprender a realidade social na que se vive.
- Desenvolver uns hábitos de comportamento responsables.
- Desenvolver actitudes de diálogo e de resolución de conflitos.

Competencia cultural e artística

- Coñecer, valorar e respectar as tradicións.
- Contribuír a conservar e coidar o patrimonio cultural e artístico.

Competencia para aprender a aprender

- Verbalizar o proceso seguido na aprendizaxe: reflexionar sobre que e como se aprendeu.

Autonomía e iniciativa persoal

- Fomentar a adquisición e a interiorización de bos hábitos.
- Desenvolver habilidades sociais como respecto aos demais, cooperación e traballo en equipo.
- Elixir con criterio propio.
- Fomentar o desenvolvemento dunha actitude crítica ante a publicidade.
- Expresar gustos e preferencias.

1.1.3 Contidos de primeiro curso

A contorna e a súa conservación

- A contaminación e o coidado da natureza.
- O aire: utilidade.
- O tempo atmosférico.
- Usos do auga e o seu aproveitamento adecuado.
- A contaminación e o coidado da natureza.
- Alimentos: características básicas.
- O Sol.
- Observación dos trazos físicos principais da contorna.
- Observación de fenómenos atmosféricos da contorna.
- Identificación e clasificación dos seres vivos e das súas características principais.
- Elaboración de debuxos sobre situacións coñecidas do medio social e natural.

A diversidade dos seres vivos

- Os seres vivos: características.
- Os mamíferos.
- Mamíferos domésticos e salvaxes.
- Coidado dos animais.
- Aves: características.
- Peces: características
- As plantas: características e crecemento.
- Árbores, flores, hortalizas e froitos.
- Elementos da paisaxe. Paisaxe de interior e paisaxe de costa.
- Observación de animais e plantas.

A saúde e o desenvolvemento persoal

- Partes do corpo.
- Posicións corporais.
- A cara.
- As articulacións.
- Os sentidos: órganos e funcións.
- Normas de hixiene.
- Aseo persoal: utensilios.
- Pezas de vestir: funcións e usos en cada estación.
- A orde.
- A dieta equilibrada.
- Exploración do corpo e identificación das súas características, dos seus cambios e das súas habilidades.
- Identificación e aplicación de hábitos saudables e das normas básicas de convivencia.
- Respecto pola diversidade física e intelectual das persoas.
- Curiosidade por coñecer as características do corpo e os cambios que experimenta.

Persoas, culturas e organización social

- O colexio: a clase, os compañeiros, o material escolar.
- A familia: pais, fillos, avós, irmáns e netos.
- Os amigos.
- A casa: estancias.
- Tradicións e costumes.
- Profesións.
- Útiles de traballo.
- Profesións relacionadas coa construción.
- A rúa: características e mobiliario urbano.
- Educación vial.
- Convivencia na rúa.
- Medios de transporte: terra, mar e aire.
- Medios de comunicación: carta, teléfono, xornal, revista, radio e televisión.
- A publicidade.

Cambios no tempo

- Identificación dos días da semana.
- Identificación e clasificación dos meses do ano.

- Observación de fenómenos atmosféricos.
- Desenvolvemento de estratexias de recolleita de datos.
- Recoñecemento das estacións do ano.

Materia e enerxía

- A diversidade de materiais.
- Clasificación segundo criterios elementais: textura, cor, forma, etc.
- A reciclaxe de obxectos.

Obxectos, máquinas e tecnoloxías

- As máquinas e o movemento.
- Identificación das máquinas da contorna.
- Coñecemento dos elementos básicos dun ordenador.
- Clasificación dos aparellos e máquinas que se utilizan nas tarefas do fogar.
- Manipulación de ferramentas e máquinas sinxelas da propia contorna e de uso común.
- Exploración de obxectos e situacións a través dos sentidos.

1.1.4 Contidos de segundo curso

A contorna e a súa conservación

- Accións correctas e incorrectas para o coidado da natureza.
- A auga: lugares onde aparece.
- Ciclo de auga.
- Estados do auga.
- Fenómenos atmosféricos.
- Defensa da natureza.
- Usos do auga.

A diversidade dos seres vivos

- Seres vivos: características.
- Mamíferos: características.
- Mamíferos domésticos e salvaxes.
- Aves: características.
- Aves de curral e silvestres.
- Peixes: características.
- Peixes de río e de mar.
- Réptiles: características.
- Anfibios: características.
- Insectos: características.
- Animais herbívoros.

- Animais carnívoros.
- Animais omnívoros.
- Animais: letargo invernal e acubillo.
- Plantas: características.
- Tipos de plantas.
- Plantas aromáticas.
- Tipos de follas.
- Árbores de folla caduca e de folla perenne.
- Relevo e paisaxe.
- Paisaxe mariña.
- Montaña: partes.
- Identificación e clasificación de actividades humanas no ámbito laboral.
- Manipulación de ferramentas e máquinas sinxelas da propia contorna e de uso común.

A saúde e o desenvolvemento persoal

- Partes do corpo: cabeza, tronco e extremidades.
- A cara: partes.
- As articulacións.
- Os ósos e os músculos.
- Os sentidos.
- A saúde.
- Procesos de elaboración e conservación dos alimentos.
- Alimentos crus e alimentos cociñados.
- Orixe dos alimentos: vexetal e animal.
- Exploración do corpo e identificación das súas características, dos seus cambios e das súas habilidades.
- Exploración de obxectos e situacións a través dos sentidos.
- Identificación e aplicación de hábitos saudables e das normas básicas de convivencia.

Persoas, culturas e organización social

- A familia.
- A casa.
- Tradicións.
- Profesións.
- A localidade: o concello e os servizos públicos.
- Educación vial.
- Agricultura, gandería e pesca: útiles e ferramentas.
- Profesións relacionadas con estes sectores.

- Medios de comunicación.
- A publicidade.
- Medios de transporte.

Cambios no tempo

- O calendario.
- Ubicación no calendario de determinados acontecementos.
- Pasado, presente e futuro.
- Ubicación correcta dun feito no tempo.
- Os días, as semanas, os meses e os anos.
- Identificación de imaxes que representan o cambio cronolóxico na forma de vida.
- A historia: vivenda e útiles de uso cotián.
- A época das cavernas.
- A época dos castelos.
- A forma de vida actual.

Materia e enerxía

- A diversidade de materiais.
- Clasificación segundo criterios elementais: textura, cor, forma, etc.
- O ruído e a contaminación acústica.

Obxectos, máquinas e tecnoloxías

- Aparellos e máquinas.
- Inventos e descubrimentos.
- Identificación das características que definen un descubrimento e diferenciación entre invento e descubrimento.
- Os avances tecnolóxicos.
- Coñecemento dos elementos básicos dun ordenador.

1.1.5 Criterios de avaliación de primeiro curso

- Coñece globalmente o seu corpo, sitúase no espazo, actúa con autonomía en actividades básicas e demostra o coñecemento dos sentidos e das súas funcións.
- Manifesta a adquisición de hábitos de saúde e coidado corporal (ver, desvístese, pide ir ao aseo, utiliza artigos hixiénicos, lávase as mans antes e despois de comer, etc.).
- Mostra unha actitude de aceptación e respecto ante as diferenzas individuais de idade e sexo e, polo tanto, non rexeita nin discrimina a ninguén nos seus xogos e tarefas escolares.
- Mostra aceptación e respecto polas persoas de diferente sexo e idade nas súas conversacións orais.

- Participa nas actividades en grupo do colexio (xogos, conversacións, dramatizacións, postas en común, etc.).
- Respecta aos demais e as normas establecidas (escoita as intervencións, espera o momento de intervención, aporta ideas, fai preguntas en relación co tema, etc.).
- Recoñece as relacións simples de parentesco, coñece os seus apelidos e expresa o seu recoñecemento e aprecio pola pertenza a unha familia con características e trazos propios.
- Manifesta, en diferentes situacións, a súa satisfacción pola súa pertenza a un grupo de clase, ao colexio, a un equipo deportivo, etc.
- Identifica as diferenzas e semellanzas cos grupos de pertenza dos seus iguais (veciños, curmáns, compañeiros, etc.).
- Interésase polas características doutros grupos sociais, respectando as súas peculiaridades e os seus trazos (de persoas coas que convive, de compañeiros, de veciños, etc.).
- Identifica e describe algunhas das actuacións humanas máis visibles na súa contorna (edificios, coches, parques, etc.).
- Recoñece os efectos -positivos e negativos- das actuacións humanas na contorna física e expresa a súa opinión sobre iso.
- Participa na conservación e mellora da contorna (recolle papeis e lixos, coida os obxectos persoais e os comúns, respecta os animais e as plantas, etc.).
- Ordena cronoloxicamente algúns feitos relevantes da súa vida persoal e utiliza para iso as unidades básicas de tempo: hora, día, mes e ano.
- Expresa verbalmente o seu coñecemento sobre a evolución dalgún aspecto significativo da súa vida (cambios corporais, roupa, xogos, colexio, vacacións, etc.) e aporta datos que demostran a comprensión desta evolución.
- Recoñece os elementos principais da paisaxe da súa comunidade autónoma (relevo, augas, etc.).
- Identifica e describe oralmente os fenómenos meteorolóxicos (choiva, neve, trono, raio, etc.).
- Recoñece e describe con palabras ou con debuxos algún animal e algunha planta comúns na súa contorna.
- Realiza observacións dos elementos principais da contorna, seguindo as pautas marcadas polo profesor ou a profesora.
- Utiliza correctamente as nocións topolóxicas básicas de posición e proximidade (arriba-abaxo, dentro-fóra, dereita-esquerda, interior-exterior, etc.).
- Representa as nocións topolóxicas básicas con debuxos, situacións e xogos sobre espazos limitados e coñecidos.

- Coloca en debuxos que representan espazos moi coñecidos (habitación, aula, etc.) e rutas habituais (camiño do colexio, do parque, etc.) obxectos que previamente explorou a través dos sentidos para identificar formas e cores.
- Manifesta a súa capacidade de observación e o uso que fai dos sentidos para diferenciar os seres vivos dos inertes.
- Recoñece, coa axuda do profesor ou a profesora, as funcións básicas que caracterizan aos seres vivos e adquire algunhas características dos mesmos.
- Describe os traballos das persoas da súa contorna e identifica as actividades familiares e escolares e as profesións máis frecuentes, relacionando o nome dalgunhas profesións co tipo de traballo que realizan.
- Manipula aparellos sinxelos ou xoguetes, empregando procedementos básicos como perforar, enroscar, montar, desmontar, apertar, afrouxar, pechar, etc., e mostra destreza suficiente nestas operacións.
- Utiliza instrumentos adecuados para realizar diversas actividades con obxectos e materiais diferentes.
- Recoñece a utilidade de aparellos e máquinas próximos á súa experiencia, por exemplo, electrodomésticos, grampadoras, tesoiras, coches, barcos, etc.
- Valora os aspectos positivos do uso de aparellos e máquinas, como a axuda que prestan no traballo e as dificultades que suscita a súa carencia.

1.1.6 Criterios de avaliación de segundo curso

- Coñece globalmente o seu corpo, sitúase no espazo, actúa con autonomía en actividades básicas e demostra o coñecemento dos sentidos e das súas funcións.
- Manifesta a adquisición de hábitos de saúde e coidado corporal (ver, desvítese, pide ir ao aseo, utiliza artigos hixiénicos, lávase as mans antes e despois de comer, etc.).
- Mostra unha actitude de aceptación e respecto ante as diferenzas individuais de idade e sexo e, polo tanto, non rexeita nin discrimina a ninguén nos seus xogos e tarefas escolares.
- Mostra aceptación e respecto polas persoas de diferente sexo e idade nas súas conversacións orais.
- Participa nas actividades de grupo do colexio (xogos, conversacións, dramatizacións, postas en común, etc.).
- Respecta aos demais e as normas establecidas (escoita as intervencións, espera o momento de intervención, aporta ideas, fai preguntas en relación co tema, etc.).
- Recoñece as relacións simples de parentesco, coñece os seus apelidos e expresa o seu recoñecemento e aprecio pola pertenza a unha familia con características e trazos

propios.

- Manifesta, en diferentes situacións, a súa satisfacción pola súa pertenza a un grupo de clase, ao colexio, a un equipo deportivo, etc.
- Identifica as diferenzas e semellanzas cos grupos de pertenza dos seus iguais (veciños, curmáns, compañeiros, etc.).
- Interésase polas características doutros grupos sociais, respectando as súas peculiaridades e os seus trazos (de persoas coas que convive, de compañeiros, de veciños, etc.).
- Identifica e describe algunhas das actuacións humanas máis visibles na súa contorna (edificios, coches, parques, etc.).
- Recoñece os efectos -positivos e negativos- das actuacións humanas na contorna física e expresa a súa opinión sobre iso.
- Participa na conservación e mellora da contorna (recolle papeis e lixos, coida os obxectos persoais e os comúns, respecta os animais e as plantas, etc.).
- Ordena cronoloxicamente algúns feitos relevantes da súa vida persoal e utiliza para iso as unidades básicas de tempo: hora, día, mes e ano.
- Expresa verbalmente o seu coñecemento sobre a evolución dalgún aspecto significativo da súa vida (cambios corporais, roupa, xogos, colexio, vacacións, etc.
- Recoñece os elementos principais da paisaxe da súa comunidade autónoma (relevo, augas, etc.).
- Identifica e describe oralmente os fenómenos meteorolóxicos (choiva, neve, trono, raio, etc.).
- Recoñece e describe con palabras ou con debuxos algún animal e algunha planta comúns na súa contorna.
- Realiza observacións dos elementos principais da contorna, seguindo as pautas marcadas polo profesor ou a profesora.
- Utiliza correctamente as nocións topolóxicas básicas de posición e proximidade (arriba-abaxo, dentro-fóra, dereita-esquerda, interior-exterior, etc.).
- Representa as nocións topolóxicas básicas con debuxos, situacións e xogos sobre espazos limitados e coñecidos.
- Coloca en debuxos que representan espazos moi coñecidos (habitación, aula, etc.) e rutas habituais (camiño do colexio, do parque, etc.) obxectos que previamente explorou a través dos sentidos para identificar formas e cores.
- Manifesta a súa capacidade de observación e o uso que fai dos sentidos para diferenciar os seres vivos dos inertes.
- Recoñece, coa axuda do profesor ou a profesora, as funcións básicas que caracterizan aos seres vivos.

- É quen de coñecer e clasificar seres vivos seguindo determinadas características: mamíferos, aves, plantas...
- Describe os traballos das persoas da súa contorna e identifica as actividades familiares e escolares e as profesións máis frecuentes, relacionando o nome dalgunhas profesións co tipo de traballo que realizan.
- Participa na realización de tarefas, mostra satisfacción por iso, valora a súa execución coidadosa e mantén o caderno limpo e ben presentado.
- Manipula aparellos sinxelos ou xoguetes, empregando procedementos básicos como perforar, enroscar, montar, desmontar, apertar, afrouxar, pechar, etc., e mostra destreza suficiente nestas operacións.
- Utiliza instrumentos adecuados para realizar diversas actividades con obxectos e materiais diferentes.
- Recoñece a utilidade de aparellos e máquinas próximos á súa experiencia, por exemplo, electrodomésticos, grampadoras, tesoiras, coches, barcos, etc.
- Valora os aspectos positivos do uso de aparellos e máquinas, como a axuda que prestan no traballo e as dificultades que suscita a súa carencia.

1.1.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo

- Recoñecer e enumerar as principais partes do corpo humano e valorar positivamente os hábitos de hixiene e alimentación saudable.
- Enumerar algunhas características físicas dos mamíferos, das aves, réptiles, peixes, anfibios e insectos.
- Recoñecer os graos de parentesco máis próximos: pais, fillos, irmáns, avós, netos, tíos curmáns.
- Nomear as partes dunha planta e as dunha flor.
- Identificar os estados da auga: sólido, líquido e gasoso.
- Clasificar os desperdicios segundo sexan lixo orgánico, inorgánico, papel ou vidro.
- Identificar a orixe dos alimentos: vexetal, animal e mineral.
- Relacionar algúns utensilios de traballo coas súas profesións.
- Recoñecer as manifestacións culturais (festas, xogos, costumes...) da propia localidade de Galicia.

1.1.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de C. Medio

Consideramos os seguintes criterios:

- Probas orais e escritas

- Traballo diario: Rematalo e realizalo con orde e limpeza
- Participación na clase: actitude, nivel de atención e grao de esforzo e constancia
- Material: traelo a clase e conservalo limpo e ordenado
- Cumprimento de normas
- Nivel de autonomía

Para a valoración porcentual destes criterios dividímolos en tres bloques:

- Bloque 1: O **60%** da cualificación corresponderá ás **probos orais e escritas e ao traballo diario**.
- Bloque 2: O **20%** da cualificación corresponderá á **participación na clase** e ao criterio relativo ao **material**.
- Bloque 3: O **20%** da cualificación restante corresponderá ao **cumprimento de normas** e ao nivel de **autonomía**.

1.1.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado

· **Avaliación inicial:** Partindo da información da familia, do informe do centro de procedencia, do informe do curso anterior e completarase cunha observación directa dos alumnos na primeira quincena do curso, a cumprimentación de fichas, pequenas lecturas, xogos, etc. e ao iniciar calquera unidade didáctica unha exploración de coñecementos previos.

· **Avaliación formativa:** A través da observación directa e sistemática sobre:

- Grado de participación e interese nas tarefas colectivas.
- Progresos e dificultades dos novos contidos.
- Revisión diaria das tarefas individuais.
- Corrección de actividades en clase en gran grupo e individual.
- As probas orais.

Así como a través da realización de probas escritas que se estimen oportunas.

Dita avaliación queda recollida no Boletín Informativo ao trimestre que se entrega ás familias.

· **Avaliación sumativa:** Realizarase ao final de cada trimestre e ao rematar o curso, sintetizando o máis relevante para facer unha estimación global do avance de cada alumno e tomar, se fose necesario, as decisións pertinentes.

No caso de tomar medidas individualizadas con respecto a evolución dalgún alumno quedará constancia por escrito na súa carpeta do expediente individual.

Instrumentos de avaliación

Como instrumentos utilizamos: Follas de seguimento, realización de probas obxectivas (controis), probas orais, exercicios escritos, control do caderno e libros ou cadernos de actividades, anecdotario, autoavaliación,...

1.2 Educación Artística

1.2.1 Obxectivos

- Reproducir as calidades do son no corpo, obxectos diversos e instrumentos.
- Coñecer distintos instrumentos musicais escolares e utilízalos para realizar acompañamentos moi sinxelos de cancións e melodías.
- Interiorizar secuencias rítmicas sinxelas.
- Identificar algunhas calidades do son, presentes no ámbito habitual, como resultado dunha exploración auditiva e lúdica.
- Elaborar instrumentos musicais sinxelos utilizando diversos materiais do entorno.
- Participar en danzas e en xogos dramáticos que integren nun todo articulado ás distintas aportacións individuais.
- Utilizar a linguaxe musical para expresar os sentimentos.
- Interpretar mensaxes e ideas musicais dun modo estético.
- Realizar producións musicais colectivas, cooperando na elaboración dun único produto final.
- Valorar e respectar as aportacións dos demais na produción dunha obra musical común.
- Memorizar un repertorio de cancións xestualizadas e de corro, axeitadas ás súas capacidades, que permitan ao alumnado relacionarse cos demais.
- Interpretar cancións e melodías ao unísono, poñendo atención ao carácter, a expresión, a dicción e a dinámica.
- Familiarizarse coa propia voz e o propio corpo como punto de partida da consolidación da autoimaxe, xermen da autoestima persoal, e da imaxe e estima dos demais.
- Observar diferentes medios de comunicación do ámbito cotián que utilicen a imaxe e o son e que poidan ser empregados como un recurso de educación artístico-musical, apreciando as súas calidades e as súas limitacións.
- Desenvolver progresivamente a capacidade crítica respecto á expresión e estética dos medios de comunicación que utilizan a imaxe e o son.

- Iniciarse na lecto-escritura da linguaxe musical, con grafía tanto convencional como non convencional.
- Confiar no valor comunicador das diversas grafías da linguaxe musical.
- Mostrar confianza nas propias capacidades musicais.
- Gozar realizando creacións musicais propias
- Iniciarse no coñecemento das costumes populares a través das cancións tradicionais.
- Desenvolar a sensibilidade e o gusto por todo o belo e creativo que achegan outras culturas.
- Observar e explorar por medio dos sentidos os elementos presentes no contorno a través de actividades de tocar, ulir, oír e ver.
- Expresar as sensacións, emocións e ideas que nos suxiren as obras de arte coas que traballemos.
- Comentar distintas obras plásticas e visuais presentes no contorno e en exposicións, museos ou en saídas.
- Mostrar curiosidade polas posibilidades artísticas que nos ofrece o contorno así como outras culturas do mundo: festas, pinturas, esculturas, decoracións,...
- Recoñecer os elementos artísticos de obras de arte.
- Aprender a comportarse de xeito adecuado en lugares adicados a manifestacións artísticas: museos, exposicións,...
- Coñecer identificadores artísticos da cultura galega así como doutras culturas do mundo.
- Observar e identificar imaxes presentes en contextos próximos: historietas, bandas de deseño, ilustracións, fotografías, etc. Observar e comparar obras artísticas.
- Relacionar unha manifestación plástica con un conto, unha lenda,...
- Transformar distintos materiais (papeis, cristais, metais, cartóns, anacos de madeira,...) en producións artísticas.
- Discriminar materiais, cores, formas, volumes ou liñas en obras artísticas, imaxes e en obxectos.
- Experimentar as posibilidades expresivas do trazo espontáneo e de mesturas con diversos tipos de pintura e en soportes diversos.
- Diferenciar a través dos sentidos a textura de diversos materiais do contorno próximo ou lonxano (follas, pedras, sal, area, plastilina, madeira,...).
- Compoñer (tanto de xeito individual como en grupo) debuxos, pinturas, colaxes, estampados, cosidos e outras obras, empregando distintos materiais (novos, de refugallo,...) e reflexionar sobre a súa elaboración.

- Construír diversos materiais (máscaras, monicreques,...) que poder usar en obras teatrais e noutras representacións artísticas.

1.2.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas.

Competencia en comunicación lingüística

- . Valorar a obra artística.
- . Buscar a orixinalidade narrativa e formal.
- . Obter información relevante e suficiente a partir da observación.
- . Describir procesos de traballo e argumentación de solucións.
- . Desenrolar capacidades relacionadas coa fala, como a respiración, a dicción e a articulación.
- . Adquirir un vocabulario específico da área.
- . Xerar intercambios comunicativos.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico

- . Aproveitar a información xestual ofrecida polo ámbito humano e modélico.
- . Utilizar con fruición as técnicas plásticas.
- . Explorar sensorialmente os espazos.
- . Tomar conciencia da importancia de contribuír a preservar un ámbito físico agradable e saudable.
- . Utilizar o medio como pretexto para a creación artística.
- . Mostrar actitudes de respecto cara aos demais e cara a un mesmo.
- . Apreciar o ámbito a través de cores, formas, sons, texturas, etc., presentes na natureza e nas obras realizadas polo home.
- . Coñecer outras culturas do mundo a través de cancións, de fotografías, imaxes, vídeos ou por medio de debuxos feitos polos propios alumnos e alumnas.

Competencia matemática

- . Representar xeometricamente os esquemas de debuxo, e formas de seres e obxectos cotiáns.
- . Poñer en práctica procesos de razoamento e identificar a súa validez.
- . Valorar o grao de certeza dos resultados derivados do razoamento.
- . Seleccionar as técnicas axeitadas para calcular os pulsos.

- . Usar diferentes técnicas plásticas para representar e aprender distintas figuras xeométricas presentes en obxectos e seres presentes na vida cotiá.

Tratamento da información e competencia dixital

- . Transmitir información mediante técnicas plásticas.
- . Usar a tecnoloxía para o tratamento de imaxes visuais.
- . Analizar a imaxe, o son e as mensaxes que estes transmiten.
- . Buscar, seleccionar e intercambiar información sobre manifestacións artísticas para o seu coñecemento e disfrute.
- . Usar a tecnoloxía para mostrar procesos relacionados coa música e as artes visuais.

Competencia social e cidadá

- . Coidar e conservar materiais e instrumentos.
- . Traballar en equipo cooperando e asumindo responsabilidades.
- . Aplicar técnicas concretas e utilizar os espazos de xeito apropiado.
- . Seguir as normas e as instrucións dadas.
- . Expresarse buscando o acordo con actitude de respecto, de aceptación e de entendemento.
- . Coñecer a realidade na que vivimos e representala a través da música, de debuxos, murais, fotografías,...
- . Comprender e saber como viven outras culturas diferentes á nosa.

Competencia cultural e artística

- . Ter interese polo coñecemento dos materiais.
- . Experimentar con técnicas e materiais diversos.
- . Explorar os materiais cromáticos e gozar cos resultados obtidos.
- . Intercambiar información sobre imaxes de calquera época e cultura.
- . Ter interese polo coñecemento dos materiais.
- . Experimentar con técnicas e materiais.
- . Explorar os materiais cromáticos e gozar cos resultados obtidos.
- . Intercambiar información sobre imaxes de calquera época e cultura.
- . Representar formas presentes no espazo natural.
- . Coñecer diferentes códigos artísticos e utilizar as técnicas e os recursos que lles son propios.
- . Facilitar a expresión e a comunicación.
- . Coñecer, valorar e manter unha actitude crítica ante as manifestacións culturais e artísticas.
- . Promover a iniciativa, a imaxinación e a creatividade.
- . Apoiar e apreciar as iniciativas e as contribucións alleas.

- . Desfrutar coa arte e con outras manifestacións culturais.

Competencia para aprender a aprender

- . Ter curiosidade respecto do resultado final dunha actividade manipulativa.
- . Valorar o potencial creativo contido nas formas sinxelas.
- . Indagar e planificar procesos.
- . Esforzarse por alcanzar resultados orixinais e valorar o traballo ben feito.
- . Reflexionar sobre o proceso de iluminación.
- . Observar co obxecto de adquirir información relevante e suficiente.
- . Reflexionar sobre os procesos na manipulación de obxectos, a experimentación con técnicas e materiais e a exploración sensorial de sons, texturas, formas e espazos.
- . Utilizar os coñecementos adquiridos en situacións diferentes.

Autonomía e iniciativa persoal

- . Manipular materiais e adquirir bagaxe plástica expresiva.
- . Experimentar e gozar co uso de técnicas e materiais.
- . Desenvolver iniciativas e solucións diversas.
- . Favorecer a creatividade levando a cabo iniciativas e barallando diferentes posibilidades.
- . Fomentar a orixinalidade e a busca de novas formas innovadoras no proceso creativo.
- . Elixir os recursos tendo en conta a intencionalidade expresiva do que se desexa lograr.
- . Planificar o proceso creativo e esforzarse por alcanzar resultados orixinais.
- . Adquirir coñecementos e buscar solucións a partir da exploración e a indagación.

1.2.3 Contidos de primeiro curso

MÚSICA

Bloque 1. - escoita

- O silencio como condición cualitativa indispensable de toda audición.
- Calidades do son: altura, intensidade, timbre e duración.
- Audicións dende o ámbito máis próximo.
- Audición interior.
- Audición de pequenas pezas musicais con recoñecemento dos seus elementos formais básicos.
- Descubrimento dos elementos musicais básicos de calquera composición, dunha forma sinxela e lúdica: ritmo, melodía, harmonía e forma.

- Utilización de diferentes linguaxes para a comunicación musical: sons e danzas.
- Grafías non convencionais para música.
- Representación dos elementos musicais básicos de calquera composición musical con grafías tanto convencionais como non convencionais, dunha forma experiencial que desenvolva a intuición como proceso perceptivo de aprendizaxe.
- Ditados rítmicos, de duración e de alturas.
- Forma musical: A - B
- Interpretación dun musicograma convencional .
- Percepción das calidades de sons dende grafías non convencionais .
- Inicio da lecto-escritura dirixida da linguaxe musical.
- Iniciación ao recoñecemento dos estilos musicais doutras culturas.
- Recoñecemento do nome de instrumentos dende a súa fotografía, debuxo ou mímica no modo de tocalos.
- Distinción das agrupacións instrumentais da pequena percusión: madeira, metal e membrana.

Bloque 2. - Interpretación e Creación

- Exploración das posibilidades expresivas da voz: respiración, relaxación, emisión, articulación, fraseo, inflexións, prosodias, ton musical.
- Interpretación de cancións, rimas, trabalinguas
- Aproximación activa á música vocal doutras culturas.
- Articulación de sons onomatopéico.
- Interpretación vocal dende musicogramas non convencionais.
- Iniciación á lectura de diferentes ritmos apoiada na prosodia vocal.
- Interpretación dun repertorio de cancións con intervalos melódicos curtos, ritmos sinxelos, tesitura axeitada e que faciliten as relacións interpersoais dende un traballo cooperativo e complementario.
- Práctica de vocalizacións e xogos de alturas.
- Improvisacións vocais individuais, colectivas e en cadea.
- Desenvolvemento espacial a través do movemento e o trazo gráfico.
- O corpo propio como fundamento do movemento rítmico e de danza de forma individual.
- O propio corpo en movemento rítmico e de danza en relación cos doutros.
- O corpo como instrumento de percusión: percusión corporal.
- Percusión corporal: improvisación e interpretación de esquemas previos.
- Interpretación de cancións de corro e danzas sinxelas que non esixan unha lateralidade perfectamente definida.
- Aprendizaxe por imitación de diferentes danzas.

- Experimentación do control tónico-postural e do equilibrio estático e dinámico.
- Coordinación rítmico motora individual e colectiva, asociada e dissociada: visomanual, visoespacial, dinámica xeral.
- Práctica de exercicios de afianzamento da lateralidade e de coordinación xeral, específica e segmentaria.
- Exploración do tempo, o espazo e a comunicación total a través da mímica.
- Interpretación de movementos rítmicos e musicais con improvisación dirixida e non dirixida de xestos, posturas e desprazamentos.
- Conexión con actividades que integren a voz e o movemento simultaneamente.
- Práctica de xogos populares cotiáns, de invención ou doutros lugares e culturas.
- Análise e utilización das posibilidades sonoras dos instrumentos de pequena percusión.
- Acompañamento instrumental do repertorio de cancións.
- Dominio do control postural máis adecuado para tocar os instrumentos utilizados en clase.
- Diferenciación de timbres cunha finalidade expresiva, dentro da interpretación de pezas sinxelas.
- Construción de instrumentos sinxelos.

PLÁSTICA

Bloque 3: Observación plástica

- Observación a través dos sentidos (actividades de tocar, ulir, oír e ver) dos elementos do contorno e doutros lugares do mundo.
- Curiosidade polas posibilidades artísticas que nos ofrecen festas, pinturas, esculturas,...
- Comportamento adecuado en lugares dedicados a manifestacións artísticas e culturais: centros de interpretación, exposicións, teatros, ...
- Identificadores artísticos da cultura galega e doutras culturas do mundo: os indios.
- Observación e comentario de imaxes en historietas, bandas de deseño, ilustracións, fotografías, etc.
- Discriminación de materiais, cores, formas, volumes e liñas en obras artísticas, imaxes e en obxectos.

Bloque 4: Expresión e creación plástica

- Representar a través de debuxos un conto, unha lenda, ou outros aspectos culturais da vida cotiá.
- Manexo de distintos materiais: papeis, cristais, metais, cartóns, anacos de madeira,...
- Posibilidades expresivas do trazo espontáneo e de mesturas con diversos tipos de pintura e diferentes soportes.
- Diferenciación a través dos sentidos de distintos materiais: follas, pedras, sal, area, plastilina, madeira,...
- Composición individual e grupal de debuxos, pinturas, colaxes, cosidos e outras obras.
- Construción de diversos materiais: árbores, máscaras, monicreques,...
- Creacións artísticas a través de imaxes de revistas, prensa,...
- Liñas rectas e curvas.
- As cores: primarias e mezclas.

1.2.4 Contidos de segundo curso

MÚSICA

Bloque 1. – escoita

- Calidades do son: altura, intensidade, timbre e duración.
- Descrición das sonoridades de diferentes tipos de percusión corporal.
- Audicións didácticas de obras musicais populares e de autor.
- Execución de diferentes contextos sonoros como marco ambiental para unha representación ou unha evocación.
- Ditados: rítmicos, de alturas e de duracións.
- O silencio como condición cualitativa indispensable de toda audición.
- Audición de pequenas pezas musicais ou fragmentos sinxelos de obras maiores con recoñecemento dos seus elementos formais básicos.
- Forma musical: A-B
- Ritmo binario.
- Lectura rítmica con instrumentos e con voz.
- Invención de propostas rítmicas.
- As calidades do son a través da linguaxe musical non convencional.
- Partituras non convencionais: representación e escrituras.
- Grafías convencionais e non convencionais: negra, corchea e branca cos seu respectivos silencios.
- Relación entre o tamaño dun instrumento e a súa altura musical: canto máis grande máis grave e canto máis pequeno máis agudo.

- Notas da escala pentatónica de Do con duracións determinadas de antemán.
- Diversas lecturas de grafías convencionais.
- Reprodución de unidades musicais sinxelas: ostinatos, fórmulas rítmicas, melodías, etc.
- Recoñecemento e interpretación do ritmo nunha melodía sinxela.
- Lectura rítmica de palabras e de textos.
- Iniciación da lecto-escritura dirixida da linguaxe musical.
- Aproximación ás familias instrumentais: recoñecemento.
- Práctica de xogos populares cotiáns, de invención ou doutros lugares e culturas.
- Diferentes instrumentos populares e actuais das tres familias instrumentais.
- Folclore popular español, especialmente da nosa comunidade.
- Achegamento ao folclore artístico musical doutras culturas presentes no propio ámbito escolar.

Bloque 2. - Interpretación e Creación

- Exploración das posibilidades expresivas da voz: respiración, relaxación, emisión, articulación, fraseo, inflexións, prosodias, entoación musical.
- Práctica de vocalizacións e xogos de entoación.
- Interpretación de diferentes ritmos a través da prosodia.
- Interpretación de cancións con intervalos melódicos curtos, ritmos sinxelos, tesitura axeitada e que faciliten as relacións interpersoais.
- Práctica de vocalizacións e de xogos de entoación e fraseo.
- Improvisacións vocais individuais, colectivas e en cadea: sons onomatopéico, ritmos prosódicos...
- Aproximación activa á música vocal doutras culturas.
- Interpretación de esquemas rítmicos coa voz.
- *Timbre e altura con onomatopéas.*
- Fononimias das notas da escala pentatónica de Do.
- Percusión corporal con maior precisión rítmica e locativa dentro do esquema corporal.
- Imitación de diversas máquinas: con sons e con expresión corporal.
- Danzas, xogos e dramatizacións.
- Representación de escenas da vida cotiá con fondo musical.
- Dominio do control postural para o toque de diversos instrumentos.
- Combinación motora entre a respiración, a relaxación e a coordinación en si mesmo e cos demais.

- Experimentación do control tónico-postural e do equilibrio estático e dinámico.
- Coordinación rítmico-motora en axuste espontáneo e dirixido de diferentes compases e ritmos.
- Elaboración de coreografías sinxelas.
- Interpretación de coreografías sinxelas.
- Conexión das actividades vocais e corporais: canto espontáneo e improvisacións sonoras acompañando o movemento.
- Práctica de xogos populares cotiáns, de invención ou doutros lugares e culturas.
- Acompañamento instrumental de cancións.
- Iniciación á percusión con baquetas.
- Acompañamento instrumental e corporal.
- Improvisacións con láminas na escala pentatónica..
- Utilización do corpo como instrumento musical básico.
- Coordinación rítmica sinxela da interpretación tocando un instrumento.
- Instrumentación sinxela de textos, danzas e dramatizacións.
- Práctica de exercicios de afianzamento da lateralidade e de coordinación xeral, específica e segmentaria.

PLÁSTICA

Bloque 3: Observación plástica

- Observación a través dos sentidos (actividades de tocar, ulir, oír e ver) dos elementos do contorno e doutros lugares do mundo: Brasil (América do Sur)
- Comentario de obras plásticas e visuais (referentes á cultura Brasileira) presentes no contorno, en museos ou noutros lugares e interese polas mesmas.
- Curiosidade polas posibilidades artísticas que nos ofrecen festas, pinturas, esculturas,... de diversas culturas do mundo.
- Comportamento adecuado en lugares dedicados a manifestacións artísticas e culturais: centros de interpretación, exposicións, teatros...
- Identificadores artísticos da cultura galega e doutras culturas do mundo: o Brasil.
- Observación e comentario de imaxes en historietas, bandas de deseño, ilustracións, fotografías, etc.
- Relación entre unha manifestación plástica e un conto ou unha lenda.
- Discriminación de materiais, cores, formas, volumes e liñas en obras artísticas, imaxes e en obxectos.

Bloque 4: Expresión e creación plástica

- Manexo de distintos materiais: papeis, cristais, metais, cartóns, anacos de madeira,... para a elaboración de murais, cadros, etc.
- Posibilidades expresivas do trazo espontáneo e de mesturas con diversos tipos de pintura e diferentes soportes.
- Diferenciación a través dos sentidos de distintos materiais: follas, pedras, sal, area, plastilina, madeira,...
- Composición individual e grupal de debuxos, pinturas, colaxes, cosidos e outras obras.
- Construción de diversos materiais: máscaras, monicreques, antefaces ou modelados.
- Creacións artísticas a través de imaxes de revistas, prensa,...
- Recreación de obras de arte significativas.
- Colores: fríos e quentes; primarios e mezclas.
- Liñas rectas e curvas.

1.2.5 Criterios de avaliación de primeiro curso

- Identificar algunhas cualidades do son presentes no medio (obxectos sonoros, instrumentos musicais, son do ambiente, etc.), como resultado dunha exploración multisensorial lúdica.
- Mostrar unha actitude coherente ante o silencio, segundo os diferentes contextos e situacións.
- Interpretar cancións e melodías sinxelas ao unísono e poñer atención no carácter, a expresión, a dicción e a dinámica.
- Seguir o ritmo, pulso e acento musical coa voz e apoiarse en movementos ou utilizar algún instrumento de percusión de doado manexo (pandeiro, cascabeis, caixa chinesa, claves, etc.).
- Responder corporalmente a percepcións auditivas e visuais recibidas do entorno.
- Participar activamente na audición de pezas musicais utilizando musicogramas, buscando o pulso, o acento, o ritmo...)
- Asistir a clase co material escolar necesario para o bo desenvolvemento das actividades.
- Nomear algunhas das principais características (forma, cor, peso e textura) de materiais, obxectos e instrumentos presentes no contorno, logo de actividades de tocar, ulir, oír e ver.

- Realizar creacións artísticas seleccionando as técnicas e os materiais apropiados.
- Comentar as obras plásticas traballadas, expresando as sensacións, emocións e ideas que nos suxiren.
- Mostrar interese pola calidade na creación de obras artísticas e polo coñecemento de obras presentes na contorna así como doutras culturas do mundo.
- Comportarse axeitadamente en lugares dedicados a manifestacións artísticas, recoñecendo a necesidade do seu coidado e conservación.
- Intervir e cooperar nos traballos de creación artística de xeito activo e respectuoso.
- Identificar diferentes formas de representar o espazo e a figura humana.
- Probar novas posibilidades artísticas, empregando para iso diferentes materiais: papeis, cristais, metais, cartóns, anacos de madeira, entre outros.
- Realizar composicións plásticas que representen o mundo imaxinario, afectivo e social.
- Confiar e gozar coas propias posibilidades artísticas.

1.2.6 Criterios de avaliación de segundo curso

- Identificar algunhas cualidades do son presentes no medio (obxectos sonoros, instrumentos musicais, son do ambiente, etc.), como resultado dunha exploración multisensorial lúdica.
- Mostrar unha actitude coherente ante o silencio, segundo os diferentes contextos e situacións.
- Interpretar cancións e melodías sinxelas ao unísono e poñer atención no carácter, a expresión, a dicción e a dinámica.
- Seguir o ritmo musical coa voz e apoiarse en movementos ou utilizar algún instrumento de percusión de doado manexo (pandeiro, cascabeis, caixa chinesa, claves, etc.).
- Responder corporalmente a percepcións auditivas e visuais recibidas do entorno.
- Recoñecer e nomear e situar con corrección os elementos básicos da linguaxe musical traballados na aula (pentagrama, liña, espazo, figuras, partes das figuras, silencios ,notas...)
- Participar activamente na audición de pezas musicais utilizando musicogramas, buscando o pulso, o acento, o ritmo...)
- Asistir a clase co material escolar necesario para o bo desenvolvemento das actividades.

- Nomear algunhas das principais características (forma, cor, peso e textura) de materiais, obxectos e instrumentos presentes no contorno, logo de actividades de tocar, ulir, oír e ver.
- Realizar creacións artísticas seleccionando as técnicas e os materiais apropiados.
- Comentar as obras plásticas traballadas, expresando as sensacións, emocións e ideas que nos suxiren.
- Mostrar interese pola calidade na creación de obras artísticas e polo coñecemento de obras presentes na contorna así como doutras culturas do mundo.
- Comportarse axeitadamente en lugares dedicados a manifestacións artísticas, recoñecendo a necesidade do seu coidado e conservación.
- Intervir e cooperar nos traballos de creación artística de xeito activo e respectuoso.
- Identificar diferentes formas de representar o espazo e a figura humana.
- Probar novas posibilidades artísticas, empregando para iso diferentes materiais: papeis, cristais, metais, cartóns, anacos de madeira, entre outros.
- Realizar composicións plásticas que representen o mundo imaxinario, afectivo e social.
- Confiar e gozar coas propias posibilidades artísticas.

1.2.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo. MÚSICA

- Interpretar cancións sinxelas ó unísono con afinación.
- Identificar auditivamente sons procedentes de diferentes fontes sonoras: o entorno, obxectos, instrumentos...
- Percibir o sentido do pulso, acento e ritmo na audición de cancións e melodías musicais sinxelas.
- Identificar cualidades do son (tono , timbre, intensidade e duración) establecendo relacións de semellanza e diferenza).
- Empregar percusión corporal e instrumental (IPAI, IPAD) para realizar acompañamentos moi sinxelos de cancións e melodías (pulso, acento e ritmo).
- Recoñecer e utilizar grafías musicais con corrección (liña, espazo, pentagrama, clave de sol, liña divisoria, negra, corchea, silencio de negra)
- Recoñecer e situar no pentagrama a escala pentatónica de Do.
- Participar activamente na audición de pezas sinxelas e curtas. (Realización de musicogramas, seguimento do pulso, acento, fraseo, acompañamentos instrumentais...)
- Disfrutar e mostrar interese na realización de sinxelas danzas.
- Asistir a clase co material escolar necesario para o bo desenvolvemento das actividades.

PLÁSTICA

- Completar modelos utilizando diferentes materiais.
- Recoñecer e representar a figura humana.
- Recortar pezas axeitadamente.
- Gozar creando e coloreando.
- Imaxinar e crear obxectos ou animais fantásticos ou reais a partir de trazos moi sinxelos.
- Recoñecer e situar os elementos característicos de distintas paisaxes.
- Completar e colorear distintos obxectos seguindo un modelo.
- Coñecer diferentes materiais e a súa utilidade na creación plástica.

1.2.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Ed. Artística

MÚSICA

1.- O 50% da cualificación corresponderá ás probas prácticas.

Dando peso dentro da cualificación global da asignatura ao rendemento específico demostrado polo alumnado a través de diferentes probas de rendemento realizadas para comprobar tanto o nivel de coñecementos adquiridos coma a capacidade de xeneralización de ditas aprendizaxes.

2.- O 30% da cualificación obterase da valoración dos seguintes aspectos:

- Asistencia.
- Traer o material axeitado para cada materia
- Traballo diario.
- Participación na clase.
- Orde e limpeza no traballo.

3.-O 20% restante corresponderá aos seguintes aspectos:

- Actitude
- Cumprimento das normas da clase.
- Seguir as pautas ditadas polo profesorado para a realización das tarefas.

PLÁSTICA

1. -25% da cualificación corresponderá á finalización dos traballos propostos, valorando o uso adecuado das técnicas utilizadas.
2. -25% por traer o material necesario para a realización deses traballos e polo coidado do mesmo.

3. - 25% por presentación e limpeza dos traballos.

4. - 25% pola creatividade.

1.2.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado

· *Avaliación inicial:* Partindo da información da familia, do informe do centro de procedencia, do informe do curso anterior e completárase cunha observación directa dos alumnos na primeira quincena do curso, a cumprimentación de fichas, pequenas lecturas, xogos, etc. e ao iniciar calquera unidade didáctica unha exploración de coñecementos previos.

· *Avaliación formativa:* A través da observación directa e sistemática sobre:

- *Grado de participación e interese nas tarefas colectivas.*
- *Progresos e dificultades dos novos contidos.*
- *Revisión diaria das tarefas individuais.*
- *Corrección de actividades en clase en gran grupo e individual.*
- *As probas orais.*

Así como a través da realización de probas escritas que se estimen oportunas.

Dita avaliación queda recollida no Boletín Informativo ao trimestre que se entrega ás familias.

· *Avaliación sumativa:* Realízase ao final de cada trimestre e ao rematar o curso, sintetizando o máis relevante para facer unha estimación global do avance de cada alumno e tomar, se fose necesario, as decisións pertinentes.

No caso de tomar medidas individualizadas con respecto a evolución dalgún alumno quedará constancia por escrito na súa carpeta do expediente individual.

Instrumentos de avaliación

Como instrumentos utilizamos: Follas de seguimento, realización de probas obxectivas (controis), probas orais, exercicios escritos, control do caderno e libros ou cadernos de actividades, anecdotario, autoavaliación,...

1.3. Educación Física

1.3.1. Obxectivos

- Adquirir un coñecemento básico do seu corpo (sentidos, partes do corpo, e articulacións) descubriendo as súas posibilidades de movemento.
- Lograr que o neno recoñeza a súa dominancia lateral e perciba o diferente grao de manexo entre un e outro lado.
- Coñecer e percibir as vías (nasal e bucal) e fases (inspiración- apnea- expiración) respiratorias.
- Interiorizar diferentes partes corporais por medio da relaxación.
- Explorar diversas situacións e sensacións de equilibrio.
- Ser capaz de orientarse no espazo, con relación a un mesmo, utilizando as nocións topolóxicas básicas (esquerda- dereita, diante- detrás, arriba- abaixo, dentro- fóra, cerca- lonxe...).
- Explorar e coñecer as distintas habilidades e destrezas básicas (saltos, xiros, golpes, botes, lanzamentos e recepcións).
- Explorar e coñecer os desprazamentos e as súas traxectorias. Apreciar nos desprazamentos a velocidade, a distancia e o sentido dos mesmos.
- Explorar as posibilidades motrices na realización de outras habilidades menos habituais (rubir, suspensións, balanceos, tirar, arrastrar, empurrar).
- Adaptar o movemento a referencias espazo-temporais da actividade para resolver problemas motores diversos.
- Identificar os diferentes graos de complexidade da actividade física (duración- distancia, ritmo, sucesión, orden).
- Lograr a educación do ritmo en movemento de forma sinxela.
- Experimentar as distintas posibilidades expresivas corporais.
- Coñecer as limitacións e aptitudes propias fronte ao exercicio simple e valorar o esforzo realizado con independencia dos resultados obtidos.
- Comezar a valorar as actividades de risco, coñecer e practicar as distintas normas, rutinas e actividades no coidado do corpo e hábitos de posturas correctas.
- Participar nos xogos e actividades que se desenvolvan sen discriminar a compañeiros, respectando as normas, aceptando as solucións e gozando da actividade física independentemente dos resultados.
- Tomar parte nas actividades que se organicen no colexio ou coñecelas: xogos populares (galegos e outros), actividades na natureza...
- Aprender a coidar e utilizar adecuadamente o material así como os espazos onde se desenvolven as actividades físicas.

1.3.2- Contribución da educación física ao logro das competencias básicas.

Competencia en comunicación lingüística.

A Educación física desenvolve esta competencia xa que nas actividades físicas danse una gran variedade de intercambios comunicativos. Na nosa área xorden moitas veces expresións de posicións no espazo por parte dos nenos que son incorrectas e insistimos no uso correcto (sobre todo en alumnos castelán falantes). Ademais é moi rico o vocabulario específico da área co que se vai enriquecendo o bagaxe lingüístico dos alumnos. Recóllese información oral e escrita relativa a aspectos da nosa área que logo se aplica nas distintas clases. Realízase un traballo de comprensión oral e escrita para posteriores dramatizacións e realízanse representacións lingüísticas.

Competencia matemática. Desenvolverase coa realización de certas actividades como:

- A apreciación de distancias, de traxectorias ou velocidades nos lanzamentos, nas recepcións, nos golpes e en calquera tarefa de manipulación de móbiles, desenvolvendo tamén a percepción espacial.
- Medicións.
- A ocupación do espazo de acción, a dispersión, o agrupamento... Aspectos que inflúen na boa adquisición de habilidades perceptivas e que son importantes na maioría das actividades.
- A formación de figuras xeométricas co corpo, tanto individualmente como en grupo (xogos de roda, distribución en ringleiras...) ou con distintos materiais (cordas, ladrillos de psicomotricidade...)
- Interpretación de símbolos nos xogos de orientación e percorridos de sendeirismo.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico. Desenvolvemos dita competencia coas seguintes aportacións:

- Aumento da percepción: Traballando a percepción e o control do propio corpo (esquema corporal), do espazo e do tempo, mellorarase deste xeito o coñecemento do mundo que nos rodea e as relacións coas demais persoas e cos obxectos.
- Exploración e coñecemento do medio natural: algunhas das actividades da área de educación física realízanse no medio natural, o cal axudará ao alumnado a coñecer as súas características, os distintos espazos...
- Mellora da saúde e da calidade de vida: Contribúen á mellora da saúde e da calidade de vida o traballo da hixiene corporal, a adquisición de hábitos

alimenticios axeitados e de práctica de exercicio físico regular, así como dunha hixiene postural en accións cotiás e propias da actividade física.

Tratamento da información e competencia dixital.

O alumnado ten que buscar información usando medios como o oral, mass media ou as TIC para o traballo de xogos diversos (populares, do mundo...), danzas, adquisición e comprensión de vocabulario (aparatos e materiais relacionados coa área...), transmitir informacións a través da linguaxe corporal e interpretalas.

Competencia social e cidadá:

As características da educación física, sobre todo no referente á dinámica de relacións presente nas sesións, fana axeitada para a educación en habilidades sociais:

- A través de xogos cooperativos, do diálogo e a toma de decisións compartidas, as estratexias de cooperación ou oposición nos deportes, a comunicación... son un medio eficaz para facilitar a relación, a integración, o respecto, a cooperación e a solidariedade.
- Con actividades nas que se participe de forma colectiva ou en grupo, asumindo os diferentes papeis e as regras do xogo, compartindo o éxito e o fracaso do equipo, discutindo e elixindo representantes, normas, funcións... aceptando as posibilidades e limitacións propias e alleas, independentemente do sexo, da raza, das crenzas, das características físicas...
- É importantísimo potenciar o xogo limpo, responsabilizándose cadaquén da integridade do resto de participantes. No caso do xurdimento de conflitos, resolveranse por medio da negociación, baseada no diálogo.
- Fomentando que coiden e respecten os materiais e espazos utilizados nas actividades físicas, promovemos comportamentos sociais e responsables coa contorna.

Competencia cultural e artística.

A educación física achégase a esta competencia:

- Apreciando a parte artística de certas execucións motrices e potenciando o desenvolvemento estético, a creatividade, a imaxinación, a dramatización, a expresión e o coñecemento e realización de diferentes xogos e danzas. Entendendo algunhas manifestacións da motricidade humana como feitos culturais presentes en todas as culturas e civilizacións.

Competencia para aprender a aprender.

O logro desta competencia está en relación coa metodoloxía polo que se promoverá:

- Aprender a aprender por medio das actividades cooperativas, en que o grupo-clase teña que buscar a colaboración de todas as persoas que o compoñen, favorecendo o diálogo, a busca, o consenso, o razoamento e a comprensión das ideas achegadas polas e polos demais.
- Un axeitado coñecemento de si mesma e de si mesmo, do propio corpo, das posibilidades de acción, do contorno que nos rodea, das demais compañeiras e compañeiros así como a comprensión dos patróns de movemento realizados para transferir a outras accións, favorecendo o coñecemento das propias capacidades e a autoestima.
- A creación de estratexias por parte das nenas e nenos con respecto ao autocontrol e ao control da actividade, regulando os seus movementos e accións e respondendo aos obxectivos propostos.

Autonomía e iniciativa persoal.

Abordarase na educación física dende varias perspectivas:

- Mellorando o coñecemento do seu propio corpo e do contorno ao estruturar o esquema corporal, así como mellorando a percepción do espazo e do tempo, de maneira que se gañe en autonomía e os movementos sexan máis ricos e variados.
- Incrementando o nivel de habilidades e de capacidades e, en consecuencia, a autonomía e a iniciativa persoal.
- Utilizando unha metodoloxía que favoreza a exploración: os estilos de ensino que potencian a busca creando dúbidas nos coñecementos adquiridos aumentan a autonomía do alumnado para realizar as accións.

1.3.3 Contidos de primeiro curso

1. O corpo: imaxe e percepción.

- Partes do corpo.
- Os sentidos (vista, oído, tacto, olfacto e o gusto), sentido cenestésico, sentido de equilibrio.
- Características corporais e morfolóxicas básicas.
- Partes do corpo implicadas nas accións de movemento.
- Dereita e esquerda respecto de si mesmo (lateralidade).
- Percepción, identificación e representación do propio corpo.
- Realización de actividades encamiñadas á afirmación da lateralidade.

- Concienciación do propio corpo en relación coa tensión, coa relaxación e coa respiración.
- Experimentación de posturas corporais diferentes.
- Experimentación de situacións de equilibrio e de desequilibrio.
- Nocións asociadas a relacións espaciais e temporais: orientación espacial (diante, detrás, lonxe, preto...) e temporal (antes, despois...).
- Apreciación de distancias.
- Aceptación da propia realidade corporal.
- Interese por aumentar a autonomía.

2. Habilidades motrices.

- Exploración das habilidades (lanzamentos, recepcións, saltos, xiros, desprazamentos...) e das propias posibilidades de movemento.
- Experimentación de diferentes xeitos de execución e de control das habilidades motrices básicas.
- Realización de diferentes transportes, maioritariamente de obxectos.
- Adopción de medidas de seguridade na actividade física.
- Resolución de problemas motores sinxelos.
- Realización de coordinacións globais diversas.
- Disposición favorable a participar en actividades variadas, esforzándose e aceptando a existencia de diferenzas no nivel de habilidade.

3. Actividades físicas artístico expresivas.

- Desenvolvemento do sentido do ritmo.
- Realización de ritmos sinxelos.
- Recoñecemento e repetición de secuencias sinxelas (danzas elementais).
- Ritmo e o movemento: expresión e comunicación.
- Respecto polas producións artístico-expresivas dos compañeiros e compañeiras.
- A mímica, a imitación e dramatización.
- Xesto, expresión e comunicación.
- Representar accións cotiás, situacións, acenos, estados de humor e sensacións.
- Participación desinhibida en situacións que supoñan comunicación corporal.
- Gozo mediante a expresión a través do propio corpo.

4. Actividade física e saúde.

- Hixiene persoal: materiais e procedementos necesarios.
- Adquisición de hábitos básicos de hixiene corporal e práctica de tarefas encamiñadas á hixiene postural.
- Adopción de medidas de seguridade na actividade física.
- Posta en práctica de normas básicas de hixiene corporal.
- Coñecemento de pautas de alimentación básicas en relación coa actividade física.
- Adecuación da actividade física ás posibilidades persoais de cada alumno ou alumna.
- Respecto das normas de uso de materiais e de espazos na práctica da actividade física.
- Comprensión da relación da actividade física co benestar.
- Actitude favorable cara á actividade física con relación á saúde.
- Reforzo da autoestima.
- Realización de actividades motrices orientadas á mellora da saúde (xogos, sendeirismo...).

5. Xogos e deportes.

- Consideración do xogo como actividade común a todas as culturas.
- Realización de xogos libres e organizados.
- Comprensión e cumprimento das regras do xogo.
- Coñecemento e práctica de xogos populares tradicionais galegos, do mundo, de desprazamentos, habilidades motrices básicas...
- Realización da actividade na natureza de sendeirismo.
- Descubrimento das estratexias básicas de cooperación e de oposición en determinados xogos.
- Participación cooperativa en diversas actividades motrices.
- Respecto ás persoas participantes no xogo, aceptando os diferentes papeis, valorando o esforzo e confiando nas propias posibilidades.
- Valoración do xogo como medio para pasalo ben e de relación coas demais persoas.

1.3.4 Contidos de segundo curso

1 O corpo: imaxe e percepción.

- Partes do corpo
- Os sentidos (vista, oído, tacto, olfacto e o gusto), sentido cenestésico, sentido de equilibrio.
- Segmentos corporais.
- Características corporais e morfolóxicas básicas.
- Partes do corpo implicadas nas accións de movemento.
- Dereita e esquerda respecto de si mesmo (lateralidade).
- Segmento corporal dominante.
- Percepción, identificación e representación do propio corpo.
- Experimentación de posturas corporais diferentes.
- Experimentación de situacións de equilibrio e de desequilibrio.
- Afirmación do control postural.
- Espazo e distancia.
- O corpo como instrumento de medida.
- Nocións asociadas a relacións espaciais, temporais e espazo-temporais: orientación espacial (diante, detrás, lonxe, preto...), temporal (antes, despois...) e espazo-temporais (velocidade...).
- Concienciación do propio corpo en relación coa tensión, coa relaxación e coa respiración.
- Aceptación da propia realidade corporal.
- Interese por aumentar a autonomía.

2 Habilidades motrices.

- Exploración das habilidades (lanzamentos, recepcións, saltos, xiros, desprazamentos...) e das propias posibilidades de movemento.
- Aparellos para realizar actividades físicas.
- Resolución de problemas motores sinxelos.
- Realización de coordinacións globais diversas.
- Experimentación de diferentes xeitos de execución e de control das habilidades motrices básicas.
- Realización de diferentes transportes.
- Adopción de medidas de seguridade na actividade física.

- Disposición favorable a participar en actividades variadas, esforzándose e aceptando a existencia de diferenzas no nivel de habilidade.

3 Actividades físicas artístico-expresivas.

- Desenvolvemento do sentido do ritmo.
- Realización de ritmos sinxelos.
- Recoñecemento e repetición de secuencias sinxelas (danzas elementais).
- Ritmo e o movemento: expresión e comunicación.
- Respecto polas producións artístico-expresivas dos compañeiros e compañeiras.
- A mímica, a imitación e dramatización.
- Xesto, expresión e comunicación.
- Representar accións cotiás, situacións, acenos, estados de humor e sensacións.
- Participación desinhibida en situacións que supoñan comunicación corporal.
- Gozo mediante a expresión a través do propio corpo.

4 Actividade física e saúde.

- Adquisición de hábitos básicos de hixiene corporal e práctica de tarefas encamiñadas á hixiene postural.
- Adopción de medidas de seguridade na actividade física.
- Posta en práctica de normas básicas de hixiene corporal.
- Coñecemento de pautas de alimentación básicas en relación coa actividade física.
- Adecuación da actividade física ás posibilidades persoais de cada alumno ou alumna.
- Utilización correcta de espazos e materiais para a actividade física.
- Comprensión da relación da actividade física co benestar.
- Actitude favorable cara á actividade física con relación á saúde.
- Reforzo da autoestima.
- Realización de actividades motrices orientadas á mellora da saúde (xogos, sendeirismo...).

5 Xogos e deportes.

- Consideración do xogo como actividade común a todas as culturas.
- Realización de xogos libres e organizados.
- Comprensión e cumprimento das regras do xogo.
- Coñecemento e práctica de xogos populares tradicionais galegos, do mundo, de desprazamentos, habilidades motrices básicas...

- Realización da actividade na natureza de sendeirismo.
- Descubrimento das estratexias básicas de cooperación e de oposición en determinados xogos.
- Participación cooperativa en diversas actividades motrices.
- Respecto ás persoas participantes no xogo, aceptando os diferentes papeis, valorando o esforzo e confiando nas propias posibilidades.
- Valoración do xogo como medio para pasalo ben e de relación coas demais persoas.

1.3.5 Criterios de avaliación de primeiro curso

- Cambiar de postura con facilidade imitando outra postura dada.
- Distinguir dereita e esquerda en si mesmo.
- Colocar un obxecto á súa dereita, esquerda, diante e detrás.
- Poñer os obxectos diante/detrás, enriba/debaixo, dentro/fóra con relación ao propio corpo e a outros obxectos.
- Diferenciar os distintos segmentos e partes corporais.
- Ampliar os recursos motrices segmentarios e globais.
- Recoñecer a representación global do seu corpo e dos demais.
- Diferenciar os estados de tensión e relaxación muscular.
- Ser capaz de diferenciar diferentes imaxes, sons, sabores, texturas, olores, etc., empregando os sentidos corporais e de usar dita información no seu beneficio na resolución de actividades.
- Mostrar interese pola mellora e o desenvolvemento dos diferentes sentidos.
- Desenvolver e aumentar a capacidade de atención.
- Ser quen de manter diferentes posturas con diferentes apoios, tanto no chan como en superficies próximas a el.
- Ser quen de desprazarse sobre superficies de distintos tamaños e alturas.
- Colaborar na realización en grupo de figuras.
- Apreciar e manter as distancias en movemento.
- Desprazarse seguindo diferentes direccións.
- Apreciar as diferentes duracións no lanzamento, caída de obxectos, etc.
- Apreciar a sucesión e a orden en distintas accións.
- Dominar os desprazamentos polo espazo mentres xoga.
- Lanzar e recibir: lanzar coa dereita, esquerda e coas dúas mans e recibir coas dúas mans, na maioría das ocasións, os móbiles que se lanzan (valorando o nivel de execución).
- Botar e encadear varios botes seguidos cunha u outra man.

- Golpear móbiles cunha u outra man indistintamente.
- Desprazarse de maneira eficaz de diferentes formas (de fronte, de costas, de lado, en cuadrúpede...).
- Saltar con certa axilidade e coordinación en función dos requirimentos da actividade (a pés xuntos, a pata coxa, cara adiante, cara atrás...).
- Xirar en torno aos eixes lonxitudinal e transversal.
- Rubir, arrastrar, conducir, transportar...
- Respetar as producións motrices propias e alleas.
- Adaptar o ritmo propio a diferentes secuencias sonoras externas e á actividade de outros compañeiros.
- Colaborar con compañeiras e compañeiros nas tarefas de grupo.
- Comprender mensaxes básicas feitas con acenos.
- Realizar mensaxes básicas sen empregar a linguaxe oral.
- Realizar con creatividade, desinhibición e espontaneidade tarefas de comunicación corporal.
- Participar de forma activa nos xogos con atención e interese, respectando as regras que os rexen e con independencia dos resultados.
- Recoller algún xogo popular ou tradicional da zona e contarlles aos demais como xogar.
- Colaborar activamente nos xogos.
- Participar nos xogos e nas actividades que se realicen na natureza respectando aos outros e ó medio e as medidas de seguridade indicadas.
- Respetar as pautas de actuación na saída ó medio natural indicadas previamente (alimentación, bebida, actitude no percorrido, etc.).
- Tomar parte con interese en calquera tipo de xogo ou actividade aceptando o nivel de destreza dun e o dos seus compañeiros.
- Respetar ao mestre, aos compañeiros independentemente das súas características, o espazo e o material.
- Traer á clase a roupa e calzado axeitados para a práctica de actividade física: chándal, camiseta e calzado deportivo e realizar o básico do aseo (lavar as mans e a cara) ao final da sesión, para o que deben traer xabón ou xel e toalla nunha bolsa.
- Ter en conta as medidas de seguridade indicadas.

1.3.6 Criterios de avaliación de segundo curso

- Cambiar de postura con facilidade imitando outra postura dada.
- Distinguir dereita e esquerda en si mesmo e nos demais.
- Colocar un obxecto á súa dereita, esquerda, diante e detrás.
- Poñer os obxectos diante/detrás, enriba/debaixo, dentro/fóra con relación ao propio corpo e a outros obxectos.
- Diferenciar os distintos segmentos e partes corporais.
- Ampliar os recursos motrices segmentarios e globais.
- Recoñecer a representación global do seu corpo e dos demais.
- Diferenciar os estados de tensión e relaxación muscular.
- Ser capaz de diferenciar diferentes imaxes, sons, sabores, texturas, olores, etc., empregando os sentidos corporais e de usar dita información no seu beneficio na resolución de actividades.
- Mostrar interese pola mellora e o desenvolvemento dos diferentes sentidos.
- Desenvolver e aumentar a capacidade de atención.
- Ser quen de manter diferentes posturas con diferentes apoios, tanto no chan como en superficies próximas a el e en situacións dinámicas sinxelas.
- Ser quen de desprazarse sobre superficies de distintos tamaños e alturas.
- Colaborar na realización en grupo de figuras.
- Apreciar e manter as distancias en movemento.
- Desprazarse seguindo diferentes direccións.
- Apreciar as diferentes duracións no lanzamento, caída de obxectos, etc.
- Apreciar a sucesión e a orden en distintas accións.
- Dominar os desprazamentos polo espazo mentres xoga.
- Lanzar e recibir: lanzar coa dereita, esquerda e coas dúas mans e recibir coas dúas mans, na maioría das ocasións, os móbiles que se lanzan (valorando o nivel de execución).
- Botar e encadear varios botes seguidos cunha u outra man.
- Golpear móbiles cunha u outra man indistintamente.
- Desprazarse de maneira eficaz de diferentes formas (de fronte, de costas, de lado, en cuadrúpede...).
- Saltar con certa axilidade e coordinación en función dos requirimentos da actividade (a pés xuntos, a pata coxa, cara adiante, cara atrás...).
- Xirar en torno aos eixes lonxitudinal e transversal.
- Rubir, arrastrar, conducir, transportar...

- Respetar as producións motrices propias e alleas.
- Adaptar o ritmo propio a diferentes secuencias sonoras externas e á actividade de outros compañeiros.
- Colaborar con compañeiras e compañeiros nas tarefas de grupo.
- Comprender mensaxes básicas feitas con acenos.
- Realizar mensaxes básicas sen empregar a linguaxe oral.
- Realizar con creatividade, desinhibición e espontaneidade tarefas de comunicación corporal.
- Participar de forma activa nos xogos con atención e interese, respectando as regras que os rexen e con independencia dos resultados.
- Recoller algún xogo popular ou tradicional da zona e contarlles aos demais como xogar.
- Colaborar activamente nos xogos.
- Participar nos xogos e nas actividades que se realicen na natureza respectando aos outros e ó medio e as medidas de seguridade indicadas.
- Respetar as pautas de actuación na saída ó medio natural indicadas previamente (alimentación, bebida, actitude no percorrido, etc.).
- Tomar parte con interese en calquera tipo de xogo ou actividade aceptando o nivel de destreza dun e o dos seus compañeiros.
- Respetar ao mestre, aos compañeiros independentemente das súas características, o espazo e o material.
- Traer á clase a roupa e calzado axeitados para a práctica de actividade física: chándal, camiseta e calzado deportivo e realizar o básico do aseo (lavar as mans e a cara) ao final da sesión, para o que deben traer xabón ou xel e toalla nunha bolsa.
- Ter en conta as medidas de seguridade indicadas.

1.3.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo

Mínimos esixibles para superar o ciclo

- Discriminar co tacto obxectos habituais utilizados nas clases de E.F ou co oído sons sinxelos ou percibir a traxectoria de obxectos en voo e levar a cabo accións motoras de anticipación para o seu control.
- Coñecer as partes do seu corpo e manter o equilibrio en distintas posturas.
- Desprazarse andando e correndo adiante- atrás, dereita- esquerda e saltar cos pés xuntos adiante- atrás, dereita- esquerda.
- Lanzar, recibir e botar pelotas sen desprazamento.

- Adaptar o movemento do corpo a ritmos sinxelos.
- Representar utilizando o corpo animais, obxectos, personaxes ou situacións próximas a eles.
- Traer ás clases a roupa e calzado axeitados para a práctica de actividade física sen dar importancia á marca: chándal, camiseta e calzado deportivo e realizar o básico do aseo (lavar as mans e a cara) ao final das sesións, para o que deben traer xabón ou xel e toalla nunha bolsa..
- Ter en conta as medidas de seguridade que se lle indican ao realizar as actividades físicas
- Participar de forma activa en todas as actividades físicas con atención e interese, respectando as regras que as rexen e con independencia dos resultados.
- Respetar ao mestre/a, aos compañeiros/as independentemente das súas características, o espazo e o material en calquera actividade física.
- Practicar os xogos populares tradicionais galegos traballados nas clases.

1.3.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Ed. Física

1. - 20% obtense pola indumentaria apropiada e o aseo.
2. - 30% obtense por asistencia, actitude, participación, normas e comportamento en clase.
3. - 50% será por:
 - Práctica dos exercicios e nivel de execución nas actividades.
 - Tarefas prácticas e ou traballos de clase co material necesario.

1.3.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado

· **Avaliación inicial:** Mediante o estudo da folla informativa que daremos ás familias a cubrir nas primeiras semanas do curso, do informe do centro de procedencia, do informe do curso anterior e completárase cunha observación directa dos alumnos a través das primeiras actividades e xogos tanto ao principio de curso como ao inicio de cada unidade didáctica.

· **Avaliación continua** do alumno que se reflectirá nunha ficha de seguimento ou ficha de avaliación continua do alumno. Esta avaliación estará baseada na observación directa da progresión dentro das capacidades individuais dos alumnos na realización de xogos e actividades nas distintas sesións; terase en conta tamén a realización dalgún traballo do

tipo de recollida de información sobre algún xogo popular ou algunha ficha teórica do traballado.

Terase en consideración ademais a asistencia, o uso dunha indumentaria axeitada para a actividade física, a actitude e comportamento na clase, participación e cooperación nas actividades, o respecto á mestra, aos compañeiros, instalacións e ao material usado nas actividades.

Instrumentos de avaliación

Utilizaremos para a recollida e anotación dos datos a ficha de seguimento ou ficha de avaliación continua do alumno .

1.4. Lengua Castellana

1.4.1 Objetivos

- Comprender las ideas expresadas en textos orales (cuentos, leyendas, poemas, adivino, etc.), relacionándolas con las propias ideas y experiencias.
- Comprender un texto adecuado a la edad.
- Escuchar y comprender la expresión oral de los demás.
- Comprender y utilizar adecuadamente el vocabulario apropiado a su edad en diferentes situaciones.
- Expresarse oralmente, y/o mediante sistemas alternativos de comunicación y por escrito, respetando las normas básicas de la lengua.
- Leer, recitar y representar textos orales con la articulación, la entonación y el ritmo adecuados, de forma comprensiva y expresiva.
- Redactar textos breves (narraciones, notas ...) con las grafías adecuadas, los signos de puntuación correspondientes, las palabras separadas, etc., y presentando el escrito de forma clara y limpia.
- Expresarse oralmente de manera clara, narrando experiencias propias, ideas, situaciones reales e imaginarias, etc.
- Aceptar las aportaciones de los demás, respetando las normas del intercambio.
- Expresarse por escrito de manera clara y ordenada respetando las normas básicas de la comunicación.
- Leer con fluidez y entonación adecuadas, comprendiendo distintos tipos de textos adaptados a la edad y utilizando la lectura como medio para ampliar el vocabulario y fijar la ortografía correcta.

- Conocer, valorar y manejar de manera básica los distintos medios y tecnologías de la comunicación como instrumentos de información y aprendizaje.
- Manipular la lengua oral y escrita de manera simple: transformar oraciones (afirmativas en negativas), sustituir palabras por sus sinónimos, ordenar frases, reconocer palabras que expresan acciones, nombres, calidades, etc.
- Utilizar la biblioteca para fomentar el gusto por la lectura y el hábito lector.
- Promover el hábito del recurso del diccionario para ampliar el vocabulario.
- Utilizar el lenguaje como instrumento de aprendizaje para memorizar, anotar, preguntar, comprender, responder.
- Utilizar los conocimientos de lecto-escritura para la comprensión de textos y el intercambio de experiencias y sentimientos.
- Utilizar indicadores sencillos en la lectura de textos (ilustraciones, títulos, etc.) para formular conjeturas sobre su contenido.
- Comprender el sentido global de textos de nivel adecuado y responder, oralmente y por escrito, a preguntas que demuestren dicha comprensión.
- Rechazar los usos discriminatorios en el empleo de la lengua oral y escrita.
- Utilizar la lengua para destacar los valores de las diferentes culturas del contorno.
- Escuchar, reproducir y representar expresiones del lenguaje oral tradicional (acertijos, canciones, cuentos, trabalenguas, etc.).

1.4.2- Contribución de los objetivos del área al desarrollo de las competencias básicas.

Competencia en comunicación lingüística

- . Adquirir vocabulario referente al colegio, a la familia, a casa, a la calle, las tradiciones, a los alimentos, al cuidado y a las partes del cuerpo humano.
- . Utilizar el lenguaje como medio de comunicación oral y escrito.
- . Expresar adecuadamente pensamientos, ideas y emociones.
- . Desarrollar el interés por la claridad, el orden y la limpieza en sus producciones escritas.
- . Dialogar en grupo para fomentar la expresión oral y la escucha activa.
- . Fomentar el interés por la práctica de juegos lingüísticos como elemento de diversión.
- . Adquirir vocabulario referente a los mamíferos, a las aves, a las plantas, a los pescados, al agua, al sol y al aire.
- . Comprender y expresar de forma oral y escrita el sentido global de un texto.

. Fomentar la valoración del texto escrito como fuente de información enriquecimiento y diversión.

. Fomentar el uso de las reglas ortográficas.

. Adquirir vocabulario referente a los fenómenos atmosféricos, a los medios de comunicación, a los medios de transporte y a las vacaciones.

. Fomentar el gusto por la lectura y la escritura de cuentos.

Competencia en el conocimiento y la interacción con el mundo físico

. Percibir el colegio como el espacio físico en el que se desenvuelve parte de su vida cotidiana.

. Mostrar actitudes de respeto hacia los demás y hacia uno mismo.

. Realizar observaciones para desarrollar la curiosidad.

. Utilizar la lengua para obtener y comprender información.

. Contribuir, a través de la lengua, a conservar un contorno físico agradable y saludable.

. Contribuir, a través del lenguaje, a cuidar el medio ambiente.

. Obtener e interpretar información aportación del medio físico que les rodea.

. Emplear el lenguaje para mostrar actitudes de respeto a los demás y cara a uno mismo.

Competencia matemática

. Utilizar el lenguaje para poner en práctica procesos de razonamiento.

. Utilizar tablas para hacer clasificaciones.

Tratamiento de la información y competencia digital

. Iniciarse en el uso del ordenador.

. Obtener conocimientos y destrezas para buscar e interpretar una información concreta.

. Nombrar las partes del ordenador.

. Participar en juegos lingüísticos interactivos.

. Enumerar los distintos usos del ordenador.

Competencia social y ciudadana

. Conocer sentimientos y emociones en relación con los demás.

. Aprender a comunicarse con los demás y comprender lo que estos transmiten.

. Utilizar la lengua como destreza para la convivencia, el respeto y el entendimiento.

. Utilizar la lengua para desarrollar unos hábitos de comportamiento responsables.

. Practicar el diálogo y la negociación como forma de resolver conflictos.

Competencia cultural y artística

. Escuchar, comprender y valorar narraciones orales sencillas.

. Promover el mantenimiento de la atención durante escuchala cuentos y otras narraciones orales.

- . Leer, comprender y valorar narraciones sencillas.
- . Fomentar el gusto por la lectura de poemas.

Competencia para aprender a aprender

- . Comprender, analizar y resolver un problema.
- . Acceder a la construcción de conocimientos mediante el lenguaje.
- . Utilizar la lengua para analizar problemas de la vida cotidiana, elaborar planes y tomar decisiones.
- . Verbalizar el proceso seguido en el aprendizaje: reflexionar sobre que y como se aprendió.

Autonomía e iniciativa personal

- . Emplear el lenguaje para comunicar afectos.
- . Utilizar la lengua para fomentar la adquisición y la interiorización de buenos hábitos.
- . Fomentar la adquisición y la interiorización de buenos hábitos.
- . Emplear el lenguaje para comunicar afectos y emociones.
- . Desarrollar habilidades sociales con respecto a los demás.
- . Utilizar el lenguaje como medio de representación del mundo.
- . Utilizar la lengua para elegir con criterio propio entre dos opciones.
- . Utilizar el lenguaje para expresar gustos y preferencias.
- . Favorecer la creatividad a través del lenguaje.

1.4.3 Contenidos de primer curso

1. Escuchar, hablar y conversar

- Escritura de frases: dadas dos palabras, dadas palabras desordenadas.
- Escritura de cuentos, cartas y diálogos. Comprensión de textos orales y escritos en distintas situaciones de comunicación.
- Uso de las habilidades lingüísticas y reglas interactivas adecuadas en la comunicación con los demás (conversación, diálogo, descripción, narración, etc.) y en la comunicación escrita.
- Producción de textos orales y escritos referidos a distintas situaciones e intenciones comunicativas: expresar vivencias, sentimientos e ideas; transmitir informaciones, describir situaciones reales o imaginarias, describir, narrar, etc., experimentando las posibilidades creativas que brindan el lenguaje oral y el escrito.
- Recitación y representación oral de textos literarios y no literarios: canciones, chistes, trabalenguas, onomatopeyas, etc.
- Realización de comentarios de textos escritos. Iniciación a la argumentación y al resumen.

- Valoración del lenguaje oral como medio de relación.
- Valoración del lenguaje escrito como código comunicativo.
- Valoración de la claridad y la orden en la expresión.
- Valoración de la lectura como fuente de placer.
- Valoración de la lengua oral y escrita para realizar tareas concretas.
- Valoración de la lengua como medio para satisfacer necesidades de comunicación.

2. Leer y escribir

- Letras: a, e, i, o, u, l, m, s, p, t, n, d, h, c, f, g, t, -r, -r-, b, ñ, v, z y sus grafías.
- Dígrafo: ch y su grafía.
- Sílabas: ca, co, cu, que, qui, ga, go, gu, gue, gui, ce, ci.
- Letras: j, x, k y grafías.
- Dígrafo: ll y grafía.
- Sílabas: ge-gi, güe-güi.
- Grupos consonánticos: fr, fl, pr, pl, tr, dr, br, bl, cr, cl, gr, gl.
- Interrelación entre los códigos oral y escrito: discriminación de los sonidos de las palabras y correspondencia de los fonemas con sus grafías.
- Diferenciación de fonemas.
- Segmentación silábica.
- Respuestas a preguntas sobre la lectura.
- Colocación de las letras que faltan en determinadas palabras.
- Lectura comprensiva de diferentes textos escritos.
- Lectura y memorización de retahílas y canciones.
- Manifestaciones personales sobre libros leídos.
- Pronunciación correcta.
- Interpretación de acentos y de signos de puntuación para dar sentido y expresividad a la lectura.
- Copia y dictado de frases y textos.
- Lectura de textos, tanto literarios como no literarios.
- Resumen de las ideas fundamentales de un texto dado, respetando la secuencia argumental.
- Manifestación de opiniones personales sobre los textos escuchados y leídos.
- Producción de textos propios a partir de un comienzo dado, de un final o de un título.
- Comprensión de mensajes que utilicen un lenguaje no verbal, anuncios, historietas dibujadas, interpretación de jeroglíficos, de canciones, etc.
- Producción de mensajes de este tipo: dibujo de una historia escuchada o leída, invención de un anuncio, etc.

3. Educación literaria

- Cuentos.
- Adivinanzas.
- Trabalenguas.
- Villancicos.
- Poesías.
- Canciones.

4. Conocimiento de la lengua

- El artículo: él, la, uno, una.
- El género: masculino y femenino.
- El artículo: uno, una, unos, unas.
- Adjetivos calificativos.
- Los nombres propios.
- Sujeto y predicado.
- Oraciones interrogativas y exclamativas.
- Singular y plural.
- El verbo.
- La letra mayúscula.
- Transformación de frases afirmativas en negativas.
- Reconocimiento y uso de frases interrogativas y exclamativas.
- Dominio de la ortografía natural y de ciertas normas: uso de mayúsculas, mp, mb, nr.
- Transformación de oraciones dadas del singular al plural y viceversa.
- Ordenación de frases desordenadas.
- Articulación correcta de los sonidos y sílabas de acuerdo con la ortografía natural.
- Identificación y uso de las normas sintácticas, morfológicas y ortográficas simples en las producciones orales y escritas.
- Valoración y respeto por las normas ortográficas.
- Sinónimos y antónimos.
- Diminutivos: -ito, -ita.
- Familias de palabras.
- Aumentativos: -azo, -aza, -ón, -ona.
- El abecedario.
- Palabras derivadas.
- Nombres de parejas.
- Onomatopeyas.
- Utilización de familias de palabras.

- Cambios de palabras por sus sinónimos y antónimos.
- Uso de aumentativos y diminutivos.
- Ampliación de vocabulario, explicación del significado de palabras conocidas e identificación de familias de palabras.

1.4.4 -Contenidos de segundo curso

1. Escuchar, hablar y conversar

- Uso de las habilidades lingüísticas y reglas interactivas adecuadas en la comunicación con los demás (conversación, diálogo, descripción, narración, etc.) y en la comunicación escrita.
- Producción de textos orales y escritos referidos a distintas situaciones e intenciones comunicativas: expresar vivencias, sentimientos e ideas; transmitir informaciones, describir situaciones reales o imaginarias, describir, narrar, etc., experimentando las posibilidades creativas que brindan el lenguaje oral y la escrita.
- Recitación y representación oral de textos literarios y no literarios: canciones, chistes, trabalenguas, onomatopeyas, etc.
- Realización de comentarios de textos escritos. Iniciación a la argumentación y al resumen.
- Valoración del lenguaje oral como medio de relación.
- Valoración del lenguaje escrito como código comunicativo.
- Valoración de la claridad y la orden en la expresión.
- Valoración de la lectura como fuente de placer.
- Valoración de la lengua oral y escrita para realizar tareas concretas.
- Valoración de la lengua como medio para satisfacer necesidades de comunicación.

2. Leer y escribir

- Afianzamiento del proceso lecto-escritor.
- Interrelación entre los códigos oral y escrito: discriminación de los sones de las palabras y correspondencia de los fonemas con sus grafías.
- Diferenciación de fonemas.
- Segmentación silábica.
- Respuestas a preguntas sobre la lectura.
- Colocación de las letras que faltan en determinadas palabras.
- Lectura comprensiva de diferentes textos escritos.
- Lectura y memorización de retahílas y canciones.
- Manifestaciones personales sobre libros leídos.
- Pronunciación correcta.

- Interpretación de acentos y de signos de puntuación para dar sentido y expresividad a la lectura.
- Copia y dictado de frases y textos.
- Lectura de textos, tanto literarios como no literarios.
- Resumen de las ideas fundamentales de un texto dado, respetando la secuencia argumental.
- Manifestación de opiniones personales sobre los textos escuchados y leídos.
- Producción de textos propios a partir de un comienzo dado, de un final o de un título.
- Formación de palabras a partir de las sílabas.
- Escritura de frases: dadas dos palabras, dadas palabras desordenadas.
- Escritura de cuentos, cartas, diálogos y textos breves.
- Iniciación a la rima.
- Escritura de cuentos, cartas y diálogos. Comprensión de textos orales y escritos en distintas situaciones de comunicación.

3. Educación literaria

- La narración.
- La fábula.
- Cuentos.
- Adivinanzas.
- Trabalenguas.
- Poesías.
- Canciones.

4. Conocimiento de la lengua

- Grupos consonánticos: ca, co, cu, gue, gui; za, zo, zu; ce, ci; ga, go, gu, gue, gui, ge, gi.
- Separación en sílabas.
- Nombres comunes y propios.
- Grupos consonánticos: pr, pl; br, bl; cr, cl; gr, gl; tr, dr, fr.
- Sonido suave y fuerte de la r.
- Plural de palabras terminadas en z.
- m delante de p y b.
- Uso del punto y coma.
- Signos de interrogación y exclamación.
- Sujeto y predicado.
- Transformación de frases afirmativas en negativas.
- Reconocimiento y uso de frases interrogativas y exclamativas.
- Dominio de la ortografía natural y de ciertas normas: uso de mayúsculas, mp, mb, nr.
- Transformación de oraciones dadas del singular al plural y viceversa.

- Ordenación de frases desordenadas.
- Articulación correcta de los sonidos y sílabas de acuerdo con la ortografía natural.
- Identificación y uso de las normas sintácticas, morfológicas y ortográficas simples en las producciones orales y escritas.
- Valoración y respeto por las normas ortográficas.
- Adjetivos.
- Artículos.
- Concordancia.
- Verbos.
- Tiempos verbales.
- Género y número.
- Pronombres.
- Utilización de familias de palabras.
- Cambios de palabras por las suyas sinónimos y antónimos.
- Uso de aumentativos y diminutivos.
- Ampliación de vocabulario, explicación del significado de palabras conocidas e identificación de familias de palabras.

1.4.5 Criterios de evaluación de primer curso

- Comprende las ideas expresadas en textos orales (cuentos, leyendas, poemas, canciones, adivinanzas, etc.).
- Relaciona las ideas expresadas en textos orales con las propias ideas y experiencias.
- Recita textos orales con articulación, ritmo y entonación adecuados y de forma comprensiva y expresiva.
- Expone oralmente de manera clara sus experiencias, sus ideas y sentimientos.
- Expresa oralmente situaciones reales o imaginarias.
- Participa en diálogos, conversaciones, charlas de clase, etc., respetando las normas que facilitan el intercambio comunicativo: pide la palabra, interviene cuando corresponde, escucha las intervenciones de sus compañeros y compañeras, expone sus razones para explicar su comportamiento y sus gustos.
- Utiliza sus conocimientos de lecto-escritura para comprender textos e intercambiar ideas y sentimientos.
- Comprende el sentido global de textos de nivel adecuado.
- Responde, oralmente y por escrito, a preguntas sobre el sentido global de textos escritos.

- Lee textos con la articulación, el ritmo, la fluidez, la expresividad adecuadas a su nivel.
- Es capaz de extraer alguna información específica acerca del texto leído: identifica personajes, explica el argumento e interpreta las instrucciones de las actividades.
- Redacta textos breves (narraciones, notas, etc.) con las grafías adecuadas, los signos de puntuación correspondientes y las palabras separadas.
- Presenta los escritos de forma clara y limpia.
- Comprende y produce textos sencillos en los que se utiliza el lenguaje verbal y el no verbal (música, imagen, etc.).
- Evaluación de las actitudes de los protagonistas en las narraciones.
- Interés por participar en comentarios colectivos de lectura.
- Sensibilidad ante temas y expresiones que denotan una discriminación social, sexual, racial, etc., y voluntad de emprender autocorrecciones pertinentes para evitar estos usos del lenguaje.
- Valoración del texto literario escrito como fuente de información, de aprendizaje y diversión.
- Respeta cierta organización temporal espacial y lógica en la confección de textos propios.
- Lee y escribe con cierta corrección diversos tipos de textos: descripciones, narraciones, diálogos, poemas, cartas, trabalenguas, etc.
- Utiliza de forma habitual los libros como medio de diversión y disfrute, dentro y fuera del aula.
- Ordena frases y secuencias desordenadas.
- Es capaz de percibir reflexiones elementales sobre la importancia del lenguaje, de su uso correcto y de sus reglas.
- Distingue usos racistas, sexistas y estereotipados en conversaciones, audiciones, cuentos e imágenes.
- Utiliza el lenguaje como instrumento de aprendizaje: para memorizar, anotar, preguntar, comprender, responder.

1.4.6 Criterios de evaluación de segundo curso

- Comprende las ideas expresadas en textos orales (cuentos, leyendas, poemas, canciones, adivinanzas, etc.).
- Relaciona las ideas expresadas en textos orales con las propias ideas y experiencias.
- Recita textos orales con articulación, ritmo y entonación adecuados y de forma comprensiva y expresiva.

- Expone oralmente de manera clara sus experiencias, sus ideas y sentimientos.
- Expresa oralmente situaciones reales o imaginarias.
- Participa en diálogos, conversaciones, charlas de clase, etc., respetando las normas que facilitan el intercambio comunicativo: pide la palabra, interviene cuando corresponde, escucha las intervenciones de sus compañeros y compañeras, expone sus razones para explicar su comportamiento y sus gustos.
- Utiliza sus conocimientos de lecto-escritura para comprender textos e intercambiar ideas y sentimientos.
- Comprende el sentido global de textos de nivel adecuado.
- Responde, oralmente y por escrito, a preguntas sobre el sentido global de textos escritos.
- Lee textos con la articulación, el ritmo, la fluidez y la expresividad adecuadas.
- Es capaz de extraer alguna información específica acerca del texto leído: identifica personajes, explica el argumento e interpreta las instrucciones de las actividades.
- Redacta textos breves (narraciones, notas, etc.) con las grafías adecuadas, los signos de puntuación correspondientes y las palabras separadas.
- Presenta los escritos de forma clara y limpia.
- Comprende y produce textos sencillos en los que se utiliza el lenguaje verbal y el no verbal (música, imagen, etc.), y detecta y manifiesta una intención comunicativa determinada.
- Evaluación de las actitudes de los protagonistas en las narraciones.
- Interés por participar en comentarios colectivos de lectura.
- Sensibilidad ante temas y expresiones que denotan una discriminación social, sexual, racial, etc.
- Valoración del texto literario escrito como fuente de información, de aprendizaje y diversión.
- Respeto cierta organización temporal espacial y lógica en la confección de textos propios.
- Lee y escribe con cierta corrección diversos tipos de textos: descripciones, narraciones, diálogos, poemas, cartas, trabalenguas, etc.
- Utiliza de forma habitual los libros como medio de diversión y disfrute, dentro y fuera del aula.
- Transforma oraciones afirmativas en negativas y sustituye palabras por sus sinónimos.
- Ordena frases y secuencias desordenadas.
- Reconoce palabras que expresan acción, nombre, calidad, etc.
- Es capaz de percibir reflexiones elementales sobre la importancia del lenguaje, de su uso correcto y de sus reglas.

- Distingue usos racistas, sexistas y estereotipados en conversaciones, audiciones, cuentos e imágenes.
- Utiliza el lenguaje como instrumento de aprendizaje: para memorizar, anotar, preguntar, comprender, responder.

1.4.7 Criterios mínimos de evaluación del ciclo

Mínimos exigibles para superar el ciclo

- Participar en situaciones comunicativas del aula tomando en consideración los hábitos y las reglas que rigen estas situaciones. Usar fórmulas y tratamiento adecuados para saludar, despedirse, presentarse, excusarse y solicitar ayuda.
- Comprender el sentido global de los textos orales identificando la información más relevante.
- Responder, oralmente y por escrito, a preguntas sobre el sentido global de textos escritos, identificando personajes y explicando el argumento.
- Exponer oralmente de manera clara sus experiencias, sus ideas y sentimientos.
- Memorizar y recitar textos sencillos (poemas, adivinanzas...) con articulación, ritmo y entonación adecuados.
- Expresarse por escrito respetando las normas elementales de producción textual: caligrafía, grafías adecuadas, signos de puntuación correspondientes (punto, coma), las palabras separadas.
- Respetar cierta organización temporal, espacial y lógica en la confección de diferentes tipos de textos.
- Leer y escribir con la caligrafía y la ortografía correctas palabras con "m" antes de p y b y palabras que contienen sílabas trabadas.
- Usar correctamente la letra mayúscula después de punto y en los nombres propios.
- Leer e identificar diferentes tipos de textos: cuentos, poemas, descripciones ...
- Leer y escribir palabras que contienen grupos consonánticos o sílabas formadas por ca, co, cu, que, qui, za, zo, zu, ce, ci, ga, go, gu, gue, gui, güe y güi.
- Leer y escribir correctamente palabras que contienen erre fuerte y erre suave.
- Producir pequeños textos escritos sencillos (nota y descripción).

1.4.8 Criterios de calificación para la evaluación positiva en el área de Lengua Castellana

Consideramos los siguientes criterios:

- Pruebas orales y escritas
- Trabajo diario: Rematarlo y realizarlo con orden y limpieza
- Participación en la clase: actitud, nivel de atención y grado de esfuerzo y constancia
- Material: traerlo a clase y conservarlo limpio y ordenado
- Cumplimiento de normas
- Nivel de autonomía

Para la valoración porcentual de estos criterios los dividimos en tres bloques:

- Bloque 1: El **60%** de la calificación corresponderá a las **pruebas orales y escritas y al trabajo diario**.
- Bloque 2: El **20%** de la calificación corresponderá a la **participación en la clase y al criterio relativo al material**.
- Bloque 3: El **20%** de la calificación restante corresponderá al **cumplimiento de normas y al nivel de autonomía**.

1.4.9 Procedimientos e instrumentos para la evaluación del aprendizaje del alumnado.

Evaluación inicial: Partiendo de la información de la familia, del informe del centro de procedencia, del informe del curso anterior y se completará con una observación directa de los alumnos en la primera quincena del curso, la cumplimentación de fichas, pequeñas lecturas, juegos, etc. y al iniciar cualquier unidad didáctica una exploración de conocimientos previos.

. Evaluación formativa: A través de la observación directa y sistemática sobre:

- Grado de participación e interés en las tareas colectivas.
- Progresos y dificultades de los nuevos contenidos.
- Revisión diaria de las tareas individuales.
- Corrección de actividades en clase en gran grupo e individual.
- Las pruebas orales.

Así como a través de la realización de pruebas escritas que se estimen oportunas.

Dicha evaluación queda recogida en el Boletín Informativo al trimestre que se entrega a las familias.

. Evaluación sumativa: Se realizará al final de cada trimestre y al terminar el curso, sintetizando lo más relevante para hacer una estimación global del avance de cada alumno y tomar, si fuera necesario, las decisiones pertinentes.

En el caso de tomar medidas individualizadas con respecto a la evolución de algún alumno quedará constancia por escrito en su carpeta del expediente individual.

Instrumentos de evaluación

Como instrumentos utilizamos: Hojas de seguimiento, realización de pruebas objetivas (controles), pruebas orales, ejercicios escritos, control del cuaderno y libros o cuadernos de actividades, anecdotario, autoevaluación ...

1.5. LINGUA GALEGA

1.5.1 Obxectivos

- Comprender as ideas expresadas en textos orais (contos, lendas, poemas, adiviñanzas, etc.), relacionándoas coas propias ideas e experiencias.
- Comprender un texto adecuado á idade.
- escoitar e comprender a expresión oral dos demais.
- Comprender e utilizar adecuadamente o vocabulario apropiado á súa idade en diferentes situacións.
- Expresarse oralmente, e/ou mediante sistemas alternativos ou aumentativos de comunicación e por escrito, respectando as normas básicas da lingua.
- Ler, representar e recitar textos orais coa articulación, a entoación e o ritmo adecuados, de forma comprensiva e expresiva.
- Redactar textos breves (narracións, notas...) coas grafías axeitadas, os signos de puntuación correspondentes, as palabras separadas etc. e presentando o escrito de forma clara e limpa.
- Expresarse oralmente de xeito claro, narrando experiencias propias, ideas, situacións reais e imaxinarias, etc.
- Aceptar as achegas dos demais, respectando as normas do intercambio.
- Expresarse por escrito de xeito claro e ordenado respectando as normas básicas da comunicación.
- Ler con fluidez e entoación adecuadas, comprendendo distintos tipos de textos adaptados á idade e utilizando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.
- Coñecer, valorar e manexar de xeito básico os distintos medios e tecnoloxías da comunicación como instrumentos de información e aprendizaxe.
- Manipular a lingua oral e escrita de xeito simple: transformar oracións (afirmativas en negativas), substituír palabras polas súas sinónimos, ordenar frases, recoñecer palabras que expresan accións, nomes, calidades, etc.

- Utilizar a biblioteca para fomentar o gusto pola lectura e o hábito lector.
- Promover o hábito do recurso do dicionario para ampliar o vocabulario.
- Utilizar a linguaxe como instrumento de aprendizaxe para memorizar, anotar, preguntar, comprender, responder.
- Utilizar os coñecementos de lecto-escritura para a comprensión de textos e o intercambio de experiencias e sentimentos.
- Utilizar indicadores sinxelos na lectura de textos (ilustracións, títulos, etc.) para formular conxecturas sobre o seu contido.
- Comprender o sentido global de textos de nivel adecuado e responder, oralmente e por escrito, a preguntas que demostren dita comprensión.
- Rexeitar os usos discriminatorios no emprego da lingua oral e escrita.
- Utilizar a lingua para destacar os valores das diferentes culturas da contorna.
- escoitar, reproducir e representar expresións da linguaxe oral tradicional (adiviñas, cancións, contos, trabalinguas, etc.).
- Valorar estas expresións como un feito cultural enriquecedor.
- Recuperar o uso normalizado da lingua galega nos casos nos que se fai un uso restrinxido dela.

1.5.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas.

Competencia en comunicación lingüística

- Adquirir vocabulario referente ao colexio, á familia, á casa, á rúa, as tradicións, aos alimentos, ao coidado e ás partes do corpo humano.
- Utilizar a linguaxe como medio de comunicación oral e escrita.
- Expressar adecuadamente pensamentos, ideas e emocións.
- Desenvolver o interese pola claridade, a orde e a limpeza nas súas producións escritas.
- Dialogar en grupo para fomentar a expresión oral e escoita activa.
- Fomentar o interese pola práctica de xogos lingüísticos como elemento de diversión.
- Adquirir vocabulario referente aos mamíferos, ás aves, ás plantas, aos peixes, ao auga, ao sol e ao aire.

- Comprender e expresar de forma oral e escrita o sentido global dun texto.
- Fomentar a valoración do texto escrito como fonte de información enriquecemento e diversión.
- Fomentar o uso das regras ortográficas.
- Adquirir vocabulario referente aos fenómenos atmosféricos, aos medios de comunicación, aos medios de transporte e ás vacacións.
- Fomentar o gusto pola lectura e a escritura de contos.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico

- Percibir o colexio como o espazo físico no que se desenvolve parte da súa vida cotiá.
- Mostrar actitudes de respecto cara aos demais e cara a un mesmo.
- Realizar observacións para desenvolver a curiosidade.
- Utilizar a lingua para obter e comprender información.
- Contribuír, a través da lingua, a conservar unha contorna física agradable e saudable.
- Contribuír, a través da linguaxe, a coidar o medio ambiente.
- Obter e interpretar información acerca do medio físico que lles rodea.
- Empregar a linguaxe para mostrar actitudes de respecto aos demais e cara a un mesmo.

Competencia matemática

- Utilizar a linguaxe para poñer en práctica procesos de razoamento.
- Utilizar táboas para facer clasificacións.

Tratamento da información e competencia dixital

- Iniciarse no uso do ordenador.
- Obter coñecementos e destrezas para buscar e interpretar unha información concreta.
- Participar en xogos lingüísticos iterativos.
- Nomear as partes do ordenador.
- Enumerar os distintos usos do ordenador.

Competencia social e cidadá

- Coñecer sentimentos e emocións en relación cos demais.
- Aprender a comunicarse cos demais e comprender o que estes transmiten.

- Utilizar a lingua como destreza para a convivencia, o respecto e o entendemento.
- Utilizar a lingua para desenvolver uns hábitos de comportamento responsables.
- Practicar o diálogo e a negociación como forma de resolver conflitos.

Competencia cultural e artística

- escoitar, comprender e valorar narracións orais sinxelas.
- Promover o mantemento da atención durante a escoita de contos e outras narracións orais.
- Ler, comprender e valorar narracións sinxelas.
- Fomentar o gusto pola lectura de poemas.

Competencia para aprender a aprender

- Comprender, analizar e resolver un problema.
- Acceder á construción de coñecementos mediante a linguaxe.
- Utilizar a lingua para analizar problemas da vida cotiá, elaborar plans e tomar decisións.
- Verbalizar o proceso seguido na aprendizaxe: reflexionar sobre que e como se aprendeu.

Autonomía e iniciativa persoal

- Empregar a linguaxe para comunicar afectos.
- Utilizar a lingua para fomentar a adquisición e a interiorización de bos hábitos.
- Fomentar a adquisición e a interiorización de bos hábitos.
- Empregar a linguaxe para comunicar afectos e emocións.
- Desenvolver habilidades sociais como respecto aos demais.
- Utilizar a linguaxe como medio de representación do mundo.
- Utilizar a lingua para elixir con criterio propio entre dúas opcións.
- Utilizar a linguaxe para expresar gustos e preferencias.
- Favorecer a creatividade a través da linguaxe.

1.5.3 Contidos de primeiro curso

1. escoitar, falar e conversar

- Escritura de frases: dadas dúas palabras, dadas palabras desordenadas.
- Escritura de contos, cartas e diálogos. Comprensión de textos orais e escritos en distintas situacións de comunicación.

- Uso das habilidades lingüísticas e regras interactivas adecuadas na comunicación cos demais (conversación, diálogo, descrición, narración, etc.) e na comunicación escrita.
- Produción de textos orais e escritos referidos a distintas situacións e intencións comunicativas: expresar vivencias, sentimentos e ideas; transmitir informacións, describir situacións reais ou imaxinarias, describir, narrar, etc., experimentando as posibilidades creativas que brindan a linguaxe oral e o escrito.
- Recitación e representación oral de textos literarios e non literarios: cancións, chistes, trabalinguas, onomatopeas, etc.
- Realización de comentarios de textos escritos. Iniciación á argumentación e ao resumo.
- Valoración da linguaxe oral como medio de relación.
- Valoración da linguaxe escrita como código comunicativo.
- Valoración da claridade e a orde na expresión.
- Valoración da lectura como fonte de pracer.
- Valoración da lingua oral e escrita para realizar tarefas concretas.
- Valoración da lingua como medio para satisfacer necesidades de comunicación.

2. Ler e escribir

- Letras: a, e, i, o, u, l, m, s, p, t, n, d, h, c, f, g, t, -r, -r-, b, ñ, v, z e os seus grafías.
- Dígrafo: ch e o seu grafía.
- Sílabas: ca, co, cu, que, qui, ga, go, gu, gue, gui, ce, ci.
- Letras: x, e a súa grafía.
- Grupo nh.
- Dígrafo: ll e a súa grafía.
- Sílabas: güe-güi.
- Grupos consonánticos: fr, fl, pr, pl, tr, dr, br, bl, cr, cl, gr, gl.
- Interrelación entre os códigos oral e escrito: discriminación dos sons das palabras e correspondencia dos fonemas coas súas grafías.
- Diferenciación de fonemas.
- Segmentación silábica.
- Respostas a preguntas sobre a lectura.
- Colocación das letras que faltan en determinadas palabras.
- Lectura comprensiva de diferentes textos escritos.
- Lectura e memorización de ríolas e cancións.
- Manifestacións persoais sobre libros lidos.
- Pronunciación correcta.
- Interpretación de signos de puntuación para dar sentido e expresividade á lectura.

- Copia e ditado de frases e textos.
- Lectura de textos, tanto literarios como non literarios.
 - Resumo das ideas fundamentais dun texto dado, respectando a secuencia argumental.
 - Manifestación de opinións persoais sobre os textos escoitados e lidos.
- Producción de textos propios a partir dun comezo dado, dun final ou dun título.
- Comprensión de mensaxes que utilicen unha linguaxe non verbal, anuncios, historietas debuxadas, interpretación de xeroglíficos, de cancións, etc.
- Producción de mensaxes deste tipo: debuxo dunha historia escoitada ou lida, invención dun anuncio, etc.

3. Educación literaria

- Contos.
- Adiviñas.
- Trabalinguas.
- Panxoliñas
- Poesías.
- Cancións.

4. Coñecemento da lingua

- O artigo: o, a, un, unha.
- O xénero: masculino e feminino.
- O artigo: un, unha, uns, unhas.
- Adxectivos cualificativos.
- Os nomes propios.
- Suxeito e predicado.
- Oracións interrogativas e exclamativas.
- Singular e plural.
- O verbo.
- A letra maiúscula.
- Transformación de frases afirmativas en negativas.
- Recoñecemento e uso de frases interrogativas e exclamativas.
- Dominio da ortografía natural e de certas normas: uso de maiúsculas, mp, mb, nr.
- Transformación de oracións dadas do singular ao plural e viceversa.
- Ordenación de frases desordenadas.
- Articulación correcta dos sons e sílabas de acordo coa ortografía natural.
- Identificación e uso das normas sintácticas, morfolóxicas e ortográficas simples nas

producións orais e escritas.

- Valoración e respecto polas normas ortográficas.
- Sinónimos e antónimos.
- Diminutivos: -iño, -iña
- Familias de palabras.
- Aumentativos: -azo, -aza, -ón, -oa.
- O abecedario.
- Palabras derivadas.
- Nomes de parellas.
- Onomatopeas.
- Utilización de familias de palabras.
- Cambios de palabras polas súas sinónimas e antónimas.
- Uso de aumentativos e diminutivos.
- Ampliación de vocabulario, explicación do significado de palabras coñecidas e identificación de familias de palabras.

1.5.4 Contidos de segundo curso

1. escoitar, falar e conversar

- Uso das habilidades lingüísticas e regras interactivas adecuadas na comunicación cos demais (conversación, diálogo, descrición, narración, etc.) e na comunicación escrita.
- Producción de textos orais e escritos referidos a distintas situacións e intencións comunicativas: expresar vivencias, sentimentos e ideas; transmitir informacións, describir situacións reais ou imaxinarias, describir, narrar, etc., experimentando as posibilidades creativas que brindan a linguaxe oral e a escrita.
- Recitación e representación oral de textos literarios e non literarios: cancións, chistes, trabalinguas, onomatopeas, etc.
- Realización de comentarios de textos escritos. Iniciación á argumentación e ao resumo.
- Valoración da linguaxe oral como medio de relación.
- Valoración da linguaxe escrita como código comunicativo.
- Valoración da claridade e a orde na expresión.
- Valoración da lectura como fonte de pracer.
- Valoración da lingua oral e escrita para realizar tarefas concretas.
- Valoración da lingua como medio para satisfacer necesidades de comunicación.

2. Ler e escribir

- Afianzamento do proceso lecto-escritor.
- Interrelación entre os códigos oral e escrito: discriminación dos sons das palabras e correspondencia dos fonemas coas súas grafías.
- Diferenciación de fonemas.
- Segmentación silábica.
- Respostas a preguntas sobre a lectura.
- Colocación das letras que faltan en determinadas palabras.
- Lectura comprensiva de diferentes textos escritos.
- Lectura e memorización de ríolas e cancións.
- Manifestacións persoais sobre libros lidos.
- Pronunciación correcta.
- Interpretación de signos de puntuación para dar sentido e expresividade á lectura.
- Copia e ditado de frases e textos.
- Lectura de textos, tanto literarios como non literarios.
- Resumo das ideas fundamentais dun texto dado, respectando a secuencia argumental.
- Manifestación de opinións persoais sobre os textos escoitados e lidos.
- Producción de textos propios a partir dun comezo dado, dun final ou dun título.
- Formación de palabras a partir das sílabas.
- Escritura de frases: dadas dúas palabras, dadas palabras desordenadas.
- Escritura de contos, cartas, diálogos e textos breves.
- Iniciación á rima.
- Escritura de contos, cartas e diálogos. Comprensión de textos orais e escritos en distintas situacións de comunicación.

3. Educación literaria

- A narración.
- A fábula.
- Contos.
- Adiviñas
- Trabalinguas.
- Poesías.
- Cancións.

4. Coñecemento da lingua

- Grupos consonánticos: ca, co, cu, gue, gui; za, zo, zu; ce, ci; ga, go, gu, gue, gui.
- Separación en sílabas.
- Nomes comúns e propios.
- Grupos consonánticos: pr, pl; br, bl; cr, cl; gr, gl; tr, dr, fr.
- Son suave e forte da r.
- Plural de palabras terminadas en z.
- m diante de p e b.
- Uso do punto e coma.
- Signos de interrogación e exclamación.
- Suxeito e predicado.
- Transformación de frases afirmativas en negativas.
- Recoñecemento e uso de frases interrogativas e exclamativas.
- Dominio da ortografía natural e de certas normas: uso de maiúsculas, mp, mb, nr.
- Transformación de oracións dadas do singular ao plural e viceversa.
- Ordenación de frases desordenadas.
- Articulación correcta dos sons e sílabas de acordo coa ortografía natural.
- Identificación e uso das normas sintácticas, morfolóxicas e ortográficas simples nas producións orais e escritas.
- Valoración e respecto polas normas ortográficas.
- Adxectivos.
- Artigos.
- Concordancia.
- Verbos.
- Tempos verbais.
- Xénero e número.
- Pronomes.
- Utilización de familias de palabras.
- Cambios de palabras polas súas sinónimos e antónimos.
- Uso de aumentativos e diminutivos.
- Ampliación de vocabulario, explicación do significado de palabras coñecidas e identificación de familias de palabras.

1.5.5 Criterios de avaliación de primeiro curso

- Comprende as ideas expresadas en textos orais (contos, lendas, poemas, cancións, adiviñas, etc.).
- Relaciona as ideas expresadas en textos orais coas propias ideas e experiencias.
- Recita textos orais con articulación, ritmo e entoación adecuados e de forma comprensiva e expresiva.
- Expón oralmente de xeito claro as súas experiencias, as súas ideas e sentimentos.
- Expresa oralmente situacións reais ou imaxinarias.
- Participa en diálogos, conversacións, charlas de clase, etc., respectando as normas que facilitan o intercambio comunicativo: pide a palabra, intervén cando corresponde, escoita as intervencións dos seus compañeiros e compañeiras, expón as súas razóns para explicar o seu comportamento e os seus gustos.
- Utiliza os seus coñecementos de lecto-escritura para comprender textos e intercambiar ideas e sentimentos.
- Comprende o sentido global de textos de nivel adecuado.
- Responde, oralmente e por escrito, a preguntas sobre o sentido global de textos escritos.
- Le textos coa articulación, o ritmo, a fluidez, a expresividade axeitadas ao seu nivel.
- É capaz de extraer algunha información específica acerca do texto lido: identifica personaxes, explica o argumento e interpreta as instrucións das actividades.
- Redacta textos breves (narracións, notas, etc.) coas grafías adecuadas, os signos de puntuación correspondentes e as palabras separadas.
- Presenta os escritos de forma clara e limpa.
- Comprende e produce textos sinxelos nos que se utiliza a linguaxe verbal e o non verbal (música, imaxe, etc.).
- Avaliación das actitudes dos protagonistas nas narracións.
- Interese por participar en comentarios colectivos de lectura.
- Sensibilidade ante temas e expresións que denotan unha discriminación social, sexual, racial, etc., e vontade de emprender autocorreccións pertinentes para evitar estes usos da linguaxe.
- Valoración do texto literario escrito como fonte de información, de aprendizaxe e diversión.
- Respecta certa organización temporal espacial e lóxica na confección de textos propios.

- Le e escribe con certa corrección diversos tipos de textos: descrições, narracións, diálogos, poemas, cartas, trabalinguas, etc.
- Utiliza de forma habitual os libros como medio de diversión e goce, dentro e fóra do aula.
- Ordena frases e secuencias desordenadas.
- É capaz de percibir reflexións elementais sobre a importancia da linguaxe, do seu uso correcto e das súas regras.
- Distingue usos racistas, sexistas e estereotipados en conversacións, audicións, contos e imaxes.
- Utiliza a linguaxe como instrumento de aprendizaxe: para memorizar, anotar, preguntar, comprender, responder.

1.5.6 Criterios de avaliación de segundo curso

- Comprende as ideas expresadas en textos orais (contos, lendas, poemas, cancións, adiviñas, etc.).
- Relaciona as ideas expresadas en textos orais coas propias ideas e experiencias.
- Recita textos orais con articulación, ritmo e entoación adecuados e de forma comprensiva e expresiva.
- Expón oralmente de xeito claro as súas experiencias, as súas ideas e sentimentos.
- Expresa oralmente situacións reais ou imaxinarias.
- Participa en diálogos, conversacións, charlas de clase, etc., respectando as normas que facilitan o intercambio comunicativo: pide a palabra, intervén cando corresponde, escoita as intervencións dos seus compañeiros e compañeiras, expón as súas razóns para explicar o seu comportamento e os seus gustos.
- Utiliza os seus coñecementos de lecto-escritura para comprender textos e intercambiar ideas e sentimentos.
- Comprende o sentido global de textos de nivel adecuado.
- Responde, oralmente e por escrito, a preguntas sobre o sentido global de textos escritos.
- Le textos coa articulación, o ritmo, a fluidez e a expresividade adecuadas.
- É capaz de extraer algunha información específica acerca do texto lido: identifica personaxes, explica o argumento e interpreta as instrucións das actividades.
- Redacta textos breves (narracións, notas, etc.) coas grafías adecuadas, os signos de puntuación correspondentes e as palabras separadas.
- Presenta os escritos de forma clara e limpa.
- Comprende e produce textos sinxelos nos que se utiliza a linguaxe verbal e o non verbal (música, imaxe, etc.), e detecta e manifesta unha intención comunicativa determinada.

- Avaliación das actitudes dos protagonistas nas narracións.
- Interese por participar en comentarios colectivos de lectura.
- Sensibilidade ante temas e expresións que denotan unha discriminación social, sexual, racial, etc.
- Valoración do texto literario escrito como fonte de información, de aprendizaxe e diversión.
- Respecta certa organización temporal espacial e lóxica na confección de textos propios.
- Le e escribe con certa corrección diversos tipos de textos: descricións, narracións, diálogos, poemas, cartas, trabalinguas, etc.
- Utiliza de forma habitual os libros como medio de diversión e goce, dentro e fóra do aula.
- Transforma oracións afirmativas en negativas e substitúe palabras polas súas sinónimos.
- Ordena frases e secuencias desordenadas.
- Recoñece palabras que expresan acción, nome, calidade, etc.
- É capaz de percibir reflexións elementais sobre a importancia da linguaxe, do seu uso correcto e das súas regras.
- Distingue usos racistas, sexistas e estereotipados en conversacións, audicións, contos e imaxes.
- Utiliza a linguaxe como instrumento de aprendizaxe: para memorizar, anotar, preguntar, comprender, responder.

1.5.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo

Mínimos esixibles para superar o ciclo

- Participar en situacións comunicativas da aula tomando en consideración os hábitos e as regras que rexen estas situacións. Usar fórmulas e tratamento adecuados para saudar, despedirse, presentarse, escusarse e solicitar axuda.
- Comprender o sentido global dos textos orais identificando a información máis relevante.
- Responder, oralmente e por escrito, a preguntas sobre o sentido global de textos escritos, identificando personaxes e explicando o argumento.
- Expor oralmente de maneira clara as súas experiencias, as súas ideas e sentimentos.
- Memorizar e recitar textos sinxelos (poemas, adiviñas...) con articulación, ritmo e entoación adecuados.
- Expresarse por escrito respectando as normas elementais de produción textual:

caligrafía, grafías adecuadas, signos de puntuación correspondentes (punto, coma), as palabras separadas.

- Respetar certa organización temporal, espacial e lóxica na confección de diferentes tipos de textos.
- Ler e escribir coa caligrafía e a ortografía correctas palabras con "m" antes de *p* e *b* e palabras que conteñen sílabas trabadas.
- Usar correctamente a letra maiúscula despois de punto e nos nomes propios.
- Ler e identificar diferentes tipos de textos: contos, poemas, descrições...
- Ler e escribir palabras que conteñen grupos consonánticos ou sílabas formadas por *ca*, *co*, *cu*, *que*, *qui*, *za*, *zo*, *zu*, *ce*, *ci*, *ga*, *go*, *gu*, *gue*, *gui*, *güe* e *güi*.
- Ler e escribir correctamente palabras que conteñen erre forte e erre suave e *nh*.
- Producir pequenos textos escritos sinxelos (nota e descripción).

1.5.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Lingua Galega

Consideramos os seguintes criterios:

- Probas orais e escritas
- Traballo diario: Rematalo e realizalo con orde e limpeza
- Participación na clase: actitude, nivel de atención e grao de esforzo e constancia
- Material: traelo a clase e conservalo limpo e ordenado
- Cumprimento de normas
- Nivel de autonomía

Para a valoración porcentual destes criterios dividímolos en tres bloques:

- Bloque 1: O **60%** da cualificación corresponderá ás **probas orais e escritas e ao traballo diario**.
- Bloque 2: O **20%** da cualificación corresponderá á **participación na clase** e ao criterio relativo ao **material**.
- Bloque 3: O **20%** da cualificación restante corresponderá ao **cumprimento de normas e ao nivel de autonomía**.

1.5.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado

Procedementos de avaliación.

· **Avaliación inicial:** Partindo da información da familia, do informe do centro de procedencia, do informe do curso anterior e completarase cunha observación directa dos alumnos na primeira quincena do curso, a cumprimentación de fichas, pequenas lecturas, xogos, etc. e ao iniciar calquera unidade didáctica unha exploración de coñecementos previos.

· **Avaliación formativa:** A través da observación directa e sistemática sobre:

- *Grado de participación e interese nas tarefas colectivas.*
- *Progresos e dificultades dos novos contidos.*
- *Revisión diaria das tarefas individuais.*
- *Corrección de actividades en clase en gran grupo e individual.*
- *As probas orais.*

Así como a través da realización de probas escritas que se estimen oportunas.

Dita avaliación queda recollida no Boletín Informativo ao trimestre que se entrega ás familias.

· **Avaliación sumativa:** Realizarase ao final de cada trimestre e ao rematar o curso, sintetizando o máis relevante para facer unha estimación global do avance de cada alumno e tomar, se fose necesario, as decisións pertinentes.

No caso de tomar medidas individualizadas con respecto a evolución dalgún alumno quedará constancia por escrito na súa carpeta do expediente individual.

Instrumentos de avaliación

Como instrumentos utilizamos: Follas de seguimento, realización de probas obxectivas (controis), probas orais, exercicios escritos, control do caderno e libros ou cadernos de actividades, anecdotario, autoavaliación,...

1.6 Inglés

1.6.1 Obxectivos

- Recoñecer e representar correctamente as ordes e as expresións obxecto de estudo.
- Recoñecer a importancia de respectar aos demais.
- Descubrir a igualdade entre ambos sexos á hora de realizar actividades no aula e tarefas domésticas.
- Valorar a compañía dos amigos e as amigas na clase de inglés.
- Clasificar palabras segundo categorías moi sinxelas.
- Nomear algúns animais, representar as súas accións e recoñecer a necesidade de protexelos.
- Identificar algúns deportes e actividades saudables.
- Nomear algúns xoguetes e obxectos de uso cotián e facer unha elección moderada deles en Nadal e no propio aniversario.
- Valorar a comunicación nunha lingua estranxeira e gozar con iso.
- Identificar e nomear algúns sentimentos propios e dos demais, aprendendo progresivamente a valoralos.
- Respectar os costumes e tradicións dos nenos e das nenas doutras culturas.
- Mostrar comprensión do vocabulario obxecto de estudo mediante as respostas físicas, xestos e expresións.
- Evocar accións para aprender e practicar novas expresións.
- Mostrar interese en aprender a lingua estranxeira manifestando unha actitude receptiva e de confianza na propia capacidade de aprendizaxe da lingua estranxeira.
- Aprender e dramatizar unha canción en inglés.
- Respectar as normas de convivencia no aula, dar as grazas, compartir, etc.
- Valorar o traballo en equipo e aprender dos demais.
- Participar nas actividades de grupo.
- Valorar o coidado do medio ambiente escolar e natural.
- Interese por probar diferentes alimentos e por nomealos.

1.6.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas

Competencia en comunicación lingüística.

Supón a utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita e como instrumento de aprendizaxe e de autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta, polo que contribúe, así mesmo, á creación dunha imaxe persoal positiva e fomenta as relacións construtivas cos demais e coa contorna. Aprender a comunicarse é, en consecuencia, establecer lazos con outras persoas, achegarnos a outras culturas que adquiren sentido e provocan afecto despois de que se coñecen. En suma, esta competencia lingüística é fundamental para aprender a resolver conflitos e para aprender a convivir. A adquisición desta competencia supón o dominio da lingua oral e escrita en múltiples contextos e o uso funcional de, polo menos, unha lingua estranxeira.

O estudo dunha lingua estranxeira contribúe ao desenvolvemento desta competencia dun xeito directo, completando, enriquecendo e enchendo de novos matices comprensivos e expresivos esta capacidade comunicativa xeral. A competencia en comunicación lingüística refírese á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta.

Competencia social e cidadá

Esta competencia permite vivir en sociedade, comprender a realidade social do mundo en que se vive e exercer a cidadanía democrática nunha sociedade cada vez máis plural. Incorpora formas de comportamento individual que capacitan ás persoas para convivir en sociedade, relacionarse cos poñerse no lugar do outro, aceptar as diferenzas, ser tolerante e respectar os valores, as crenzas, as culturas e a historia persoal e colectiva dos outros. En suma, implica comprender a realidade social en que se vive, afrontar os conflitos con valores éticos e exercer os dereitos e deberes cidadáns desde unha actitude solidaria e responsable.

As linguas serven aos falantes para comunicarse socialmente, pero tamén son vehículo de comunicación e transmisión cultural. Aprender unha lingua estranxeira

implica o coñecemento de trazos e feitos culturais vinculados ás diferentes comunidades de falantes da mesma.

Este feito favorece a comprensión da realidade social en que se vive, o respecto, o recoñecemento e a aceptación de diferenzas culturais e de comportamento, promove a tolerancia e a integración e axuda a comprender e apreciar tanto os trazos de identidade como as diferenzas.

Competencia cultural e artística

Esta competencia implica coñecer, apreciar, comprender e valorar criticamente diferentes manifestacións culturais e artísticas, utilízalas como fonte de goce e enriquecemento persoal e consideralas parte do patrimonio cultural dos pobos. En definitiva, apreciar e gozar a arte e outras manifestacións culturais, ter unha actitude aberta e receptiva ante a plural realidade artística, conservar o común patrimonio cultural e fomentar a propia capacidade creadora.

A aprendizaxe dunha lingua estranxeira colabora no desenvolvemento desta competencia si os modelos lingüísticos que se utilizan conteñen, aínda coas limitacións desta etapa, producións lingüísticas con compoñente cultural. Trátase, xa que logo, dunha competencia que facilita tanto expresarse e comunicarse como percibir, comprender e enriquecerse con diferentes realidades e producións do mundo da arte e da cultura.

A competencia artística incorpora así mesmo o coñecemento básico das principais técnicas, recursos e convencións das diferentes linguaxes artísticas como a música, a literatura, as artes visuais e escénicas, ou das diferentes formas que adquiren as chamadas artes populares.

Competencia para aprender a aprender

Esta competencia supón, por unha banda, iniciarse na aprendizaxe e, por outro, ser capaz de continuar aprendendo de xeito autónomo, así como buscar respostas que satisfagan as esixencias do coñecemento racional. Así mesmo, implica admitir unha diversidade de respostas posibles ante un mesmo problema e atopar motivación para buscalas desde diversos enfoques metodolóxicos. En suma, implica a xestión das propias capacidades desde unha óptica de procura de eficacia e o manexo de recursos e técnicas de traballo intelectual.

A aprendizaxe dunha lingua estranxeira rendibilízase enormemente si se inclúen contidos directamente relacionados coa reflexión sobre a propia aprendizaxe, para que cada neno e cada pícara identifiquen como aprenden mellor e que estratexias fanos máis eficaces.

Isto comporta a conciencia daquelas capacidades que entran en xogo na aprendizaxe como a atención, a concentración, a memoria, a comprensión, a expresión lingüística e a motivación do logro entre outras.

1.6.3 Contidos de primeiro curso

UNIT STARTER

Vocabulario

Básico: Hello, Bye bye!

Receptivo: girls and boys

Repaso: rain, car, teddy, boat, apples, bananas, melon. T-shirt, trousers, socks. One, two, three. Rede, blue, green, yellow, pink, orange.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: I'm ...(Annie)

It's raining, It's sunny, It's hot, It's windy, It's snowing, It's cold.

Linguaxe receptivo: This is (Dougie), What's your name?, It's estafe for English now, It's estafe for us to go.

UNIT 1

Vocabulario

Básico: body, head, arms, legs, feet, tail. Yes/non, read, green, tree, big, small, long, back, pouch. Os números do 1 ao 10.

Receptivo: dinosaur, dance, monkey, kangaroo, elephant, penguin.

Repaso: It's sunny.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: Where's (my baby)?, It's got (four legs).

Linguaxe receptivo: Today is (Monday), It's (windy), Turn around, sit down, move your..., Is that (your baby)?, Look at my (feet)!

UNIT 2

Vocabulario

Básico: kite, skateboard, ball, scooter, bike, doll, pink, blue, green, rede, yellow, purple, rainbow.

Receptivo: balloon, too, indigo, violet.

Repaso: three, four, It's sunny, It's raining.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: It's a (kite), I've got a (scooter), It's (pink).

Linguaxe receptivo: Fly, kite, fly!, Fly up in the sky, When it's sunny and it's raining, there's a rainbow.

UNIT 3

Vocabulario

Básico: grandad, granny, daddy, mummy, sister, brother. Apple.

Rabbit. Run, jump, swim, skip. Well doe!

Receptivo: enormous, carrot, Thank you.

Repaso: kite, one, two, three.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: Let's (run)!, (Grandad) pulls and pulls.

Linguaxe receptivo: Standing in a row, waving hello, Estafe to go!, The carrot grows and grows, That's non good!, Show me you muscles!, Great muscles!

UNIT 4

Vocabulario

Básico: tiger, monkey, elephant, snake, turtle, crocodile. The monkey and the tiger meet a (turtle). Cake, spider. Jump, swim, run, roar, birds, fish.

Receptivo: too, piano, glockenspiel, flute, double bass.

Repaso: orange, purple, kangaroo.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: I can (jump).

Linguaxe receptivo: walking through the jungle, What can you see?, The (turtle) is scared, I'm the king of the jungle, How about you?.

UNIT 5

Vocabulario

Básico: shirt, jeans, hat, sweater, jacket, boots

hungry, tired, angry, sad, happy. I'm sorry!. Apple, sandwich. Cotton, wool, T-shirt.

Receptivo: scarf, cap.

Repaso: ten, seven, snake, ball, doll, tail, feet, rede, blue, yellow, green,

Purple, pink, orange, black, white, brown, hot, cold.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: Look at my (shirt)!, I'm (hungry), Look at my (blue) (jeans)!

Linguaxe receptivo: I'm a cowboy, Chuck the cowboy and Hank the horse are in the desert. Chuck puts up his tent and goes to sleep. The sheriff is eating (a sandwich). There's a (hat)

UNIT 6

Vocabulario

Básico: bananas, watermelon, plums, cherries, oranges, apples, giraffe, chocolate cake, chicken, salad, potatoes, pineapple, milkshake

Receptivo: too

Repaso: rede, yellow, purple, pink, monkey, elephant, snake, turtle, shirt, Yes, non, carrots.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: I like (bananas), (rede) (cherries), Do you like (chocolate cake)?, Look at my lovely hat!.

Linguaxe receptivo: How about you?, Aziza and Kito are going to a party, Are you ready?,

An (elephant) takes the (rede) (cherries), Can we come to the party?

(Potatoes) grow under the ground, (Bananas) grow on trees, (Pineapples) grow on plants.

FESTIVALS

HALLOWEEN

Vocabulario

Orange, brown, black, white,

Pumpkin, bat, cat, witch, ghost

Show me the (pumpkin), Colour (the bat), Cut out (the cat), Happy Halloween!

CHRISTMAS

Vocabulario

Christmas tree, presents, star, skateboard, camera drum, bike, ball, trumpet.

Rede, blue, yellow, green, pink, purple.

Look at (the Christmas tree), Merry Christmas

CARNIVAL

Vocabulario

Clown, doll, dinosaur, mouse, pirate

Can you see (the dinosaur)?, Coming through the town, Happy Carnival!

1.6.4 Contidos de segundo curso

STARTER UNIT

Vocabulario

Básico: Hello, Bye bye!, pencil, glue, scissors, girls and boys.

Os números do 11 ao 20.

Receptivo: head, feet, tail, legs, arms, body, kite, scooter, bike, ball, doll,

skateboard, grandad, granny, daddy, mummy, sister, brother,
Tiger, monkey, elephant, turtle, snake, crocodile, hat, shirt, jeans, boots, jacket,
sweater, watermelon, bananas, plums, cherries, oranges, apples. Repaso: Os números do 1
ao 10.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: How are you?, I'm fine, thanks, See you next estafe. It's
cloudy, It's foggy.

Linguaxe de repaso: I'm (Annie).

Linguaxe receptivo: What's your name?, Let's count together from 1 to 10, from 10 to
20, Then start again!.

UNIT 1

Vocabulario

Básico: tracksuit, scarf, T-shirt, shorts, trainers, socks, football strip

Granny, grandad, aunty, uncle, daddy, mummy,
autumn, winter, spring, summer.

Receptivo: chestnuts, Easter eggs, chick, rabbit, beach, snowman.

Repaso: hat, shirt, jeans, boots, sweater, jacket, green, brown, rede, yellow,
Orange, blue, black, Halloween, Christmas tree, cherries, plums.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: I'm wearing (a tracksuit/trainers). Thank you.

Linguaxe de repaso: It's cold/windy/sunny/hot, Bye bye!

Linguaxe receptivo: Alex puts on his (tracksuit). Alex is wearing his (shorts and T-shirt),
I'm (very strong/the winner), You're (clever), Now it's my turn, It's easy, Watch!,
(Granny) is wearing (a scarf).

UNIT 2

Vocabulario

Básico: hair, mouth, eyes, teeth, nose, ears, mobile.

Receptivo: mermaid, whale, fish, shark, swordfish, sexa lion, octopus, seahorse

Repaso: long, short, small, big, happy, sad, fruit, vegetables.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: I haven't got (legs), I've got (two arms).

Linguaxe de repaso: (Neon) is sad, What's this? (a mouth).

Linguaxe receptivo: Look at my (hair)!, I'm a (mermaid), Neon sees two (whales), Where
are you going?, Can I come?, You haven't got (a big mouth/ big teeth), I can't (see), I live
in the sexa, I'm special, I'm me! This painting is called (Vertumno), It was painted by

Arcimboldo, Look at her (eyes).

UNIT 3

Vocabulario

Básico: painting, dancing, reading, rollerskating, swimming, singing

Paints, jigsaws, stickers, board games, computer games,

Drum, accordion, guitar, bagpipes.

Receptivo: music

Repaso: It's raining, mummy, Thank you, piano, flute, double bass, glockenspiel.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: I like (dancing), I don't like (jigsaws).

Linguaxe de repaso: I like...

Linguaxe receptivo: Come on, everyone, Come and see, Tom and his dog

Dizzy are at home, I'm bored, Come quickly!, Dizzy is (painting), Don't be silly!,

Dogs can't (paint), Tidy up!, What a mess!, Well doe, Tom!, I'm Dizzy the dog.

UNIT 4

Vocabulario

Básico: bread, tomatoes, cheese, ham, pizza, ice cream,

hats and aprons, trees, cars, flowers, country, shops, city, oranges, wheat, cocoa beans, corn, orange juice, chocolate, cornflakes.

Receptivo: delicious, farmer, factory.

Repaso: cherries, bananas, plums, watermelon, apples, oranges,

Hello!, run, small, big, mummy, daddy.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: I like (trees), I don't like (cars).

Linguaxe de repaso: I'm hungry, (Oranges) grow on a tree.

Linguaxe receptivo: Let's make lunch, Como on, everybody!, We eat (pizza and ice cream),

This is my house, Come in, It's fantastic!, It's lunchtime, I'm going home, It's quiet/noisy, (Orange juice) comes from (oranges).

UNIT 5

Vocabulario

Básico: dog, hamster, cat, parrot, horse, fish, puppet. Bedroom, bathroom, kitchen, living room, Stork, squirrel, fox, dormouse.

Receptivo: too, window, door.

Repaso: tiger, monkey, elephant, snake, turtle, crocodile, Yes, small, big, clever, sad,

happy. Os números do 1 ao 4

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: The (parrot) is in the (bedroom).

Linguaxe de repaso: I've got (a dog), under the ground, in trees.

Linguaxe receptivo: Have you got a pet?, Yes, I have, What's the matter?, My house is too small, Buy a parrot/dog/horse!, Go away!, My house is perfect, Look through my window, Open the door, I'm in the (kitchen)!, Storks/squirrels/ foxes/dormice live in nests/in leaves on the ground.

UNIT 6

Vocabulario

Básico: King, crown, castle, queen, princess, prince

Os números do 11 ao 20.

Chimpanzees, giraffes, hippos, bats.

Receptivo: His, her

Repaso: Grandad, granny, daddy, mummy, sister, brother, sad, cold, tired, hungry, chicken, potatoes, salad, chocolate cake, pea, bedroom, star, mattress, jacket, sock, crown, cat, shark, tree, cave, yellow, pink, football strip, mobile, paints, hats and aprons, puppet, castle

Os números do 1 ao 10.

Estruturas comunicativas

Linguaxe básica: This is the (king)

Linguaxe de repaso: Do you like (Princess Helen)?, (Sarah) can't (sleep),

I don't like (this bed), Come in!

Linguaxe receptivo: Where does he/she live?, He/she wants to marry a princess, Poor girl!, Are you a princess?, Are you sure?, let's see! (Prince Robert) and (Princess Sarah) get married. Sleep, Sarah, sleep!,

In nests, in trees, standing up, upside down, in water.

FESTIVALS

HALLOWEEN

Vocabulario

Linguaxe básica: wizard, witch, monster, ghost, pumpkin.

Linguaxe de repaso: purple, black, green, white, orange, mummy, daddy, grandad, granny, uncle, aunty. Os números do 1 ao 5.

CHRISTMAS

Vocabulario

Linguaxe básica: rollerskates, watch, book, computer game, CD, paints, I want (a watch/rollerskates).

Linguaxe de repaso: Christmas tree, presents, star, kite, skateboard, doll, ball, scooter, bike, Merry Christmas!.

CARNIVAL

Vocabulario

Linguaxe básica: jeans, T-shirt, shorts, boots, socks, hat, trainers, jacket, (green) (hat).

Linguaxe de repaso: Put on your hat, blue, green, white, brown, rede, yellow, black, pink.

1.6.5 Criterios de avaliación de primeiro curso

- Participar en interaccións orais moi dirixidas sobre temas coñecidos en situacións de comunicación facilmente predicibles.
- Captar a idea global e identificar algúns elementos específicos en textos orais, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto.
- Ler e identificar palabras e frases sinxelas presentadas previamente de forma oral, sobre temas familiares e de interese.
- Escribir palabras, expresións coñecidas e frases a partir de modelos e cunha finalidade específica.
- Recoñecer e reproducir aspectos sonoros, de ritmo, acentuación e entoación de expresións que aparecen en contextos comunicativos habituais.
- Usar estratexias básicas para aprender a aprender, como pedir axuda, acompañar a comunicación con xestos, utilizar dicionarios visuais e identificar algúns aspectos persoais que lle axuden a aprender mellor.
- Mostrar interese e curiosidade por aprender a lingua estranxeira e recoñecer a diversidade lingüística como elemento enriquecedor.

1.6.6 Criterios de avaliación de segundo curso

- Participar en interaccións orais moi dirixidas sobre temas coñecidos en situacións de comunicación facilmente predicibles.

- Captar a idea global e identificar algúns elementos específicos en textos orais, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto.
- Ler e identificar palabras e frases sinxelas presentadas previamente de forma oral, sobre temas familiares e de interese.
- Escribir palabras, expresións coñecidas e frases a partir de modelos e cunha finalidade específica.
- Recoñecer e reproducir aspectos sonoros, de ritmo, acentuación e entoación de expresións que aparecen en contextos comunicativos habituais.
- Usar estratexias básicas para aprender a aprender, como pedir axuda, acompañar a comunicación con xestos, utilizar dicionarios visuais e identificar algúns aspectos persoais que lle axuden a aprender mellor.
- Mostrar interese e curiosidade por aprender a lingua estranxeira e recoñecer a diversidade lingüística como elemento enriquecedor.

1.6.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo

- Comprender vocabulario e estruturas sinxelas de maneira contextualizada.
- Comprender informacións específicas e globais de textos orais.
- Participar en intercambios orais breves e contextualizados.
- Participar en situacións comunicativas simuladas usando as fórmulas de relación máis habituais.
- Ler de maneira comprensiva o vocabulario e estruturas sinxelas traballadas na aula.
- Mostrar curiosidade polas manifestacións culturais dos países de fala inglesa.

1.6.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Inglés

1. -30% da cualificación corresponderá ás probas escritas e orais.
2. -O 50% da cualificación obterase da valoración dos seguintes aspectos:
 - Traballo diario.
 - Participación na clase.
 - Traer o material axeitado para cada materia.
 - Orde e limpeza no traballo.
3. -O 20% restante corresponderá aos seguintes aspectos:
 - Actitude
 - Cumprimento das normas da clase.
 - Seguir as pautas dictadas polo profesorado para a realización das tarefas.

1.6.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado

- A avaliación é continua, aproveitando cada momento de clase para avaliar aos nosos alumnos: por exemplo cando o alumno dá respostas físicas ou orais a ordes nos xogos e actividades, cando o alumno repite palabras mencionadas en clase, cando canta as cancións, cando participa en role-plays,....
- Observación directa e sistemática, recollendo datos sobre actividades e tarefas que se desenvolven no aula.
- Actividades de autoevaluación.
- Probas obxectivas ao final de cada unidade e cada trimestre.

Instrumentos de avaliación

Como instrumentos utilizamos: Follas de seguimento, realización de probas obxectivas (controis), probas orais, exercicios escritos, control do caderno e libros ou cadernos de actividades, anecdotario, autoavaliación,...

1.7 Matemáticas

1.7.1 Obxectivos

- Demostrar curiosidade polas distintas representacións dunha situación concreta, por outras formas de contar ou medir (reorganizando datos, usando distintos materiais e instrumentos, etc.).
- Valorar a necesidade e importancia das matemáticas na vida cotiá.
- Mostrar interese e perseveranza na procura de solucións a sinxelas situacións problemáticas.
- Recoñecer situacións da vida cotiá que poidan ser descritas coa axuda de números naturais ata a centena ou coa axuda de signos convencionais (+, -, =, >, <, x).
- Resolver situacións da vida cotiá que para o seu tratamento requira das

operacións elementais de cálculo (suma e resta), utilizando o algoritmo correspondente e interpretando o resultado.

- Utilizar as distintas linguaxes matemáticas (numérica, xeométrica e figurativa) para interpretar e producir informacións e mensaxes sobre situacións familiares da súa contorna.
- Utilizar espontaneamente os números naturais e palabras sinxelas relativas a comparacións e operacións (máis, menos, igual, maior, etc.) para comprender e interpretar informacións e mensaxes sobre situacións cotiás da súa contorna. Manifestar satisfacción polo progreso dos seus coñecementos matemáticos, pola autonomía que lle proporcionan os mesmos e pola aplicación destes coñecementos a actividades e situacións lúdicas, valorando o esforzo investido nas operacións e non limitando o seu interese á obtención dun resultado determinado.
- Afrontar con autonomía as situacións problemáticas, sen pedir axuda ante a primeira dificultade e sen abandonar pequenas tarefas ata elas rematado razoablemente, apreciando o que de positivo teñen os erros cometidos.
- Resolver e suscitar problemas matemáticos con sumas ou restas utilizando a lingua correctamente e os procedementos adecuados de cálculo, medida, estimación e comprobación de resultados.
- Inventar e formular problemas matemáticos utilizando de forma lóxica e creativa a comunicación oral, a comprensión lectora e a expresión escrita. Explorar e utilizar instrumentos sinxelos de cálculo (ábacos, regretas) e medida (cintas métricas, regra, unidades corporais, recipientes diversos, reloxos de agullas,...) que lle poidan axudar na súa tarefa.
- Elaborar e utilizar estratexias persoais de estimación e de cálculo mental para a resolución de problemas sinxelos a partir do seu coñecemento dos números e das operacións.
- Recoñecer na contorna obxectos e espazos con diferentes formas xeométricas e clasificalos polas propiedades descubertas.
- Comprender mellor a propia contorna e desenvolver novas posibilidades de acción sobre a mesma, utilizando os seus coñecementos sobre as formas xeométricas, e describindo apropiadamente posicións e traxectorias de obxectos no espazo.
- Definir a propia situación e a dos obxectos utilizando diferentes puntos de vista e sistemas de referencia apropiados.

- Interpretar sinxelos esbozos, planos, mapas e maquetas, recoñecendo neles elementos importantes e percorridos.
- Obter información sobre fenómenos e situacións familiares da súa contorna inmediata e representala con gráficos figurativos.

1.7.2 Contribución dos obxectivos da área ao desenvolvemento das competencias básicas.

Competencia en comunicación lingüística

- Comprender e interpretar unha información escrita e con imaxes.
- Desenvolver a comprensión e mellorar as destrezas comunicativas.
- Incorporar a linguaxe matemática á expresión habitual.
- Comprender e utilizar distintos tipos de textos: receitas, adiviñas...
- Descifrar mensaxes ocultas seguindo unhas instrucións e interpretando uns códigos.
- Comprender e utilizar distintos tipos de textos para traballar conceptos matemáticos: encrucillados, sopas de letras e adiviñas.
- Comprender e interpretar outras linguaxes.
- Incidir nos contidos asociados na descrición verbal dos razoamentos.
- Desenvolver a comprensión e mellorar as destrezas lingüísticas.
- escoitar, expoñer e dialogar.
- Expresar pensamentos e opinións.
- Ler, comprender e interpretar información.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico

- Percibir o colexio como o espazo físico no que se desenvolve parte da súa vida cotiá.
- Coñecer a realidade a través dos conceptos básicos de medida.
- Comprender, analizar e interpretar a información dunha receita de cociña.
- Utilizar representacións gráficas para interpretar información.
- Incorporar habilidades para interpretar o medio que lle rodea e desenvolverse con autonomía e iniciativa persoal.
- Fomentar o interese por coñecer e interpretar a información que ofrece o reloxo dixital e o reloxo analóxico.

Competencia matemática

- Utilizar en situacións fóra da aula os contidos estudados.
- Poñer en práctica procesos de razoamento e de desenvolvemento da atención.
- Apreciar a noción de cantidade no cotián.
- Aplicar os conceptos matemáticos en situacións cotiás.
- Seleccionar as operacións adecuadas para resolver un problema.
- Manexar os conceptos espaciais básicos en situacións reais.
- Empregar o cálculo para resolver enigmas ou problemas.
- Fomentar o interese por expresar a información de forma numérica.
- Fomentar a curiosidade por coñecer as relacións que existen entre os números.
- Utilizar unidades de medida non convencionais na vida cotiá.
- Resolver problemas relacionados coa vida cotiá.
- Manexar adecuadamente as moedas de euro en situacións reais.
- Comprender, interpretar e realizar gráficos de barras.
- Interpretar e expresar informacións, datos e argumentacións.
- Interpretar e aplicar unha información.

Tratamento da información e competencia dixital

- Iniciarse no uso do ordenador.
- Nomear as partes do ordenador.

Competencia social e cidadá

- Utilizar as matemáticas como destreza para a convivencia e o respecto.
- Traballar en equipo, aprendendo a aceptar outros puntos de vista distintos do propio.
- Desenvolver habilidades sociais, como o diálogo e o traballo en equipo.

Competencia cultural e artística

- Utilizar algunhas obras de arte para traballar contidos matemáticos.
- Realizar un debuxo, seguindo unhas indicacións, e, fomentar así, a creatividade.

Competencia para aprender a aprender

- Verbalizar o proceso seguido na aprendizaxe: reflexionar sobre que e como se

aprendeu.

- Comprender, analizar e resolver problemas.
- Utilizar ferramentas matemáticas básicas para realizar calquera aprendizaxe.

Autonomía e iniciativa persoal

- Utilizar as matemáticas para fomentar a adquisición e a interiorización de bos hábitos.
- Saber tomar decisións ante un problema.

1.7.3 Contidos de primeiro curso

1. Números e operacións

- Números: 0 ao 99.
- Unidade e decena.
- Número maior e número menor.
- A recta numérica.
- Series progresiva e regresiva.
- Series ascendentes e series descendentes.
- Número anterior e número posterior.
- A suma: signos + e =.
- Resta: signos - e =.
- Sumas e restas en horizontal e en vertical.
- Problemas de sumas e de restas.
- Números pares en impares.
- Ordinais ata o 10.º
- A suma levando decenas.
- Suma e resta de números de 2 cifras.
- Sumas nas que falta un sumando.
- Composición e descomposición de números.
- Problemas.
- Descomposición dun número en suma de sumandos.
- Descomposición de números en unidades e decenas.
- Sumas de 3 sumandos.
- Sumas de sumandos repetidos.
- Dobre.
- Lectura e escritura de números.
- Comparación e ordenación de números. Series regresivas e series progresivas.
- Realización de sumas e de restas con levadas nas unidades e decenas.
- Utilización do ábaco e das regrestas na formación de números e na fase de iniciación

das operacións.

- Elaboración de estratexias persoais de cálculo mental con números sinxelos.
- Resolución de situacións problemáticas sinxelas.
- Rigor na utilización de códigos numéricos.
- Confianza nas propias capacidades para a elaboración de estratexias persoais de cálculo mental.
- Apreciación da limpeza, a orde e o rigor na elaboración de operacións e de representacións matemáticas.
- Valoración do esforzo empregado na resolución de problemas matemáticos, non limitándose a valorar unicamente a consecución dun resultado determinado.

2. A medida: estimación e cálculo de magnitudes

- Antes-despois.
- Medidas non convencionais de lonxitude: palmo, pé, paso.
- Moitos-poucos-ningún.
- O día; día-noite.
- Recoñecemento, reconto e clasificación de obxectos.
- Iniciación aos gráficos de barras.
- Medidas non convencionais de peso e capacidade.
- Secuencia de 4 momentos.
- Os días da semana.
- Os meses do ano.
- Grande-pequeno.
- Ancho-estreito.
- Longo-curto.
- Gráficos de barras.
- Cadros de dobre entrada.
- O reloxo: hora en punto e media hora.
- Moedas: 1, 2, 5, 10, 20 e 50 céntimos de euro.
- Representación de datos nunha táboa.
- Recoñecemento e identificación de lonxitudes, capacidades e masas.
- Realización de medidas e utilización de instrumentos convencionais e non convencionais.
- Valoración da importancia das medicións e as estimacións na vida cotiá.
- Curiosidade e interese por descubrir a medida dalgúns obxectos cotiáns e a duración de actividades habituais, así como por expresar os resultados con unidades de medida.
- Elaboración e utilización de estratexias persoais para realizar estimacións de medidas.
- Establecemento de relacións temporais: onte, hoxe, mañá, o ano pasado, etc.

- Manexo do calendario e lectura das horas en reloxo de agullas.
- Recoñecemento e utilización da moeda: o euro.

3. Xeometría

- Liña recta, curva, aberta, pechada.
- Triángulo, cadrado, círculo e rectángulo.
- Dereita-esquerda.
- Diante-detrás.
- Dentro-fóra.
- Simetrías.
- Series de obxectos e figuras.
- Preto-lonxe-en.
- Composición e descomposición de figuras e obxectos.
- Polígonos: triángulos e cuadriláteros.
- Recoñecemento e descrición de formas planas ou corpos xeométricos en obxectos que sexan familiares.
- Situación e localización dos obxectos no espazo con referencia a un mesmo ou a un punto determinado.
- Formación de figuras planas e corpos xeométricos utilizando a composición e a descomposición doutros corpos e figuras.
- Interpretación e recoñecemento de situacións espaciais e itinerarios sinxelos.
- Interese e gusto pola identificación de situacións, orientacións e relacións espaciais utilizando a linguaxe xeométrica básica, así como por identificar formas e relacións xeométricas a partir dos obxectos da contorna.
- Sensibilidade e gusto pola elaboración e a representación de sinxelas construcións xeométricas.

4. Tratamento da información, azar e probabilidade

- Recolleita, rexistro e representación de datos sobre obxectos, fenómenos e situacións familiares, utilizando técnicas elementais.
- Elaboración de táboas de rexistros sinxelas, a base de debuxos, sobre observacións relativas a situacións coñecidas.
- Interpretación de táboas sinxelas e gráficos estatísticos sobre situacións familiares e coñecidas.
- Sensibilidade e interese polas informacións e mensaxes de natureza numérica, apreciando a utilidade dos números na vida cotiá.

1.7.4 Contidos de segundo curso

1. Números e operacións

- Números: 0 ao 999.
- Unidade, decena e centena.
- Número maior e número menor.
- A recta numérica.
- Números ordinais.
- Sumas e restas levando decenas.
- Sumas de 3 sumandos.
- Cálculo mental.
- Problemas de sumas e de restas.
- Números pares e impares.
- Dobre e triplo.
- Táboas de multiplicar do 1 ao 10.
- Problemas de sumas, restas e multiplicacións.
- Termos da resta.
- A división como reparto.
- A metade e o terzo.
- Lectura e escritura de números.
- Composición e descomposición aditiva de números.
- Distinción de equivalencias entre ordes de unidades.
- Comparación e ordenación de números. Series regresivas e series progresivas.
- Realización de sumas e de restas con números naturais de ata tres díxitos.
- Realización de multiplicacións.
- Utilización do ábaco e das regretas na formación de números e na fase de iniciación das operacións.
- Elaboración de estratexias persoais de cálculo mental con números sinxelos.
- Resolución de situacións problemáticas sinxelas.
- Sensibilidade e interese polas informacións e mensaxes de natureza numérica, apreciando a utilidade dos números na vida cotiá.
- Rigor na utilización de códigos numéricos.
- Confianza nas propias capacidades para a elaboración de estratexias persoais de cálculo mental.
- Valoración da limpeza, a orde e o rigor na elaboración de operacións e de representacións matemáticas.
- Valoración do esforzo empregado na resolución de problemas matemáticos, non limitándose a valorar só a consecución dun resultado determinado.

2. A medida: estimación e cálculo de magnitudes

- O reloxo: horas en punto, medias horas e os cuartos.
- A data.
- Os meses do ano.
- Máis que/menos que/tantos como.
- Medida de lonxitude: metro e centímetro.
- Medida de peso: quilo, medio quilo e cuarto de quilo.
- Medida de capacidade: litro, medio litro e cuarto de litro.
- O euro: moedas e billetes.
- O valor das moedas e billetes de euros. Equivalencias.
- Realización de medidas e utilización de instrumentos convencionais e non convencionais.
- Elaboración e utilización de estratexias persoais para realizar estimacións de medidas.
- Establecemento de relacións temporais: onte, hoxe, mañá, o ano pasado, etc.

3. Xeometría

- Dereita-esquerda.
- Diante-detrás.
- Simetrías.
- Arriba-abaixo.
- Maior que, menor que, igual a.
- Itinerarios e labirintos.
- A cuadrícula.
- Series.
- Coordenadas no plano.
- Liña recta, curva e poligonal.
- Liñas poligonais abertas e pechadas.
- Circunferencia e círculo.
- Polígonos: triángulos e cuadriláteros.
- Elementos dun polígono: lados e vértices.
- Corpos xeométricos: cubo, esfera, cilindro, cono, pirámide e prisma.
- Mosaico con figuras xeométricas.
- Planos e esbozos.
- Recoñecemento e descrición de formas planas ou corpos xeométricos en obxectos que sexan familiares.
- Comparación e clasificación de figuras e corpos xeométricos tomando como pauta o número de lados, de vértices, etc.
- Situación e localización dos obxectos no espazo con referencia a un mesmo ou a un

punto determinado.

- Formación de figuras planas e corpos xeométricos utilizando a composición e a descomposición doutros corpos e figuras.
- Interpretación e recoñecemento de situacións espaciais e itinerarios sinxelos.
- Valoración da importancia das medicións e as estimacións na vida cotiá.
- Curiosidade e interese por descubrir a medida dalgúns obxectos cotiáns e a duración de actividades habituais, así como por expresar os resultados con unidades de medida.
- Interese e gusto pola identificación de situacións, orientacións e relacións espaciais utilizando a linguaxe xeométrica básica, así como por identificar formas e relacións xeométricas a partir dos obxectos da contorna.
- Sensibilidade e gusto pola elaboración e a representación de sinxelas construcións xeométricas.

4. Tratamento da información, azar e probabilidade

- Gráficas.
- Reconto e anotación de frecuencias.
- Gráficos de barras.
- Cadros de dobre entrada.
- Recolleita, rexistro e representación de datos sobre obxectos, fenómenos e situacións familiares, utilizando técnicas elementais.
- Elaboración de táboas de rexistros sinxelas, a base de debuxos, sobre observacións relativas a situacións coñecidas.
- Interpretación de táboas sinxelas e gráficos estatísticos sobre situacións familiares e coñecidas.
- Valoración da importancia da linguaxe gráfica como forma de representar datos.

1.7.5 Criterios de avaliación de primeiro curso

- Utiliza espontaneamente os números naturais e palabras sinxelas relativas a comparacións e operacións (máis, menos, igual, maior, etc.), cando comunica verbalmente experiencias propias, tanto escolares como extraescolares.
- Interpreta mensaxes, relativos á vida cotiá ou á propia actividade escolar, que conteñen números e unha operación aditiva, distinguindo o papel dos termos.
- Le, escribe e compara números naturais ata o 99 nun contexto (en particular, con referencia aos seus propios parámetros persoais).
- Coñece o valor de posición de cada dígito.

- É capaz de realizar representacións icónicas ou materiais de cantidades pequenas, e viceversa.
- Selecciona e aplica a operación necesaria cos datos dispoñibles, en situacións de suma que implican unión ou incremento e en situacións sinxelas de resta que implican separación ou diminución.
- Elixe un procedemento de cálculo numérico adecuado á operación aditiva que debe realizar (algoritmos de lapis e papel, cálculo mental exacto ou aproximado, etc.) e execútao con corrección.
- Realiza medicións (lonxitude, capacidade e masa) con atención, escollendo entre as unidades corporais e os instrumentos de medida dispoñibles os que mellor se axusten ao tamaño e á natureza do obxecto que se desexa medir.
- Expresa correctamente as medidas realizadas, indicando a unidade utilizada.
- Recoñece e describe, con linguaxe coloquial, formas e corpos xeométricos da contorna próxima (círculos, rectángulos, cadrados, triángulos, cubos e esferas).
- Debuxa con certa corrección as formas planas, e representa as tridimensionais coa axuda de materiais diversos.
- Identifica a situación dun obxecto no espazo respecto de el mesmo ou a outro obxecto fixo e visible, utilizando os termos adecuados (arriba-abaxo, diante-detrás, dentro-fóra, preto-lonxe, esquerda-dereita).
- Describe sinxelos desprazamentos en relación cos puntos de referencia elixidos.
- Recolle información sobre fenómenos moi familiares, obtendo datos mediante sinxelas técnicas de conteo ou observación, e organízalos nunha táboa.
- Representa datos mediante un diagrama de barras e interpreta táboas e gráficas similares contextualizadas.
- Demostra satisfacción polo progreso dos seus coñecementos matemáticos e pola autonomía que estes lle proporcionan.
- Aplica os coñecementos matemáticos a situacións e actividades lúdicas.
- Valora o esforzo investido nas operacións matemáticas e non limita o seu interese á obtención dun resultado determinado.

- Afronta con autonomía as situacións problemáticas, sen pedir axuda ante a primeira dificultade, e non abandona as tarefas sen intentar concluílas razoablemente.
- Aprecia o que de positivo teñen os erros cometidos no ámbito do coñecemento matemático.

1.7.6 Criterios de avaliación de segundo curso

- Utiliza espontaneamente os números naturais ata o 999 e palabras sinxelas relativas a comparacións e operacións (máis, menos, igual, maior, etc.), cando comunica verbalmente experiencias propias, tanto escolares como extraescolares.
- Interpreta mensaxes, relativos á vida cotiá ou á propia actividade escolar, que conteñen números e unha operación aditiva, distinguindo o papel dos termos.
- Le, escribe e compara números naturais nun contexto (en particular, con referencia aos seus propios parámetros persoais).
- Coñece o valor de posición de cada díxito.
- Selecciona e aplica a operación necesaria cos datos dispoñibles, en situacións de suma e en situacións sinxelas de resta.
- Elixo un procedemento de cálculo numérico adecuado á operación aditiva que debe realizar (algoritmos de lapis e papel, cálculo mental exacto ou aproximado, etc.) e execútao con corrección.
- Realiza medicións (lonxitude, capacidade e masa) con atención, escollendo entre as unidades corporais e os instrumentos de medida dispoñibles os que mellor se axusten ao tamaño e á natureza do obxecto que se desexa medir.
- Expresa correctamente as medidas realizadas, indicando a unidade utilizada.
- Recoñece e describe, con linguaxe coloquial, formas e corpos xeométricos da contorna próxima (círculos, rectángulos, cadrados, triángulos, cubos e esferas).
- Debuxa con certa corrección as formas planas, e representa as tridimensionais con axuda de materiais diversos.
- Coñece algunhas das propiedades das formas xeométricas (redondez, simetría, etc.) e utilízalas nas súas propias composicións.

- Identifica a situación dun obxecto no espazo respecto de el mesmo ou a outro obxecto fixo e visible, utilizando os termos adecuados (arriba-abaxo, diante-detrás, dentro-fóra, preto-lonxe, esquerda-dereita).
- Describe sinxelos desprazamentos en relación cos puntos de referencia elixidos.
- Recolle información sobre fenómenos moi familiares, obtendo datos mediante sinxelas técnicas de conteo ou observación, e organízalos nunha táboa.
- Representa datos mediante un diagrama de barras e interpreta táboas e gráficas similares contextualizadas.
- Demostra satisfacción polo progreso dos seus coñecementos matemáticos e pola autonomía que estes lle proporcionan.
- Aplica os coñecementos matemáticos a situacións e actividades lúdicas.
- Valora o esforzo investido nas operacións matemáticas e non limita o seu interese á obtención dun resultado determinado.
- Afronta con autonomía as situacións problemáticas, sen pedir axuda ante a primeira dificultade, e non abandona as tarefas sen intentar concluílas razoablemente.
- Aprecia o que de positivo teñen os erros cometidos no ámbito do coñecemento matemático.

1.7.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo

- Ler, escribir e recoñecer as cantidades que representan os números do 0 ao 999.
- Realizar sumas e restas levando
- Calcular o dobre e o triplo dunha cantidade proposta.
- Coñecer as relacións de composición e descomposición en sumas dos números ata 999 e aplicar este coñecemento ao cálculo mental.
- Resolver sinxelos problemas de sumar e de restar levando.
- Aplicar a multiplicación a contextos cotiás nos que a operación signifique suma de sumandos repetidos.
- Ler e interpretar a hora en punto e medias, tanto en reloxos analóxicos como dixitais.
- Distinguir os meses, os días da semana e as estacións do ano.

- Utilizar as unidades de medida adecuada (litro, kilo, metro e centímetro) escollendo os diversos instrumentos en función do que teñan que medir.
- Recoñecer o valor dos billetes e moedas de euro.
- Ser capaz de recoller e interpretar datos en táboas sinxelas.
- Definir a posición no espazo usando conceptos dereita/esquerda, dentro/ fóra arriba/abaixo, diante/atrás, próximo/lonxano.
- Identificar no entorno formas circulares, triangulares, rectangulares e cadradas.
- Facer estimacións de cantidades pequenas.
- Expresar oralmente diferentes procesos utilizando a linguaxe matemática propia do ciclo.

1.7.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de matemáticas

Consideramos os seguintes criterios:

- Probas orais e escritas
- Traballo diario: Rematalo e realizalo con orde e limpeza
- Participación na clase: actitude, nivel de atención e grao de esforzo e constancia
- Material: traelo a clase e conservalo limpo e ordenado
- Cumprimento de normas
- Nivel de autonomía

Para a valoración porcentual destes criterios dividímolos en tres bloques:

- Bloque 1: O **60%** da cualificación corresponderá ás **probos orais e escritas e ao traballo diario**.
- Bloque 2: O **20%** da cualificación corresponderá á **participación na clase** e ao criterio relativo ao **material**.
- Bloque 3: O **20%** da cualificación restante corresponderá ao **cumprimento de normas** e ao nivel de **autonomía**.

1.7.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado

Procedementos de avaliación

- Avaliación inicial: Partindo da información da familia, do informe do centro de procedencia, do informe do curso anterior e completárase cunha observación directa dos

alumnos na primeira quincena do curso, a cumprimentación de fichas, pequenas lecturas, xogos, etc. e ao iniciar calquera unidade didáctica unha exploración de coñecementos previos.

- **Avaliación formativa:** A través da observación directa e sistemática sobre:
 - Grado de participación e interese nas tarefas colectivas.
 - Progresos e dificultades dos novos contidos.
 - Revisión diaria das tarefas individuais.
 - Corrección de actividades en clase en gran grupo e individual.
 - As probas orais.

Así como a través da realización de probas escritas que se estimen oportunas.

Dita avaliación queda recollida no Boletín Informativo ao trimestre que se entrega ás familias.

- **Avaliación sumativa:** Realízase ao final de cada trimestre e ao rematar o curso, sintetizando o máis relevante para facer unha estimación global do avance de cada alumno e tomar, se fose necesario, as decisións pertinentes.

No caso de tomar medidas individualizadas con respecto a evolución dalgún alumno quedará constancia por escrito na súa carpeta do expediente individual.

Instrumentos de avaliación

Como instrumentos utilizamos: Follas de seguimento, realización de probas obxectivas (controis), probas orais, exercicios escritos, control do caderno e libros ou cadernos de actividades, anecdotario, autoavaliación,...

1.8. Relixión

1.8.1 Obxectivos

- Valorar e aplicar na vida persoal e social os bos comportamentos sociais e relixiosos como xestos que favorecen o encontro entre as persoas con Deus.
- Recoñecer os principais feitos por medio dos cales os cristiáns responden ao amor de Deus polas persoas.
- Descubrir a Biblia como a Palavra de Deus e o libro sagrado dos cristiáns.
- Coñecer e relacionar a revelación de Deus na Biblia como Pai, Creador e misericordioso con situacións cotiás e coas persoas máis próximas.
- Observar e interiorizar a beleza da natureza e a orixinalidade do ser humano como creación de Deus que deben respectar e coidar as persoas na súa vida diaria.

- Valorar e relacionar algúns feitos e personaxes da Historia da Salvación por medio dos cales Deus expresa o seu amor, con feitos e personaxes da actualidade.
- Descubrir na vida diaria das persoas o amor e a providencia de Deus.
- Descubrir a presenza do Espírito Santo na vida da Igrexa, na vida dos cristiáns e na vida diaria das persoas.
- Coñecer a Xesús como o fundador da Igrexa.
- Observar e valorar a Igrexa como a gran familia de Deus que celebra o amor de Deus e o amor aos demais na sociedade actual.
- Identificar e apreciar as características da festa mariana da Anunciación e a súa importancia nas celebracións cristiás.
- Comprender o significado cristián, festivo e cultural do Nadal como celebración do ano litúrxico.
- Analizar e reflexionar sobre os principais acontecementos que se celebran durante a Semana Santa para aplicalos a situacións cotiás.
- Comprender o significado cristián, festivo e de celebración das festas cristiás e diferenciarlas das festas civís e sociais do contorno.
- Descubrir e comparar algúns símbolos, xestos e obxectos da natureza empregados nas celebracións cristiás e nas relixións monoteístas para mellorar a convivencia.
- Comprender e apreciar os principais xestos que utilizan os cristiáns para relacionarse con Deus e expresarlle o seu amor.
- Identificar e valorar os mandamentos como expresións do amor de Deus e das normas que axudan a mellorar a relación con Deus e a convivencia cos demais.
- Comprender e respectar as festas e celebracións do ano litúrxico e o culto cristián.
- Identificar a Xesucristo como o modelo que seguen os cristiáns para practicar o ben e a verdade na vida persoal e social.
- Coñecer e aplicar as principais ensinanzas de Xesús narradas nos Evanxeos e nas súas parábolas para mellorar a convivencia entre as persoas.
- Tomar conciencia da importancia que ten a fe na vida eterna para os cristiáns e para ser feliz na vida diaria.
- Descubrir o significado dos principais acontecementos da paixón, morte e resurrección de Xesucristo e a mensaxe cristiá que revelan para todos os tempos.

1.8.2 Contribución dos obxectivos do área ao desenvolvemento das competencias básicas.

Competencia en comunicación lingüística

- escoitar, comprender, expoñer e dialogar.
- Utilizar a linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita.
- Expresar emocións, vivencias e opinións.
- Utilizar a linguaxe con versatilidade en función do contexto.

Competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico

- Coidar o medio.
- Consumir de xeito racional e responsable.
- Percibir o espazo físico no que se desenvolve a vida.

Competencia matemática

- Interpretar e expresar informacións.
- Descifrar códigos numéricos elementais.

Tratamento da información e competencia dixital

- Analizar a imaxe e as mensaxes que transmite.

Competencia social e cidadá

- Participar, tomar decisións e comportarse con responsabilidade.
- Dialogar para mellorar a comprensión da realidade.
- Comunicarse en distintos contextos.
- Crear un sistema de valores propio baseado no respecto, especialmente aos crentes doutras relixións.
- Comprender a realidade relixiosa e social a partir da súa análise.

Competencia cultural e artística

- Cultivar a propia capacidade estética mediante a expresión artística e a expresión plástica.
- Expresarse mediante elementos plásticos a través da iniciativa, da imaxinación e da creatividade.
- Desenvolver habilidades e actitudes que permitan acceder ás distintas manifestacións.
- Coñecer as obras e as manifestacións máis destacadas do patrimonio cultural cristián.
- Utilizar as manifestacións culturais e artísticas como fonte de enriquecemento e goce.
- Manter unha actitude respectuosa cara ás expresións artísticas do patrimonio

cristián.

Competencia para aprender a aprender

- Dispoñer de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser capaz de continuala.
- Perseverar e esforzarse, aceptar os erros e aprender deles.
- Favorecer a motivación, a confianza nun mesmo e o gusto por aprender.
- Xestionar e controlar de forma eficaz os procesos de aprendizaxe.
- Lograr experiencias de aprendizaxe conscientes e gratificantes, tanto individuais como colectivas.

Autonomía e iniciativa persoal

- Desenvolver valores persoais como a responsabilidade, a colaboración, a axuda aos demais, a perseveranza, etc.
- Afrontar os problemas e atopar solucións para eles.
- Elixir con criterio propio e levar adiante iniciativas no ámbito persoal.
- Desenvolver habilidades sociais como respecto aos demais, diálogo, agradecemento, cooperación e traballo en equipo.

1.8.3 Contidos de primeiro curso

- A creación do ser humano e do mundo, obra admirable de Deus e tarefa para o home.
- **Deus ama as persoas e quere a súa felicidade.**
- **Os comportamentos sociais e relixiosos acercan a Deus.**
- A festa da Anunciación.
- A festa cristiá do Nadal.
- Xesús ensina a mellorar a convivencia: Xesucristo camiño, verdade e vida.
- **Xesús funda a Igrexa.**
- A Igrexa. Formamos a gran familia dos fillos de Deus.
- A Semana Santa.
- As festas cristiás.
- **Símbolos sociais e relixiosos nas celebracións cristiás.**
- Os xestos cívicos e relixiosos como expresión da relación con Deus e cos demais.
- **Significado do templo e das imaxes.**
- Relacionar a figura de Deus Pai coa natureza.
- Observar a natureza, descubrir as súas marabillas e coñecer algúns textos fundamentais sobre a Creación.
- Cantar diferentes composicións musicais de tipo relixioso.

- Observar manifestacións artísticas, folclóricas ou culturais de carácter relixioso.
- Comentar textos significativos sobre Xesús e a Virxe María.
- Iniciarase na lectura de textos clave que falan de Deus Pai.
- Iniciarase na lectura de textos clave que falan de Xesús e de María.
- Observar os costumes nas festas relixiosas (Nadal, Semana Santa, etc.).
- Iniciarase na curiosidade por coñecer o sentido das festas relixiosas.
- Aplicar os contidos en relación con comportamentos e situacións da vida persoal e social.
- Desenvolver a confianza en Deus Pai.
- Interese por respectar a natureza e o propio corpo.
- Admirar as marabillas da Creación.
- Desenvolver a autoestima ao saber que Deus nos coñece persoalmente.
- Valorar feitos e símbolos relixiosos como un elemento expresivo da condición humana.
- Interese por aplicar os contidos estudados en cada unidade ao desenvolvemento das competencias.
- Valorar as festas relixiosas.
- Desenvolver unha actitude de admiración e respecto cara ás figuras de Xesús e de María.
- Agradecer a Xesús e a María o que fixeron por nós.
- Interese por participar vivamente nos cantos relixiosos.

1.8.4 Contidos de segundo curso

- Estrutura e sentido da Biblia, palabra de Deus.
- Deus revélase na Biblia como pai, creador e misericordioso.
- Deus expresa o seu amor na historia do pobo de Israel.
- A música relixiosa.
- Mensaxe cristiá e solidaria do Nadal.
- Principais ensinanzas de Xesús nos Evanxeos e nas parábolas.
- As persoas expresan o seu amor a Deus.
- A oración cristiá.
- Os mandamentos e a convivencia en sociedade.
- Paixón, morte e resurrección de Xesucristo.
- O Espírito Santo.
- A fe na vida eterna.
- Festas da Igrexa sobre María.
- O ciclo litúrxico.
- Mostrar interese pola escoita de relatos bíblicos que dan sentido ás festas relixiosas.

- Comparar situacións moralmente positivas ou negativas no contorno infantil.
- Aplicar os contidos en relación con comportamentos e situacións da vida persoal e social.
- Describir os trazos que caracterizan as relacións entre pais/nais e fillos/fillas.
- Observar os aspectos máis característicos das relacións familiares e a súa relación coa mensaxe cristiá.
- Expresar os contidos en relación coa vida diaria e coas linguaxes da fe cristiá.
- Aplicar os contidos estudados en cada unidade ao desenvolvemento das competencias.
- Desenvolver a confianza na familia, nos compañeiros da clase e nas persoas que nos rodean.
- Mostrar interese polo sentido cristián da convivencia.
- Valorar as normas que, desde a perspectiva da fe cristiá, regulan a conduta na nosa relación cos demais.
- Estar disposto a pedir perdón e a perdoar.
- Manter unha actitude de amor e gratitude cara aos pais.
- Interese por descubrir aplicacións prácticas do estudado para a vida persoal, social, relixiosa e eclesiástica.

1.8.5 Criterios de avaliación de primeiro curso

- Enumera comportamentos cuxo obxectivo é a conservación da natureza.
- Identifica elementos da natureza, que son agasallos de Deus.
- Diferenza bos e malos hábitos referidos á conservación da natureza e ao uso responsable da auga.
- Describe xestos de amor e de axuda entre as persoas.
- Identifica comportamentos de amor á familia e de axuda na casa.
- Recoñece e enumera comportamentos de amor e comportamentos relixiosos que achegan a Deus.
- escoitar con atención os relatos bíblicos.
- Describe como celebran o Nadal os cristiáns.
- Recoñece os principais personaxes do nacemento de Xesús no portal de Belén
- Sinala comportamentos bos e xestos de amor e de axuda aos demais.
- Enumera bos xestos e comportamentos da vida diaria.
- Sinala a Xesús como exemplo que ensina a practicar o ben cos demais.
- Identifica o apóstolo Pedro como responsable da Igrexa.
- Recoñece e describe pinturas sobre Xesús.
- Sinala os cristiáns como a familia de Deus.
- Enumera actividades e xestos relixiosos da Semana Santa.

- Relaciona os días máis importantes da Semana Santa cos acontecementos que lle ocorreron a Xesús.
- Enumera algunhas festas da Igrexa sobre Xesús.
- Relaciona obxectos cristiáns con acontecementos da vida de Xesús.
- Sinala xestos de amor e comportamentos de respecto e de boa educación.
- Expresa o significado dos principais xestos cristiáns.
- Enumera obxectos, imaxes e xestos que os cristiáns realizan no templo.
- Relaciona obxectos relixiosos con momentos da vida de Xesús.

1.8.6 Criterios de avaliación de segundo curso

- Extrae a ensinanza dun conto.
- Sabe que a Biblia é un libro moi importante para os cristiáns.
- Enumera diferentes comportamentos da vida diaria que manifestan amor.
- Expresa o máis importante que ensina a Biblia sobre Deus.
- Coñece e comprende os relatos bíblicos.
- Expresa por escrito como pedir perdón nunha situación na que se fixo algo mal.
- Describe comportamentos de amor cara ás persoas e os animais.
- Enumera actividades coas que se celebra o auténtico Nadal cristián.
- Recoñece a verdadeira mensaxe do Nadal.
- Valora a importancia do esforzo e do traballo ben feito.
- Identifica as parábolas con pequenas historias da vida diaria que conteñen unha boa ensinanza.
- Describe como os cristiáns lle expresan o seu amor a Deus.
- Escribe normas para mellorar a convivencia no seu contorno, principalmente na familia e na escola.
- Comprende o significado dos Dez Mandamentos.
- Relaciona os momentos máis importantes da paixón, a morte e a resurrección de Xesús coas súas correspondentes representacións.
- Recoñece a importancia da vida eterna para os cristiáns.
- Enumera os motivos da celebración do mes da Virxe María.
- Identifica os tempos litúrxicos e as festas do ano litúrxico.

1.8.7 Criterios mínimos de avaliación do ciclo

- escoitar e expresar emocións e vivencias
- Aprender a afrontar os problemas e atopar solucións para eles.
- Crear un sistema de valores propio baseado no respecto aos demais, a solidariedade, o diálogo e a cooperación.

- Coñecer a valorar a natureza como agasallo de Deus, e como espazo no que se desenvolve a vida.
- Comprender e valorar composicións poéticas e musicais de carácter relixioso.
- Coñecer e respectar a arte e os símbolos relixiosos.
- Recoñecer as obras e manifestacións máis destacadas do patrimonio cultural e relixioso.

1.8.8 Criterios de cualificación para a avaliación positiva na área de Relixión Católica

- O 50% obtense da proba de avaliación e da realización dos traballos sobre os contidos da área.
- O 50% obtense dos seguintes aspectos:
 - Traballo diario.
 - Participación en clase.
 - Actitude.
 - Respectar as normas de clase.

1.8.9 Procedementos e instrumentos para a avaliación da aprendizaxe do alumnado

- **Avaliación inicial:** Partindo da información da familia, do informe do centro de procedencia, do informe do curso anterior e completárase cunha observación directa dos alumnos na primeira quincena do curso, a cumprimentación de fichas, pequenas lecturas, xogos, etc. e ao iniciar calquera unidade didáctica unha exploración de coñecementos previos.
- **Avaliación formativa:** A través da observación directa e sistemática sobre:
 - Grado de participación e interese nas tarefas colectivas.
 - Progresos e dificultades dos novos contidos.
 - Revisión diaria das tarefas individuais.
 - Corrección de actividades en clase en gran grupo e individual.
 - As probas orais.

Así como a través da realización de probas escritas que se estimen oportunas. Dita avaliación queda recollida no Boletín Informativo ao trimestre que se entrega ás familias.

· **Avaliación sumativa:** Realizarase ao final de cada trimestre e ao rematar o curso, sintetizando o máis relevante para facer unha estimación global do avance de cada alumno e tomar, se fose necesario, as decisións pertinentes.

No caso de tomar medidas individualizadas con respecto a evolución dalgún alumno quedará constancia por escrito na súa carpeta do expediente individual.

Instrumentos de avaliación

Como instrumentos utilizamos: Follas de seguimento, realización de probas obxectivas (controis), probas orais, exercicios escritos, control do caderno e libros ou cadernos de actividades, anecdotario, autoavaliación,...

1.9 Avaliación do grao de consecución das competencias básicas

Entendemos que os criterios de avaliación de cada área son os que serven de referencia para valorar o progresivo grao de adquisición das competencias básicas, pero ao mesmo tempo deberán estar relacionados para poder avalialas adecuadamente.

Para establecer o grao de desenvolvemento analizaremos cada un dos criterios e utilizaremos a nomenclatura de **BAIXO** se consideramos que o alumno/a precisa mellorar o seu nivel de competencia. Se estimamos que o nivel de competencia é suficiente utilizaremos a forma de **ACEPTABLE** e usaremos as formas de **BO** ou **EXCELENTE** relacionadas respectivamente co nivel de competencia notable ou sobresaliente.

Os criterios mínimos esixibles para superar ciclo serán os que dean a categoría de suficiente, e polo tanto o da competencia básica como **ACEPTABLE**.

1.9.1 Criterios de promoción

1. Promocionará o alumnado que acade as competencias básicas para cada área do ciclo correspondente ou para a etapa, valoradas mediante os criterios de avaliación establecidos ó respecto.
2. Tamén podería promocionar aquel alumnado que non acade as competencias básicas en tódalas áreas, sempre que conorra algunha das seguintes circunstancias:
 - a) Que os contidos non aprendidos non resulten un obstáculo para poder desenvolverse adecuadamente no seguinte ciclo.

A tal fin, consideraranse fundamental ter conseguidas as competencias en comunicación lingüística en lingua castelá e lingua galega referidas escritura e lectura, e a competencia matemática relativa á numeración, resolución de operacións e problemas básicos do ciclo.

- b) En casos moi específicos e especiais debido ás características persoais do alumnado ou á ratio do grupo promocionarán, pero con Insuficiente, naquelas asignaturas en que non acadaran as competencias básicas; sempre co fin de prestarlle unha maior atención educativa.
3. A decisión de permanencia adoptarase no ciclo que se considere máis propicio. Con todo, en xeral, intentarase que se produza no 1º ciclo.
4. Nos casos de alumnado que siga unha ACI, os criterios de promoción estableceranse na propia ACI, atendendo á superación ou non dos criterios de avaliación fixados na mesma.

APROBADOS NA Comisión de Coordinación Pedagóxica en xuño de 2010

1.10 Incorporación da educación en valores democráticos como contido transversal

Aos contidos sinalados nas diferentes áreas, súmanse os relativos á educación en valores, polo seu importante compoñente moral, de actitudes, valores e normas, que pretenden unha formación integral do alumnado. Desenvolveranse de xeito illado ou desde as áreas curriculares, cun planteamento globalizador e interdisciplinar:

- Educación para a paz: a través dos traballos en equipo, tratando de favorecer o desenvolvemento da tolerancia, aceptación e valoración do outro, respecto á diversidade, resolución de conflitos a través do diálogo así como tamén por medio do tempo dedicado á resolución de conflitos na sesión seguinte ao recreo e promovendo actitudes de convivencia, solidariedade...
- Educación para a saúde e calidade de vida: traballando contidos que permitan interiorizar hábitos saudables (hixiene, alimentación,...)
- Educación ambiental: aprendendo a respectar e conservar a Natureza e a nosa contorna por medio de obradoiros de reciclaxe e educación ambiental e daquelas actividades que axudan a coñecer, gozar, respectar e coidar a contorna (actividades de limpeza do patio, sendeirismo...).

- Educación para a igualdade de oportunidades entre os sexos e a educación sexual: a través de actitudes cooperativas, coñecemento e respecto mutuo.
- Educación do consumidor: a través do coidado e respecto aos materiais da aula e do colexio; aprendendo a consumir o necesario.
- Educación moral e cívica: aprendendo a respectar crenzas, costumes, raza, etc. dos que nos rodean.
- Educación para o lecer: ofrecendo alternativas para o tempo libre.
- Educación viaria: coñecendo códigos e sinais e respectando unhas normas de convivencia básicas (como peóns, na utilización dos medios de transporte, etc.) así como a través de obradoiros de Educación viaria.

1.11 Metodoloxía didáctica

Expoñemos as decisións que adoptamos referidas á metodoloxía e a outros aspectos relativos ó como ensinar. Probablemente non se poida asegurar que hai un método mellor que outro en termos absolutos. Haberá uns métodos mellores para uns escolares que para outros, máis adecuados para uns contidos que para outros ou que se axusten mellor a un determinado momento evolutivo.

Aquí establecemos unhas liñas que, en gran medida, podemos tratar de desenvolver na práctica neste centro.

As decisións incumben a seis variables:

- Principios metodolóxicos xerais.
- Agrupamentos.
- Tempos.
- Espazos.
- Materiais.
- Relacións coas familias e co entorno.

1.- Principios metodolóxicos xerais

☞ Aprendizaxe baseada na actividade do alumnado

Empregamos actividades de carácter manipulativo sempre que entendemos que favorece a aprendizaxe e procuramos fomentar o uso de tarefas que impliquen unha aprendizaxe por descubrimento.

☞ Adaptación dos contidos ó coñecemento previo

Partimos dunha avaliación inicial dos contidos de aprendizaxe que nos permita axustar a ensinanza ó nivel diversos dos distintos escolares do grupo.

☞ Flexibilidade no desenvolvemento da actividade educativa

Empregamos distintos tipos de agrupamentos na aula:

- Gran grupo para actividades relacionadas coa comunicación de experiencias entre iguais e a presentación de contidos.
- Pequeno grupo para actividades de intercambio de información e realización de traballos.
- Parellas para apoios e titorización entre iguais como un instrumento de atención á diversidade.
- Individual para a realización de actividades e o seguimento de cada un dos escolares. Este agrupamento permitiranos prestar unha atención personalizada en función das necesidades de cada alumno ou alumna.

Aproveitamos estes diferentes agrupamentos para fomentar o traballo cooperativo. Na medida do posible, flexibilizamos os tempos escolares coa finalidade de atender á diversidade do alumnado en canto a necesidades educativas e co obxecto de facilitar a participación de nenos e nenas en actividades complementarias.

Flexibilizamos a temporalización de unidades didácticas co obxectivo de adaptar a aprendizaxe dos contidos ós diferentes ritmos do alumnado.

Utilizamos diversos soportes para a presentación e desenvolvemento dos contidos:

- Audiovisual.
- Gráfico.
- Informático.

Finalmente, usamos diferentes linguaxes:

- A verbal con carácter xeral.
- Sistemas alternativos de comunicación nos casos de alumnado con necesidades educativas que o requiren. O uso destes sistemas servirá para que o resto do alumnado poida ter contacto con eles, descubrilos, ir tomando conciencia de diferentes formas de comunicarse e coñecerlos, nun último termo.

☞ Globalización

Entendemos este principio como un tratamento dos contidos das distintas áreas de coñecemento de forma interrelacionada, a fin de impulsar a comprensión, a motivación e a funcionalidade das aprendizaxes. No primeiro ciclo de EP trataremos de abordar, cando menos, determinados temas de xeito globalizado, interrelacionando os contidos de distintas áreas. En ocasións desenvolveranse algúns dos contidos tendo en conta o proxecto de traballo común que se fomente por parte do centro dende a biblioteca.

En xeral, en EP impulsaremos de forma ocasional un tratamento globalizado de contidos concretos que pensemos que son susceptibles de ser traballados de xeito interconectado entre distintas áreas e desde diferentes perspectivas.

☞ Funcionalidade das aprendizaxes

O obxectivo é que os contidos aprendidos na escola poidan ser utilizados nas circunstancias reais en que sexa preciso. Este principio ten nunha dobre vertente: que os contidos aprendidos teñan unha aplicación práctica e que sexan de utilidade para poder aprender outros contidos. Ademais, conleva que os contidos de carácter máis práctico se poidan aplicar en diferentes ámbitos. Por exemplo, a lectura e escritura úsanse na para resolver boa parte das actividades escolares e na comprobación do resultado, para a busca e recollida de información en calquera contexto, para a comunicación de mensaxes, para organizar contidos que estamos a aprender, para o lecer, etc.

Co fin de incidir neste principio, poñemos en práctica accións como son introducir os novos contidos explicando o seu obxectivo, para que sirva, e explicitando a relación que mantén con outros contidos.

Por outro lado, tamén planificamos e desenvolvemos distintas actividades complementarias: visitas, obradoiros e outras actividades complementarias.

☞ Autonomía

Abordamos este principio mediante accións como son:

- Elaboración de normas e anticipación de consecuencias.
- Ensinanza explícita do uso da planificación para a resolución de tarefas proporcionándolles pautas a seguir e mediante o modelado.
- Fomento de hábitos de traballo na casa en colaboración coas familias.
- A corrección de tarefas polo propio alumnado coa axuda e guía necesarias en función do nivel e da idade.

☞ Interacción entre o alumnado e socialización

Ademais de actividades de traballo cooperativo e da titorización entre iguais a que nos referimos máis arriba, establecemos un tempo para o desenvolvemento da acción titorial. Por outro lado, levamos a cabo obradoiros sobre temas como educación viaria, prevención de consumo de drogas ou corresponsabilidade.

☞ Outras opcións

- A ensinanza inicial de lingua escrita basearase fundamentalmente nunha metodoloxía de tipo mixto entre a progresión sintética (alfabético-fónico) e a progresión analítica (palabra).

2.- Criterios de agrupamento do alumnado

☞ Conforme acordamos e figura no RRI, o criterio básico para a formación de grupos é a orde alfabética. Este criterio queda modulado cos seguintes criterios secundarios:

- Equilibrio entre as ratios dos diferentes grupos.
- Equilibrio entre sexos.
- Cando se adscriba un alumno ou alumna con NEE a un grupo, na medida do posible, reducirase o número de escolares da aula que acolla a esa nena ou neno.
- Ó inicio de cada ciclo ou etapa en EP distribuiranse equitativamente entre as aulas do nivel correspondente o alumnado con NEE que conte con informe psicopedagóxico e o que repita ciclo.
- Cando se produza un desequilibrio no número de alumnas/os, as/os que se incorporen ó centro serán escolarizados nos grupos de menor número.
- O alumnado de novo ingreso procedente de centros ubicados dentro do territorio español, asignarase provisionalmente a un grupo en función da idade ata dispoñer do expediente.
- En calquera momento do curso ou do ciclo poderemos cambiar de clase ó alumnado que sofre acoso e ó que presente dificultades importantes de relación e integración na aula. Esta medida poderase levar a cabo sempre que se tratase de solventar a problemática mediante intervencións concretas e non se conseguise. A decisión adoptarase na CCP tendo en conta o informe emitido polo equipo docente en que estea escolarizado o alumno ou alumna afectado/a coa colaboración do DO.
- Cando un alumno e/ou alumna procede doutro país, adscribirase ó curso que lle corresponda pola súa idade ata que se efectúe a avaliación inicial, na que participará o DO se se lle solicita. A decisión final adoptarase nunha reunión da CCP, á que asistirá o profesorado que imparte docencia no grupo de adscripción inicial.

3.- Organización dos espazos

☞ Espazos destinados a aulas

As aulas están organizadas fundamentalmente segundo o modelo aula-grupo. Son espazos reducidos, pero, con frecuencia, dentro de cada aula establécense outros espazos como o de biblioteca ou a cortiza. En EI o espazo da aula organízase en currunchos.

Con todo, tamén dispoñemos de aulas que responden ó modelo aula-materia (música, EF, relixión, informática, PT/AL).

☞ Outros espazos

Establecemos no RRI os criterios fundamentais para o emprego destes espazos. Aquí unicamente nos referimos ós usos.

- Biblioteca. Funciona como sala de usos múltiples e como centro de recursos bibliográficos.

- Corredores. Ademais da súa función básica, tamén lle atribuímos unha función de sala de exposicións.

- Ximnasio e patios. Son espazos dedicados a EF e a esparcemento, pero tamén á celebración de eventos festivo-culturais.

4.- Organización dos tempos

A organización dos tempos está delimitada polas posibilidades que permiten tanto horario laboral coma a atención das distintas disciplinas académicas no horario escolar. Aínda así, na medida do posible, fundamentalmente as persoas responsables das titorías adoitan flexibilizar o horario das asignaturas que imparten co fin de responder máis axeitadamente ás necesidades educativas do alumnado que atenden. Por outra parte, esta flexibilización permite abrir a posibilidade de participación do alumnado en actividades de carácter complementario.

Respectando o marco descrito, temos establecidos tempos semanais a nivel de centro para:

- Lectura
- Titoría

5.- Materiais curriculares e recursos didácticos

☞ Materiais comúns

En primeiro lugar, procuramos que estes materiais e recursos sexan variados e que respondan ás necesidades e intereses do alumnado.

En segundo lugar, sempre que exista a posibilidade, baseámonos no criterio de que permitan a interactividade.

En terceiro lugar, organizámolos tanto por aulas coma a nivel do centro dende os distintos equipos e departamentos constituídos.

Para a selección temos en consideración:

- Que non sexan discriminatorios.
- Que permitan un uso comunitario.
- Que respecten o medio.
- Que non sexan demasiado sofisticados.

☞ Libros de texto

Para a súa selección utilizamos os seguintes criterios:

- Comprobar que os obxectivos correspóndense cos do centro.
- Verificar se hai correspondencia entre os contidos e os obxectivos.
- Revisar se a secuencia de contidos se corresponde coa do centro.
- Comprobar se os criterios de avaliación se adecúan aos do centro.
- Analizar se se propoñen actividades dirixidas a distintos momentos do proceso de ensinanza/aprendizaxe e para distintos niveis e ritmos de aprendizaxe: introdución-motivación, coñecementos previos, desenvolvemento, consolidación, recuperación, ampliación e avaliación.

6.- Relación coas familias e co entorno

A relación coas familias debe favorecer-la conxunción de intereses e actuacións educativas que inciden sobre os escolares e resolve-las dificultades que poidan aparecer, pero tamén poden ser un cauce para facilita-la relación co entorno.

Para a consecución do obxectivo tratamos de intercambiar información e procurámo-la súa colaboración. Como instrumentos, entre outros, utilizamos reunións grupais e entrevistas individuais, así como folletos informativos.

Por outra parte, a apertura da escola ó entorno esixe manter relación coas institucións locais, grupos sociais, etc. que poñan a disposición da escola recursos mediante os cales a educación se incardine no entorno. Ó respecto, mantemos unha comunicación fluída coa corporación municipal, coa ANPA entre outras institucións e asociacións.

1.12 Medidas de atención á diversidade

Introdución

A diversidade do alumnado refírese non só ós diferentes ritmos de aprendizaxe, ás capacidades para aprender e ós coñecementos iniciais do alumno, que lle permiten interpretar, con maior ou menor acerto, a nova información que se lle presenta. Tamén fai referencia a outros aspectos que inflúen entre sí reciprocamente, como son: os intereses e motivacións, modelados por unha serie de factores como o medio socio-cultural de procedencia ou as estratexias de que dispón cada quen para afronta-los diferentes contidos; os estilos de aprendizaxe, no referente, por exemplo, a preferencias de agrupamentos ou capacidade de atención-concentración; as expectativas respecto do seu futuro escolar e profesional, derivadas da propia historia social e escolar e medio de procedencia; as habilidades sociais que facilitan, ou dificulta a súa

falta, o participar con máis ou menos garantías nas interaccións educativas e no medio escolar en xeral; finalmente, a diversidade do alumnado fai referencia ó seu autoconcepto e á súa autoestima.

A atención a esta diversidade afecta a tódolos escolares do centro, pero en maior grao, se cabe, á intervención con aquel alumnado encadrado entre o de necesidades específicas de apoio educativo. Require a planificación e desenvolvemento dun conxunto de medidas que permitan axusta-la resposta educativa ás distintas características do alumnado do centro. Debe asentarse, por un lado, na prevención, detección temperá e medidas específicas. Por outro lado, é imprescindible a colaboración entre os profesionais implicados na atención do alumnado, pero tamén é fundamental a colaboración entre institucións e a colaboración de toda a comunidade educativa.

No noso centro tratamos de implementar unha serie de actuacións que permitan un desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe nas mellores condicións posibles. Deseguido detallamos estas actuacións que deberemos ir definindo con maior amplitude e concreción no Plan de Atención á Diversidade.

I. Medidas ordinarias de carácter xeral

Incluimos neste grupo tanto aquelas actuacións que non constitúen unha variación substancial dos elementos prescritivos do currículo, como aquelas que supoñen a adopción de acordos a nivel de centro e que afectan a todo o alumnado ou aquelas actuacións vinculadas a aspectos e contidos relacionados coas competencias social e cidadá e de iniciativa e autonomía persoal, tratados vía acción titorial.

1. Plan de Orientación Educativa

Neste documento abordamos esencialmente dous ámbitos de intervención:

- Plan de atención ó proceso de ensino-aprendizaxe. Neste plan establecemos uns obxectivos a longo prazo e unhas pautas de actuación de carácter xenérico no ámbito de atención ás dificultades de aprendizaxe, ademais do procedemento a seguir. Deberemos complementar estas accións co Plan de atención á diversidade que inclúa, entre outros aspectos, o plan de detección e atención temperá.
- Plan de acción titorial no que se formulan obxectivos a longo prazo e se propoñen actuacións en relación cos obxectivos.

2. Avaliación e promoción

No que se refire a este aspecto, empregamos unha serie de medidas que son de utilidade no que respecta tanto á atención do alumnado coma a adopción de decisión o

máis axustadas posible a cada situación individual. A continuación enumeramos estas medidas.

- Dispoñemos de documentos para trasladar entre etapas a información que se considera máis relevante acerca do alumnado.
- Pártese dunha avaliación inicial que permite axustar o ensino ás posibilidades dos escolares.
- Elaboráronse criterios mínimos de avaliación por ciclo.
- Elaboráronse criterios de promoción.

3. Criterios para a formación dos grupos de alumnado

Xa aludimos a estes criterios no apartado dedicado á metodoloxía. De forma moi sucinta lembramos que o criterio básico para a formación de grupos é a orde alfabética. Este criterio queda modulado mediante criterios secundarios. Algúns destes criterios, que expoñemos con maior detalle no apartado citado, son o equilibrio entre as ratios e entre sexos, a compensación en canto a NEE, a posibilidade de reubicar nun grupo diferente a alumnado por motivos de relación ou integración.

4. Metodoloxía

A metodoloxía é un dos elementos esenciais na resposta á diversidade de necesidades educativas do alumnado. No apartado dedicado á metodoloxía expoñemos os acordos de centro orientados á implementación dun enfoque asumible nestes momentos que facilite as aprendizaxes dos escolares que atendemos.

Por este motivo, aquí reseñamos de forma moi breve os principios e actuacións básicos que intentamos levar á práctica:

- Individualización
- Reforzo na aula por parte do profesorado de área correspondente mediante actividades complementarias, flexibilizando a secuencia de contidos, adecuando o procedemento de avaliación, a organización da aula ou os agrupamentos, entre outras actuacións que non afecten ós elementos prescritivos do currículo.

- Ampliación ou profundización naqueles casos de escolares con alta capacidade intelectual.

- Titorización entre iguais

5. Atención a alumnado estranxeiro

Neste momento unicamente dispoñemos dun acordo básico sobre o procedemento para ubicar ó alumnado, acordo que figura no RRI.

Por outra parte, tratamos de atender con apoios por parte da mestra de AL ó alumnado con carencias graves no plano curricular ou que descoñecen os idiomas vehiculares.

Estase a prestar esta atención atendendo a:

- Idade
- Circunstancias persoais
- Coñecementos e historial académico

6. Plan de convivencia

Con este documento tratamos de articular a nosa intervención no que atinxe a aspectos relacionados coas competencias social e cidadá e autonomía e iniciativa persoal, competencias sobre as que tamén incidimos mediante a acción titorial.

Co fin sinalado, no plan de convivencia propoñemos actuacións de cara á prevención de conflitos (acollida e integración de alumnado, relación coas familias, ...) e para a resolución non violenta dos mesmos.

Coa incorporación ao centro dos contratos programa no eido da convivencia utilizaranse xogos de patio (tradicionais e cooperativos) para prever e paliar conflitos que se producen habitualmente no patio de recreo.

7. Contratos programa

Coa incorporación ao centro dos contratos programa no eido do reforzo de lecto-escritura e cálculo, o alumnado con necesidade de reforzo educativo terá apoio específico en determinadas sesións. Este apoio será dentro ou fóra da aula segundo criterio do profesorado titor en función das características do alumno.

II. Medidas específicas

Teñen como finalidade a adecuación do proceso educativo a determinados escolares que presentan necesidades educativas especiais, dificultades de aprendizaxe importantes ou que precisan dun axuste ás súas altas capacidades.

1. Apoios de PT e AL

Estes apoios efectúanse tanto na aula ordinaria coma nas aulas específicas.

Préstaselle atención a alumnado con déficit cognitivo e/ou con desfase curricular significativo, así como a alumnado con dificultades específicas nos ámbitos de linguaxe oral, escrita e matemáticas.

Incídese esencialmente nos eidos que acabamos de sinalar (área lingüística e matemáticas), pero tamén en hábitos e rutinas ou estimulación motriz e cognitiva.

2. ACS

Como establece a normativa, empregamos esta medida en casos que requiren modificacións significativas nun ou máis elementos prescritivos do currículo. Polo tanto, poderá afectar tanto a alumnado con necesidades educativas especiais coma a alumnado con alta capacidade intelectual.

En termos xerais, os criterios e procedemento básicos no deseño e desenvolvemento son:

- Recollida de información por parte da persoa encargada da tutoría e a xefatura do D.O.
- Emisión de informe psicopedagóxico.
- Reunión do profesorado que lle imparte clase ó alumno/a, profesorado de PT/AL, xefatura do D.O. e Xefatura de Estudos para decidir se procede a elaboración da ACS e en que áreas.
- O titor ou titora comunicarlle á familia a decisión.
- O profesorado correspondente a cada área obxecto de adaptación elaborará a ACS, coa colaboración do profesorado de PT e AL, ademais da colaboración da xefatura do D.O.
- A mestra ou mestre que rexente a tutoría manterá contactos periódicos co profesorado de PT e/ou AL, co obxecto de coordina-la actuación educativa.
- Cando menos, en cada sesión de avaliación efectuarase unha revisión da evolución.

3. Flexibilización do período de escolarización

É unha medida que consiste na permanencia excepcional nunha etapa durante un curso máis, no adianto de curso ou na redución da duración dunha etapa. Empregamos a permanencia excepcional nunha etapa co alumnado con necesidades educativas especiais, seguindo o establecido na normativa e coa conformidade da familia afectada. As outras dúas medidas adoptarémolas con escolares de alta capacidade intelectual e segundo a normativa vixente ó respecto.

4. Escolarización combinada

Como medida específica, está dirixida a alumnado con necesidades educativas especiais que, tralo preceptivo ditame e coa conformidade das familias, se considere como a opción máis axustada ás súas necesidades, tendo en conta os recursos con que contamos.

1.13 Medidas para o fomento da lectura

LECTURA NAS DIFERENTES ÁREAS

No noso traballo diario e en tódalas áreas, pretendemos ao longo do curso:

1. Consolidar os mecanismos lectores.
2. Integrar a lectura nas tarefas diarias da aula
3. Fomentar a lectura dende a oralidade.
4. Formar lectores e lectoras competentes.
5. Crear e consolidar hábitos de lectura.
6. Adquirir responsabilidade no uso e manexo dos libros.
7. Utilizar a biblioteca de aula e a biblioteca do Centro como Centro de Recursos

Co fin de conseguir os obxectivos propostos realizaremos **diariamente as seguintes actividades:**

- Traballar xogos de discriminación de sons.(1º nivel)
- Traballar actividades gráfico-fónicas (1º nivel)
- Lectura de imaxes e ilustracións dos contos
- Lectura diaria silenciosa e en voz alta do alumnado e en ocasións do profesorado.
- Lectura en diferentes soportes (prensa, revista, conto, cómic...) e distintos tipos de letra.
- Dramatizar as lecturas.
- Expresar sentimentos e emocións derivados dunha lectura.
- Narrar contos coa voz, con expresividade e entoación.
- Traballar actividades de vocabulario.
- Explicar por partes un enunciado
- Realizar actividades de comprensión lectora, desmenuzando os textos.
- Resumir o lido
- Ordenando temporalmente distintas oracións.
- Crear os seus propios textos e lerllos aos compañeiros : rimas,contos, adiviñas...

TEMPO DE LER

Obxectivos:

- Apreciar o valor dos textos literarios e utilizar a lectura como fonte de disfrute e información, á vez que de riqueza persoal.
- Desenvolver actitudes emocionais e positivas cara o uso da lectura no tempo de lecer
- Desenvolver estratexias para ler con fluidez e entoación adecuadas.

Dentro do horario do Centro de 12:30 a 12:50 realizamos 20 minutos diarios de lectura. Neste tempo le todo o profesorado e o alumnado. O profesor/a encargado deste momento e un titor ou un especialista. Realízase de diferentes maneiras segundo as aulas: nalgunhas o alumnado trae o seu propio libro da casa, noutras len os libros de biblioteca de aula ou os libros de préstamo da biblioteca do Centro ,outras veces lese colectivamente e en voz alta un libro de lectura, etc. As veces, lectura en alto por parte do titor, ou posta en común de impresións sobre libros lidos...

BIBLIOTECA DO CENTRO

Todas as aulas teñen asignado no seu horario semanal unha hora para o disfrute da biblioteca do Centro .

Neste momento realízanse os préstamos de libros, hai un tempo dedicado á lectura ou á busca de información.

1.14 Acción titorial

Unha sesión semanal será dedicada a traballar co alumnado no Plan de Acción titorial deseñado polo Departamento de Orientación.

1.15 Medidas para a incorporación das tics ao traballo de aula

Nas nosas aulas dispoñemos dun ordenador, dun canón e un encerado dixital en cada unha das aulas do ciclo para o noso traballo diario. A través desta ferramenta traballamos a lecto-escritura, numeración e cálculo, lingua extranxeira e os diferentes contidos curriculares. Traballamos tamén diferentes contidos educativos na web do noso Centro e na rede.

Dentro do horario do Centro dispoñemos dunha hora semanal para acceder á sala de informática.

Coa creación do blogue do 1º ciclo incorpóranse nel a maioría das actividades traballadas para o seu uso educativo tanto nas aulas como no ámbito familiar. Algúns dos traballos do alumnado formarán parte do contido do blogue.

1.16 Recursos didácticos

Primeiro nivel do 1º ciclo:

- Libros de texto da Editorial Santillana: Proxecto " Los caminos del Saber": Lengua Castellana 1 Primaria, Matemáticas 1 Primaria, Religión Católica 1 Primaria, Música 1 Primaria (en castelán).
- Libros de texto da Editorial Obradoiro Santillana: Proxecto " Os camiños do Saber": Lingua 1 Primaria, (en galego).
- Lectura: Letra a letra, Cartilla de lectura. Editorial: Santillana. Proyecto " Los caminos del Saber" (en castelán).
- Libro de texto de inglés: Big Surprise! 1 ClassBook + Multirom .

Segundo nivel do 1º ciclo:

- Libros de texto da Editorial Santillana: Proxecto " Los caminos del Saber": Matemáticas 2 Primaria, Religión Católica 2 Primaria, Música 2 Primaria (en castelán).
- Un caderno de ortografía en pauta 2 e un caderno de ortografía en pauta 3.
- Libros de texto da Editorial Obradoiro Santillana: Proxecto " Os camiños do Saber": Lingua 2 Primaria, Coñecemento do Medio 2 Primaria (en galego).
- Lectura: Lecturas 2 "A nave dos libros". Editorial: Obradoiro Santillana. Proxecto: "Os Camiños do Saber" (galego) e Lecturas 2 "La nave de los libros". Editorial: Santillana (en castelán). Proxecto " Los caminos del Saber" así como un libro de lectura para cada clase: en 2º A, "Un buen rato con cada plato" e en 2º B, " El oso cansado" de Alfabuara Infantil.
- Libro de texto de inglés: Big Surprise! 2 ClassBook + Multirom .

Outros materiais: dicionarios, fichas de reforzo e ampliación, radio-cassette, ordenador, canón, encerado dixital, así como outro material audiovisual, biblioteca de aula, biblioteca de centro, aula de informática co correspondente equipamento, recursos específicos para cada área, todos os recursos que nos ofrezca a contorna, etc.

No 1º nivel, traballarase o coñecemento do medio con material curricular elaborado polo profesorado e apoiado por diferentes recursos dixitais: vídeos, documentais, xogos interactivos, flash e no 2º nivel traballarase a lingua castelán tamén con material curricular elaborado polo profesorado e apoiado por diferentes recursos dixitais: vídeos, documentais, xogos interactivos, flash ...

1.17 Actividades complementarias e extraescolares

A proposta de actividades e saídas lúdico-culturais a realizar recolle as suxeridas polas áreas de Inglés, E. Física e música e algunha outra determinada polo ciclo relacionada coas demais áreas do currículo ademais da participación do ciclo nas actividades, celebracións e conmemoracións, que aparecen no plan de actividades do Equipo de Actividades Complementarias e Extraescolares, así como nas especificadas para o ciclo polos demais equipos (Dinamización da lingua galega, Tics, Biblioteca, Orientación...):

- Visitas culturais.
- Concertos de música dentro ou fóra do centro.
- Saída de sendeirismo.
- Teatro dentro ou fóra do centro.
- Actividades educativas programadas polos concellos de Ames e Santiago,
- Calquera outra actividade ou saída de interese que se realice dentro do horario escolar.

En función das necesidades do Ciclo, estas actividades poderán ser ampliadas, reducidas ou modificadas ao longo do curso.

1.18 Avaliación da programación

A actuación docente baséase no modelo pedagóxico de cada persoa, sexa explícito ou implícito, pero desenvólvese nun contexto complexo no que distintas variables inciden no deseño e desenvolvemento dos programas e nos resultados que se acadan. De aí a necesidade de que o equipo docente leve a cabo unha valoración do conxunto dos elementos que conforman o proceso de ensino-aprendizaxe e que inflúen no labor educativo.

Esta valoración debe ser un proceso que comeza coa avaliación inicial e prosigue cunha observación e reflexión continuadas. Nunha última instancia, a avaliación deberá permitir adoptar decisións que favorezan a mellora do proceso.

Para efectuar a avaliación, é preciso delimitar os elementos a avaliar, os ámbitos ou unidades de análise que imos valorar, aqueles que entendemos que son as variables con maior peso de cara á optimización dos resultados. No noso caso, aínda sendo conscientes de que a avaliación debe incidir nun maior número de elementos, tanto curriculares coma organizativos, inicialmente centrarémonos en aspectos relacionados co estritamente curricular. Máis concretamente, centrarémonos fundamentalmente nalgúns aspectos referidos a obxectivos, contidos, criterios de avaliación e metodoloxía. A súa análise, de forma paulatina e progresiva, facilitaranos ir afondando na valoración destes elementos e ir ampliándoa a outros, como poden ser aqueles relacionados coa metodoloxía, atención á diversidade, uso de materiais ou instrumentos e procedementos de avaliación.

Obxectivos e contidos

Elementos	1	2	3	4	5
1. Hai unha adecuada correlación entre os obxectivos de cada ciclo e os xerais de etapa					
2. Valora o nivel de adecuación entre os obxectivos e os criterios de avaliación na Programación Docente					
3. Hai equilibrio e progresión na secuencia de contidos no ciclo					
4. Hai equilibrio e progresión na secuencia de contidos entre ciclos					
5. Conseguimos impartir os contidos propostos na Programación Docente					
6. A secuencia de contidos da Programación Docente facilita a súa flexibilización dentro do ciclo de cara á atención á diversidade do alumnado					
7. Os contidos dos libros de texto reflicten os da					

Programación Docente					
8. A avaliación inicial e a información de final de ciclo facilitan a adopción de decisión respecto á necesidade de flexibiliza-la secuencia de contidos en determinados casos					
9. Nivel de conexión entre actividades complementarias e extraescolares e os obxectivos da Programación Docente					

Criterios de avaliación

Elementos	1	2	3	4	5
1. Os criterios mínimos de avaliación refírense a competencias básicas					
2. Os criterios mínimos de avaliación reflicten unha progresión na consecución de competencias básicas entre ciclos					
3. Os criterios mínimos de avaliación son de utilidade para valora-lo coñecemento mínimo do ciclo que permita seguir con aproveitamento o seguinte ciclo					
4. Os criterios mínimos de avaliación orientan sobre o ensino do fundamental do ciclo					
5. Os criterios mínimos de avaliación orientan na toma de decisión á hora de decidir sobre a elaboración de ACS					

Metodoloxía

Elementos	1	2	3	4	5
1. É suficiente o tempo adicado a lectura e escritura					
2. Valora o deseño e aplicación das estratexias de comprensión lectora					

Clave1= Nada; 2= Pouco; 3= Suficiente; 4= Ben; 5= Moi Ben

1.19 Anexos

1.19.1 Directrices e instrumentos para a Avaliación inicial

1º Ciclo

Linguas galega/castelán

Nome _____ Grupo _____	Curso académico _____			
		S	CD	N
1. Comprende un relato oral				
2. E capaz de discernir se unha frase é absurda ou ten sentido o que di				
3. E capaz de relacionar frases que se lle lean con debuxos como se fosen adiviñas				
4. E capaz de expresar sentimentos e experiencias				
5. Describe brevemente de forma oral obxectos, situacións, lugares				
6. Ordena historias de máis de 2 elementos				
7. Explica de que trata un conto que se lle lea coa axuda de preguntas para guía-lo relato				
8. Interésase por descifra-las mensaxes escritas do entorno (carteis, etiquetas, instrucións...)				
9. Identifica as letras en maiúsculas e minúsculas				
10. Escribe letras en maiúscula				
11. Escribe letras en minúscula				
12. Copia palabras				
13. Escribe o que se representa en debuxos (obxectos, animais, persoas, etc familiares)				
14. Escribe o título dun conto coñecido tendo á vista debuxos alusivos ó mesmo				
15. Contar unha historia por escrito (trátase de valorar que é capaz de facer e con que tipo e cantidade de axuda)				
16. Diferenza cales son as palabras nunha oración				
17. Ten unha letra lexible				

18. Controla o sentido e a dirección do escrito			
Observacións			

S= Si CD= Con Dificultade N=Non

1º Ciclo

Matemáticas

Nome _____ Grupo _____	Curso académico _____		
	S	CD	N
1. Clasifica debuxos atendendo simultaneamente á cor e ó tamaño			
2. É capaz de categorizar obxectos, animais (ferramentas, prendas, alimentos, etc)			
3. Conta obxectos ata 10			
4. Lé e escribe ata 10			
5. Suma obxectos ata 10			
6. É capaz de relacionar cardinal co número de obxectos ou debuxos ata 10			
7. É capaz de seguir unha serie con figuras xeométricas e cores			
8. É capaz de seguir unha serie con números			
9. Utiliza conceptos temporais básicos (antes/despois, hoxe/onte/mañá, mañá/tarde/noite)			
10. Utiliza conceptos de cantidade básicos (cheo/baleiro, moitos/poucos/nada, máis/menos/igual, tanto como, enteiro, cada)			
11. Utiliza conceptos espaciais básicos no espazo real e no papel (arriba/abaixo, dentro/fora, cerca/lonxe, xunto a, entre, diante/detrás, centro/lado)			
12. Resolve manipulativamente problemas formulados oralmente que impliquen quitar e poñer			
Observacións			

S= Si CD= Con Dificultade N=Non